

Hrvatski glasnik

GLASILO HRVATA CRNE GORE

Godina XIV Broj 129 Siječanj 2016. ISSN 1800-5179

Snaga je u mladima

Sadržaj:

Poštovani čitatelji!

- 3** Hrvatska napokon dobila novog mandatara
- 7** Dječji andeoski akordi
- 15** 15. siječnja – Dan međunarodnog priznanja Republike Hrvatske
- 16** Nova godina na crnogorskom primorju
- 20** Doček Nove godine u znaku rock'n'rolla
- 24** Vučinović ostaje na čelu HGI-ja
- 27** Časopis Hrvatski glasnik u projektu Savjeta Europe
- 31** Aktualnosti
- 40** Kronika Društva
- 46** Novosti iz HNV-a
- 48** Fotografiji amateri i oni drugi
- 53** Vijek vaterpola u Kotoru
- 58** Po bokeški
- 59** Branislav Brane Kordić – kapetan i džentlmen
- 64** Ura od marende
- 67** „Perast - vapor s dušom“ u svom zaljevu
- 70** Povijest brodskih kružnih putovanja u Boki kotorskoj: Empress of Australia
- 74** Kotorski notari
- 77** Hrvatski vladari
- 79** In memoriam – Ivan Božidarev Kamenarović

Ispratili smo staru godinu i s najljepšim željama i velikim očekivanjima ušli u novo ljeto.

U prvom ovogodišnjem broju Glasnika pokušali smo vam prenijeti dio zaista iznimne blagdanske atmosfere iz Kotora, ali i gradova u okruženju.

Hrvatsko građansko društvo Crne Gore već tradicionalno svake godine priređuje božićne koncerte u mnogim gradovima Crne Gore. Ove godine koncerti su organizirani u Baru i Kotoru, kao i u Bitoli. Dječji mandolinski orkestar sudjelovao je i u programu božićnih koncerata u Donjoj Lastvi, u organizaciji HKD „Tomislav“ te u Tivtu, u organizaciji Muzičke škole. U Društvu smo jako ponosni na rad našega mandolinskog orkestra, na njihove nastupe i sve češća gostovanja izvan granica Crne Gore jer je to i potvrda da je ono što radimo vrijedno, dobro i plemenito.

U proteklom razdoblju bilo je značajnih događaja na političkoj sceni. Hrvatska je 22. siječnja dobila novu trinaestu Vladu. Sabor je izglasovao povjerenje Vladi mandatara Tihomira Oreškovića, njegovu program i ministrima. Hrvatska građanska inicijativa održala je IV. sabor. Marija Vučinović dobila je povjerenje da i u sljedeće četiri godine bude na čelu stranke.

Uz već ustaljene serijale, donosimo vam aktualne i historijske teme. Na ovim stranicama čuvamo od zaborava našu kulturu i tradiciju i pišemo o onome što nas oblikuje i čini naš život...

Vaša urednica
Tijana Petrović

1166. - 2016.

“Hrvatski glasnik”, Kotor, je upisan u evidenciju javnih glasila kod Republičkog sekretarijata za informisanje RCG pod rednim brojem 04/01-1828 od 31.12.2002. godine. Časopisu je dodijeljen međunarodni standardni broj za serijske publikacije ISSN 1800-5179, koji je otisnut u gornjem desnom uglu korica. Časopis izlazi mjesečno.

Adresa: **Zimski bazen “Nikša Bućin”, Škaljari, 85330 Kotor**
Telefon: +382 (0)32 304 232 · Faks: +382 (0)32 304 233
E-mail: hgd-kotor@t-com.me · WEB: www.hrvaticg.com
Žiro-računi: **520-361700-17** · **510-4741-76**
Osnivač i nakladnik: **Hrvatsko građansko društvo Crne Gore – Kotor**

Urednica: **Tijana Petrović**
Uređivački odbor: **Marija Mihaliček, Tripo Schubert, Vivijan Vuksanović, Danijela Vulović, Joško Katelan** · Lektorica: **Sandra Čudina** · Fotografije: **Foto Parteli, Radoje Milić, Dario Musić, Radio Dux, arhiva HGD CG, Boka News**
Grafička priprema i tisak: **Biro Konto, Igalo**
Naklada: 600 primjeraka

Hrvatska napokon dobila novog mandataru

Tihomir Orešković kandidat je za premijera oko kojeg su se usuglasili Domoljubna koalicija i Most

Priredio:
Dario Musić

Hrvatski parlamentarni izbori, održani 8. studenoga 2015., prvi otkako je 2013. RH pristupila Europskoj uniji, održali su se u sjenu migrantske krize s Bliskog istoka i duge gospodarske recesije koja već šest godina pogđa zemlju.

Pregovori između Mosta, Domoljubne koalicije i Hrvatska raste bili su dugi, Most je tijekom pregovora inzistirao na reformama i tehnokratskom premijeru jer smatra da će on ojačati vjerodostojnost u provedbi reforma u vrijeme kada se jedno od najslabijih gospodarstva Europske unije bori da ojača slabašni rast i smanji fiskalnu ravnotežu.

Dogovor Domoljubne koalicije i neovisne liste Most o suradnji je pobjeda za čelnika Mosta Božu Petrova jer je njegova tri godine stara stranka dobila mogućnost, nakon što ni Domoljubna koalicija niti Hrvatska raste nisu dobili ve-

Predsjednica sa novim mandatarom

ćinu na izborima, da odigra ključnu ulogu u formiranju nove vlade. Sporazum s Mostom donosi povratak HDZ-a na vlast.

Politički pregovori i obrati kulminirali su imenovanjem Tihomira Oreškovića za

mandataru nove hrvatske vlade. Više od mjesec dana nakon parlamentarnih izbora članovi Mosta i Domoljubne koalicije predvođene HDZ-om usuglasili su se oko ključne pozicije pregovora, pozicije budućeg premijera.

Tihomir Orešković, hrvatski poduzetnik, 23. prosinca 2015. predočio je predsjednici Kolindi Grabar Kitarović 78 potpisa saborskih zastupnika i dobio povjerenje predsjednice za sastavljanje nove Vlade. „Slobodan sam predočiti 78 potpisa izabranih zastupnika u Hrvatskome saboru čije povjerenje uživam”, izjavio je Tihomir Orešković i predsjednici Kolindi Grabar Kitarović pred medijima predao potpise zastupnika. Predsjednica je protokolarno zahvalila te rekla kako je Oreškoviću povjerila mandatarsku dužnost. „Drage Hrvatice i Hrvati, dovršila sam peti i posljednji krug konzultacija. Na samom kraju ovog procesa gospodin Orešković uvjerio me da uživa potporu 78 zastupnika Hrvatskoga sabora. Ovim mu dajem povjerenje za sastavljanje nove, 13. po redu, Vlade Republike Hrvatske.“ Predsjednica je tom

prilikom u kratkom obraćanju medijima najavila i održavanje konstituirajuće sjednice Hrvatskoga sabora u ponedjeljak, 28. prosinca u 12 sati.

Novi hrvatski mandatar je nestranački čovjek, gospodarski menadžer bez političkog iskustva, rođen je 1966. godine u Zagrebu, a diplomirao je kemiju na Sveučilištu McMaster u Kanadi, na kojem je 1991. završio i MBA studij usmjeren na financije i informacijske studije. Karijeru započinje 1992. u proizvodnji farmaceutske tvrtke Eli Lilly u Kanadi. Obnašao je različite funkcije u području financija i međunarodnog poslovanja. Nakon toga zapošljava se u tvrtki Novopharm u Kanadi koja je danas članica Teva grupe. Vršio je dužnost potpredsjednika zaduženog za razvoj poslovanja te bio glavni financijski direktor. U Plivu je došao 2009. kao glavni

financijski direktor za Istočnu Europu, a 2010. imenovan je za glavnoga financijskog direktora Teve (globalna farmaceutska korporacija) za Europu. Na tu funkciju stigao je iz Plive gdje je obnašao dužnost predsjednika Uprave od 2012. do 2014. godine.

Građani su podijeljeni oko izbora novog mandataru **Tihomira Oreškovića**. Neki tvrde kako nema legitimitet zato što nije biran na izborima, dok su drugi skloniji tome da nam je potreban ekonomski stručnjak na mjestu premijera.

KONSTITUIRAN OSMI SAZIV HRVATSKOGA SABORA

Za novog predsjednika Hrvatskoga sabora izabran akademik Željko Reiner!

Konstituirajuća sjednica osmog saziva Hrvatskoga sabora

Josip Leko i novi predsjednik Sabora Željko Reiner

održana je 28. prosinca 2015. godine, a sazvala ju je predsjednica Republike Kolinda Grabar Kitarović nakon što je mandat za sastav buduće vlade povjerila Tihomiru Oreškoviću. **Josip Leko**, predsjednik Hrvatskoga sabora iz prethodnog saziva, otvorio je konstituirajuću saborsku sjednicu kojom će predsjedati do izbora novog predsjednika parlamenta, HDZ-ova **Željka Reintera**. Sabor se prema Poslovniku konstituirao izborom svog predsjednika. Za novog predsjednika je kao jedini kandidat izabran HDZ-ov akademik Željko Reiner, no ujedno je postao prvi čelnik Sabora u povijesti koji na to mjesto nije izabran jednoglasno. Željka Reintera je kao jedinog kandidata za predsjednika Sabora predložilo 79 zastupnika, a svojim glasovima podržalo ga je 88 zastupnika, suzdržano je bilo njih 62, a protiv jedan zastupnik. Bivši predsjednik Hrvatskoga sabora Josip Leko predao je svom nasljedniku Željku Reinteru prostorije ureda predsjednika Sabora i ključeve sefa s povjerljivim dokumentima. Stari i novi predsjednik primopredaju su obavili pred novinarima. „Ovo je na neki način simbolično prenošenje dužnosti s jedne osobe na drugu osobu. Želim vam uspjeh u interesu građana i zastupnika, to je zahtjevan posao, a ja ću pokušati biti konstruktivan. Gospodin Reiner je legitimni predsjednik Sabora i ja mu još jednom čestitam“, rekao je Leko predajući ključeve sefa Reinteru.

Željko Reiner zahvalio je svima koji su glasovali za njega, ali i onima koji to nisu učinili. „To je dokaz da živimo u demokratskoj, pluralističkoj i europskoj Hrvatskoj. Sabor jest i mora biti lučonoša domoljublja i hrvatske tradicije, ali mora biti i čvrsti jamac prava svih građana i manjina te

mjesto kulture i dijaloga“, rekao je Reiner.

Saborski zastupnici nakon toga su izabrali članove Mandatno-izbornog povjerenstva (MIP). Za predsjednicu je imenovana **Margareta Mađerić**, a potpredsjednicu **Gordana Sobol**. Sabor je prihvatio izvješće MIP-a. Predsjednica MIP-a izvijestila je da je u Sabor izabran 151 zastupnik, 140 s lista u deset izbornih jedinica u Hrvatskoj, tri s lista u posebnoj izbornoj jedinici - 'dijaspori', te osam zastupnika manjina u posebnoj izbornoj jedinici u Hrvatskoj. Novoizabrani saborski zastupnici svojom čašću prisegnuli su da će zastupničku dužnost obnašati savjesno i odgovorno, da će se u radu držati Ustava i zakona, poštovati pravni poredak te se zauzimati za svekoliki napredak države, čime je zaključena konstituirajuća saborska sjednica. Predsjednik Sabora, akademik **Željko Reiner**, novo okupljanje najavio je za sredinu siječnja.

„Zadovoljna sam, iznimno mi je drago i čestitam novom predsjedniku Sabora **Željku Reinteru**“, rekla je nakon konstituirajuće sjednice Sabora predsjednica **Kolinda Grabar Kitarović**.

Novi predsjednik Hrvatskoga sabora, akademik Željko Reiner, rođen je u Zagrebu 1953. gdje je završio osnovnu školu i klasičnu gimnaziju, a 1976. diplomirao je na Medicinskom fakultetu. Doktorirao je na Sveučilištu u Zagrebu 1982., nakon čega je specijalizirao internu medicinu u Zagrebu i Hamburgu. Na postdoktorskom usavršavanju bio je u Oklahoma Cityju. Za docenta je izabran 1986., a dvije godine kasnije prvi put je izabran za redovitoga profesora Medicinskoga fakulteta u Zagrebu. Devet godina bio je pročelnik Kliničkog odjela Klinike za patofiziologiju KBC-a Zagreb,

nakon čega je izabran za predsjednika Klinike za unutarnje bolesti. Od 2004. do 2012. bio je ravnatelj KBC-a Zagreb. Član je Akademije medicinskih znanosti Hrvatske od 1990. Objavio je mnogobrojne znanstvene i stručne radove, gostovao je na sveučilištima u SAD-u i Europi te predavao na nizu europskih i svjetskih kongresa. Kao dragovoljac sudjelovao je u Domovinskom ratu te je odlikovan mnogobrojnim civilnim i vojnim odličjima. Član je Odbora za međuparlamentarnu suradnju, zamjenik člana izaslanstva Hrvatskoga sabora u Parlamentarnoj dimenziji Srednjoeuropske inicijative, a od 2012. godine je potpredsjednik Hrvatskoga sabora.

NOVA VLADA RH

Hrvatska je 22. siječnja 2016. godine, kasno u petak, deset minuta nakon 23 sata, dobila novu trinaestu Vladu. Hrvatski sabor je nakon maratonske, 14 sati duge rasprave, iskazao povjerenje Vladi mandataru Tihomiru Oreškoviću, programu i njegovim ministrima. Većinom od 83 glasa 'za', 61 'protiv' te 5 'suzdržanih' mandatar **Tihomir Orešković** postao je premijer. Uz zastupnike **Domoljubne koalicije i Mosta**, potporu Vladi dali su i zastupnici **HDSSB-a**, stranke **Milana Bandića**, reformist **Radimir Čačić**, zastupnici manjina **Vladimir Bilek**, **Ermina Lekaj Prljaskaj**, **Šandor Juhas** i **Mirko Rašković**.

Nova Vlada ima dvojicu potpredsjednika: **Tomislava Karamarka** (HDZ) i **Božu Petrova** (Most) te 20 ministara. Ministar financija je **Zdravko Marić**, vanjskih i europskih poslova **Miro Kovač**, unutarnjih poslova **Vlaho Orepić**, obrane **Josip Buljević**, ministar gospodarstva **Tomislav Panenić**, pravosuđa **Ante Šprlj**, ministrica uprave **Dubrav-**

Nova Vlada

ka Jurlina Alibegović, ministar poduzetništva i obrta je **Darko Horvat**, rada i mirovinskog sustava **Nada Šikić**, pomorstva i prometa **Oleg Butković**, na čelu Ministarstva poljoprivrede je **Davor Romić**, turizma **Anton Kliman**, zaštite i okoliša **Slaven Dobrović**, graditeljstva i prostornog uređenja **Lovro Kuščević**, branitelja **Mijo Crnoja**, ministar zdravlja je **Dario Nakić**, znanosti i obrazovanja **Predrag Šustar**, kulture **Zlatko Hasanbegović**, regionalnog razvoja i fondova EU-a **Tomislav Tolušić**, a socijalne politike i mladih **Bernardica Juretić**.

Domoljubna koalicija, Most nezavisnih lista i stranka Milan Bandić 365 potpisali su tog petka na večer Sporazum o reformskoj Vladi kojim se definira suradnja u koalicijskoj Vladi.

Novi predsjednik Vlade Republike Hrvatske Tihomir Oreš-

ković, nakon što su saborski zastupnici iskazali povjerenje novoj Vladi, sa svojim prvim potpredsjednikom Vlade Tomislavom Karamarkom i potpredsjednikom Vlade Božom Petrovom obavio je simboličnu primopredaju vlasti. U Banskim dvorima dočekaio ga je bivši premijer Zoran Milanović sa svojim suradnicima, čestitao novom predsjedniku Vlade i zaželio mu uspjeh u vođenju države.

Otprilike u isto vrijeme hrvatska predsjednica Kolinda Grabar Kitarović potpisala je Odluku o razrješenju Zorana Milanovića i Odluku o imenovanju Tihomira Oreškovića predsjednikom Vlade Republike Hrvatske.

Za glavne ciljeve svoje Vlade premijer Orešković istaknuo je poboljšanje gospodarskih i društvenih prilika u državi i podizanje životnog standarda

građana. Najavio je kako će nastojati da Hrvatska u iduće četiri godine doživi transformaciju u tri ključna područja – gospodarskom rastu, konkurentnosti i kvaliteti života. Među ciljevima je istaknuo osiguranje godišnjeg rasta BDP-a za više od tri posto i smanjenje javnog duga na manje od 80 posto BDP-a do 2020., smanjenje deficita na manje od tri posto BDP-a do 2017., povećanje izvoza za 30 posto, smanjenje nezaposlenosti ispod 14 posto te povećanje BDP-a po stanovniku za 2.000 eura.

Okupljenim novinarima je rekao: „Izazovi su pred nama, ali moj je tim spreman preuzeti odgovornost i dati sve od sebe da pokrenemo gospodarstvo i poboljšamo standard svakog građanina Hrvatske.“

**MANDOLINSKI ORKESTAR HRVATSKOGA GRAĐANSKOG DRUŠTVA
CRNE GORE S DJEČJIM ZBOROVIMA ODUŠEVIO MNOGOBROJNE
POSJETITELJE U BITOLI, BARU, KOTORU, TIVTU I DONJOJ LASTVI**

Dječji anđeoski akordi

**Iz grada svetaca i vila pravo je da se dječji najiskreniji
glas čuje sa zvonima za ljubav, za sreću i mir.**

Priredio:
Tripo Schubert

Hrvatsko građansko društvo Crne Gore već tradicionalno svake godine priređuje božićne koncerte u mnogim gradovima Crne Gore. Ove godine koncerti su organizirani u Baru i Kotoru, kao i u Bitoli, na poziv Hrvatskoga kulturnog centra „Marko Marulić“, a Dječji mandolinski orkestar sudjelovao je i u programu božićnih koncerata u Donjoj Lastvi, u organizaciji HKD „Tomislav“ te u Tivtu, u organizaciji Muzičke škole.

BOŽIĆNI KONCERT U KOTORU

Pjesmom i akordima mandolina najmlađi su 23. prosinca u kotorskoj bazilici- katedrali sv. Tripuna poslali najiskrenije božićne čestitke. U prepunoj katedrali u programu je sudjelovalo više od 80 djece dokazujući da kultura spaja različitosti, da družeći se s djecom učimo biti bolji ljudi jer - tko

pjeva, zlo ne misli i dvostruko moli. Zato je i koncert počeo pjesmom „Svi smo mi isti“ u izvođenju dječjeg zbora Osnovne škole „Savo Ilić“ iz Dobrote.

„Tamo do one zvijezde plave, zvijezde prave i još dalje iza kraja do beskraja, sve uz pjesmu i svjetlost božićnoga slavlja dok u srcu neka fina vatra plamti. Na takvom plamenu duša se grije, anđeoska krila šire, da polete pjesmom između redova dječjih zborova kotorske Muzičke škole *Vida Matjan* i OŠ *Savo Ilić*, kojim dirigiraju profesorice Vesna Ivanović, Ksenija Đuričković i Laura Jovanović, uz klavirsku pratnju profesorica Dušice Četković i Ane Mihaljević.“

Ovo su poruke pjesnikinje Dubravke Jovanović koja je poetski nadahnuto vodila program Božićnog koncerta.

Iz grada svetaca i vila pravo je da se dječji najiskreniji glas čuje sa zvonima za ljubav, za sreću i mir. I dok svjetlucaju baluni, zvone zvončići u vrijeme kada ih tiha molitva us-pavljuje, kada se rajska svje-

tlost javlja i kada je zvijezda u ljudskim očima, smjenjivale su se u sjajnom odabiru skladbe poput „Aleluja“, „Bijeli Božić“, „Molitva“, „Radujte se narodi“, „Tiha noć“, „U sve vrijeme godišta“... i anđelima, slavujima, vilama i feštama bili bliže. Sve je to imalo posebnu čar na pravoj pozornici svetoga mjesta uz mir Betlehema i blistavu čaroliju božićne grane.

Mandolinski orkestar HGD CG „Tripo Tomas“ pod dirigentskom palicom prof. Iva Brajaka nježnim strunama mandolina raznježio je misao i uskovitlao emocije za oktavu više.

Za kraj, dva zbora, dječji i zbor najmlađih kotorske Muzičke škole, poželjeli su sretan Božić. Svatko u svojoj molitvi tiho je s njima zapjevao „Gospod je rođen na današnji dan“.

„Vedrijim noćima u plaveti Boke neka je veselja za trpezom i pjesme u duši. Zvijezda u postelji toplije od svakog osvita. Neka je jutro i Božić blagoslovljen“, poželjela je na kraju pjesnikinja Dubravka Jovanović.

Prisutnima se obratio i generalni vikar katorske katedrale, mons. Antun Belan.

„Idući u susret ljepoti božićnih blagdana, kao i 850. godišnjici izgradnje ove katedrale, koju ćemo proslaviti 2016. godine, vašim večerašnjim nastupom ugradili ste vi, draga djeco, u njezinu duhovnu misiju i materijalnu ljepotu, ljepotu vaše mladosti i vašega glasa.

Imajte na pameti da je svaka ljepota samo odsjaj one vječne i neprolazne, koju prepoznamo u rođenju betlehenskoga djeteta.

Tome djetetu vi ste najbliži po krsnoj

vrijeme, na poseban način mislite.

U ovu čestitku uključujem i sve prisutne slušatelje. Svjetlo betlehemske zvijezde neka svima nama bude putokaz i pratilac u godinama koje nam darodavac života bude podario. Bog vas sve blagoslovio!“

milosti jer vas grijeh, nezaobilazni pratilac ljudske naravi, nije još dotaknuo.

Hvala na ovome predbožićnome glazbenom ugođaju. Hvala vama, vašim roditeljima, profesorima i organizatoru. Bili vam sretni božićni i novogodišnji blagi dani. To isto želim i svima onima koje volite i na koje, u ovo blagdansko

BOŽIĆNI KONCERT U BARU

U nedjelju, 20. prosinca 2015. godine, u Baru je održan tradicionalni, sada već 16. božićni koncert. Organizatori i ovog koncerta bili su Hrvatsko građansko društvo Crne Gore - Kotor (Podružnica Bar), NVO „Zupci production“ - Bar, Udruga „Sestani“ - Bar, Hrvatsko kulturno društvo „Sveti Jeronim“ - Bar i Župa Bar. Koncert je održan u dvorani konkatedrale sv. Petra u novom dijelu Bara. Posebnost ovog koncerta bila je da se nakon 15 godina održavanja u prostorima Kulturnog centra, Glazbene te Baletne škole u Baru ovaj iznimni kulturni događaj održao u sakralnom objektu. Nakon što je prošle godine u organizaciji HKD „Sv. Jeronim“ iz Bara pod nazivom „Koncert na dar konkatedrali“ održan sjajan koncert izvrsnog Zbora svete Cecilije iz Jelse na Hvaru, ovo je drugi koncert, a prvi božićni koji se održava pod crkvenim svodovima.

Kao i prošle godine, ali tada u prostoru Glazbene škole u Baru, nastupili su mali, ali sjajni i prekrasni gosti, zbor Niže glazbene škole „Vida Matijan“ iz Kotora te Mandolinski orkestar HGDCG „Trio Tomas“, također iz Kotora. Zbor su predvodile tri sjajne i prekrasne profesorice - ravnateljica Škole Laura Jovanović, dirigentica Ksenija Đuričković te korepetitorica Ana Mihaljević,

dok je Mandolinskim orkestrom ravnao također sjajni profesor Ivo Brajak. Zbor i Mandolinski orkestar izveli su „repliku“ njihova nedavno održanoga uspješnog koncerta u Bitoli u Makedoniji. Koncert je podijeljen u tri logične cjeline. U prvoj je nastupio Zbor uz

klavirsku pratnju prof. Miha-ljević, u drugoj je Mandolinski orkestar izveo nekoliko polet-nih instrumentalnih skladbi, dok su u trećem dijelu nastu-pili zajednički, izvodeći tradici-onalne božićne pjesme.

Suvišno je reći da su mladi Kotorani, predvođeni svojim sjajnim profesorima, i ove go-dine naprosto oduševili mno-gobrojne posjetitelje u kon-katedrali. Naime, razmjerno velika dvorana konkatedrale u Baru bila je prepuna budu-ći da se u njoj našlo nekoliko stotina ljudi, među kojima je bilo najviše odraslih, ali i puno djece, najviše katolika te značajan broj pravoslavnih i muslimana, najviše Barana, kao i vjernika i gostiju iz dru-gih župa i mjesta kako u ne-

posrednoj okolini (Zupci, Šu-šan, Sutomore, Šestani), tako i iz Ulcinja, Petrovca, Budve, Boke, najviše ljudi s našega govornog područja, ali i onih koji govore drugim jezicima (engleski, talijanski, albanski, poljski, ruski). U ime grad-skih vlasti nazočio je dopred-sjednik Općine Bar g. Zoran Pajović, HNV i HGI zastupao je g. Ilija Janović iz Tivta, a HGDCG g. Marijo Brguljan iz Kotora. Koncertu su nazočili svećenici, redovnici i redovni-ce Barske nadbiskupije i Ko-torske biskupije, predstavnici barskih ogranaaka nekoliko lokalnih institucija, političkih stranaka, nevladinih udruga, gospodarskih društava te ne-koliko tiskanih i elektroničkih medija. Program je, kao i sva-

ke godine, izvrsno vodila Ve-sna Marković.

Župnik Bara i Zubaca česti-tao je svima Božić i dodao: „Mi želimo da djeca uvijek pjevaju, da budu nasmijana jer to znači da društvo pjeva i da je nasmi-jano. Neka čitav vaš život bude jedna predivna pjesma o živo-tu, ljubavi, prijateljstvu, druže-nju, međusobnom razumijeva-nju... Ne postoji bolji način da naučimo kako da budemo do-bri ljudi od druženja s djecom, posebno s onom koja pjevaju. Isus je nekoliko puta istaknuo da ako se ne obratimo i posta-nemo kao djeca, nećemo kora-ćati u kraljevstvu Božjem.“

(Vladimir Marvučić)

BOŽIĆNI I NOVOGODIŠNJI KONCERT U BITOLI

Dječji mandolinski orkestar HGD-a „Trepo Tomas“ i zbor Niže muzičke škole „Vida Ma-tjan“ boravili su u trodnevnom posjetu Makedoniji, gdje su 12. prosinca održali „Božićni i novogodišnji koncert“. U toploj

atmosferi bitolskoga Kulturnog centra djeca su bogatim reper-toarom i dobrim izvođenjem izazvali buran pljesak. Čitav projekt plod je zajedničke su-radnje Hrvatskoga kulturnog centra „Marko Marulić“ iz Bi-tole i Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore iz Kotora.

Ovom prilikom, zahvaljujući odličnoj organizaciji domaći-na g. Branka

Maretića, počasnog konzula RH u Makedoniji, mladi glaz-benici i njihovi profesori imali su priliku upoznati se s kulturno-povijesnim znamenito-stima ovoga grada, drugog po veličini i po značaju u Make-doniji. Gosti su posjetili Muzej grada i upoznali se s bogatim postavom koji seže od prapo-vijesnog razdoblja pa sve do sadašnjeg vremena. Posebno zanimanje djece izazvali su ostaci prapovijesnih životinja, oruđa i oružja, bogatstvo na-cionalne nošnje, a također veliko zanimanje pokazali su i za paviljon posvećen pozna-tome turskom predsjedniku, velikom reformatoru, tvorcu moderne države Turske - Ke-malu Atatürku.

Ljepota i bogatstvo multi-konfesionalnosti vidi se na svakom koraku. U glavnoj ulici pogled seže od predivnih džamija, katedrale do crkve svetoga Dimitrija, čiji veličan-stveni drveni ikonostas po svojoj veličini i ljepoti spada u najznačajnije na Balkanu.

Na svakom uglu prepliću se mirisi Orijenta i Zapada, mirisi hrane, zvuci muzike, različite arhitekture, zajedno čineći nevjerojatan osjećaj topline.

U prekrasnom zdanju u samom središtu grada smješten je počasni konzulat RH, u kome je upriličen službeni prijem predstavnika HGD – prof. Iva Brajaka, voditelja Dječjega mandolinskog orkestra, prof. Laure Jovanović, direktorice ŠOSMO „Vida Matjan“, prof. Ksenije Đuričković, voditeljice zbora i prof. Ane Mihaljević, korepetitora.

Počasni konzul, gospodin Branko Maretić, ovom prilikom upoznao je intenzivni rad HGD-a, koji među mnogobrojnim aktivnostima posebnu pažnju poklanja mladima, ali i izdavačkom radu te su zaslugom ove udruge svjetlost dana ugledala mnogobrojna značajna izdanja od kojih je nekoliko primjeraka uručeno kao poklon domaćinima.

Gosp. Ivo Brajak prisutne je izvijestio i o iznimnoj suradnji koju Društvo ima sa ŠOSMO „Vida Matjan“, s kojom je realiziralo više zajedničkih koncerata kako u zemlji tako i u inozemstvu.

Tijekom prijema razmatrane su mogućnosti uspostavljanja suradnje na raznim poljima i iskazana je želja da se što prije realizira uzvratni posjet.

U samoj zgradi počasnog konzulata imali smo priliku vidjeti, uz mnogobrojne fotografije i fotografiju gosp. Tripa Schuberta, čijom zaslugom se ovaj kompletni projekt već godinama tako uspješno realizira.

Na povratku kući domaćini su se posebno potrudili i or-

koga se prolazi na putu od Bitole prema Ohridu. Na žalost, osim neugodnog mirisa sumpora, nije bilo prilike za vizualno svjedočenje.

Nakon povratka svojim kućama djeca, članovi Društva i profesori ponijeli su najljepše uspomene

U obilasku Samuilove tvrđave

ganizirali obilazak Ohrida, a u njemu - Samuilove tvrđave, amfiteatra, kao i panoramski obilazak crkve svetoga Nauma i stare gradske jezgre.

Nemalo iznenađenje kako u djece tako i u odraslih izazvalo je saznanje o jedinom „živom“ vulkanu na Balkanu koji se nalazi u selu Koselu pokraj

iz ovoga predivnoga grada, a za sobom su ostavili slatke melodije božićnih pjesama, spajajući tako različite kulture, različite vjere, različite uzraste, prenoseći barem na kratko čistoću dječjeg uma i duše.

(Barbara Pajić)

Čestitke državnika

ČESTITKA PREDSJEDNIKA VUJANOVIĆA

Filip Vujanović

Predsjednik Crne Gore Filip Vujanović uputio je čestitku povodom Božića gospodinu Zef Gašiju nadbiskupu barskom i primasu srpskom i Iliji Janjiću biskupu kotorskom. „Povodom Božića, svim vjernicima i vjericama katoličke vjeroispovijesti, sveštenstvu i Vama lično upućujem najsrdačnije čestitke i želje da u miru, blagostanju i sreći proslavite dan Hristovog rođenja, veliki hrišćanski praznik koji svojim svecemenskim duhovnim porukama veliča univerzalne vrijednosti dobrote, milosrđa i zbližavanja. Neka ovi uzvišeni dani oplemene duhovnim ispunjenjem sve domove i budu podsticaj saradnji i povjerenju među

ljudima. Međukonfesionalnim i međunacionalnim razumijevanjem i poštovanjem gradimo iskreno zajedništvo i čuvajmo tradicionalnu bliskost, objedinjeni željom za sveukupnim dobrom naše Crne Gore i svih njenih građana i građanki“.

ČESTITKA PREMIJERA ĐUKANOVIĆA

Predsjednik Vlade **Milo Đukanović** uputio je, povodom najradosnijeg hrišćanskog praznika - Božića, čestitku nadbiskupu barskom **Zefu Gašiju**, biskupu kotorskom **Iliji Janjiću** i svim pripadnicima katoličke vjeroispovijesti u Crnoj Gori, uz želju da najradosniji hrišćanski praznik provedu u miru, ljubavi i blagostanju, zajedno sa svojim porodicama, prijateljima i komšijama.

„Vjerujem da će i ove godine duhovna i univerzalno humana poruka Božića biti podsticaj svim katoličkim vjernicima u Crnoj Gori da i dalje budu nosioci istinskog humanizma, solidarnosti, mirotvorstva i društvenog dijaloga, doprinoseći daljoj izgradnji naše Crne Gore.

Ohrabreni i Božićnim porukama mira, poštovanja i zajedništva, nastavimo da izgrađujemo otvoreno i tolerantno društvo srećnih i slobodnih ljudi koji svoje životne izbore temelje na znanju, tradiciji, sposobnosti i inventivnosti, društvo utemeljeno na moralnim i etičkim načelima kome je u prvom planu briga za dobrobit i dostojanstvo čovjeka - pojedinca i njegove porodice“.

U naporima koje činimo, čuvajući baštinu naše duhovne i materijalne kulture, Crna Gora treba da bude pridružena zajedništvu s drugim zemljama i narodima evropskog i evroatlantskog okruženja, koje dijele univerzalne civilizacijske vrijednosti savremenog svijeta, posebno mjesto i doprinos ima i Rimokatolička crkva u Crnoj Gori.

Uvjeren sam da će i u novoj godini svekolika saradnja između državne vlasti i Rimokatoličke crkve u Crnoj Gori na tom i drugim pitanjima od društvenog značaja biti nastavljena i unaprijeđena za dobro katoličkih vjernika i svih crnogorskih građana“.

Milo Đukanović

ČESTITKA PREDSJEDNICE KITAROVIĆ

„Hrvaticama i Hrvatima i svim hrvatskim državljankama i državljanima želim čestit i blagoslovljen Božić te sretnu i uspješnu Novu godinu.

Neka ovaj blagdan radosti, obiteljskog druženja i zajedništva donese mir, ljubav i nadu u svaki dom.

Pokažimo solidarnost prema onima koji nas trebaju, poklonimo pažnju onima koje smo možda zanemarili i neka blagost ovih dana bude u svim srcima.

Želim vam svima sretne božićne i novogodišnje blagdane, obilje zdravlja, veselja, mira i uspjeha! Vaša, Kolinda Grabar-Kitarović.

Kolinda Grabar-Kitarović

Tihomir Orešković

ČESTITKA MANDATARA OREŠKOVIĆA

Mandatar Tihomir Orešković je zaželio svim Hrvatima u domovini i iseljeništvu sretan Božić i božićne blagdane, puno sreće i ljubavi. „Nadam se da će 2016. godina biti sjajna za Hrvatsku i za sve nas“.

ČESTITKA PREDSTOJNICE KRSTIČEVIĆ

Daria Krstičević, predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske uputila je čestitku Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

„Drage Hrvaticice i Hrvati u Bosni i Hercegovini, u iseljeništvu, pripadnici hrvatske manjine u 12 europskih država. Pred nama je Božić - blagdan kojem se svi s posebnom radošću veselimo. Božićno vrijeme, uvijek iznova budi u svima nama osjećaj mira i nade. Vrijeme je to kada na osobit način iskazujemo ljubav prema bližnjima. Božić nas posebno upućuje na obitelj, na prijatelje, na zajedništvo.

Puno toga je napravljeno. No ono na što smo najviše ponosni i što u Državnom uredu smatramo našim najvećim uspjehom - je da sve naše programe i projekte radimo u zajedništvu i u punoj suradnji sa hrvatskim udrugama i zajednicama.

Neka ovaj Božić, za sve nas zajedno, Hrvate u i izvan Republike Hrvatske, uistinu bude blagdan nade i vjere. Vjere da predanim radom i zalaganjem odgovorno pokrećemo istinske promjene koje će kontinuirano unapređivati odnose između Republike Hrvatske i svih Hrvata koji žive izvan njezinih granica.

Sa željom da u duhu Božića osjetite istinsku radost, ljubav i mir, u ime Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i u svoje osobno ime, želim Vama i Vašim obiteljima čestit Božić te sretnu i uspješnu 2016. godinu.

Daria Krstičević

ČESTITKA ZASTUPNIKA MOST

„Božić 2015. će zasigurno ostati zapamćen kako u Hrvatskoj, tako i u glavama i srcima petnaestorice zastupnika MOST-a nezavisnih lista, njihovih obitelji i prijatelja. **Nasred smo oceana, a morski psi nam se približavaju.** Koalicija Hrvatska raste nam nikada neće zaboraviti jer smo im uništili priliku da produže četverogodišnji nerad. Jedan dio javnosti nas gađa kamenjem jer se osjeća prevarenim, a naš trenutni partner u sporazumu o reformskoj vladi, Domoljubna koalicija, zasigurno nas smatra Mostom za dolazak na vlast. Nismo naivni ni slijepi. Samo trebamo vremena. Sada nam je Domoljubna koalicija partner. Za sada. Pokušaju li nas “usisati” - dižemo ruke od svega.

Dobili smo prvu bitku. Imamo nestranačkog stručnjaka koji zna upravljati velikim sustavima. Sva lica koja godinama gledamo na političkoj sceni više ne predstavljaju našu državu. Predstavlja je respektabilan čovjek, biznismen koji će, ako zna zaraditi za sebe, znati zaraditi i za Hrvatsku. Naravno, budno ga pratimo. A sada idemo u bitku broj dva: reforme i promjene. Nećemo dozvoliti uhljebljivanje i kriminal. Nećemo dozvoliti ista lica na čelima ključnih resora. A što se tiče vas, dragi birači i Hrvatski građani - vas molimo za strpljenje. Dajte nam vremena, budite nam podrška. Po prvi puta imamo novu situaciju u Hrvatskoj. Pustite nas da se dokažemo.

Želimo vam miran i blagoslovljen Božić! I ne zaboravite, nismo vam mi ukrali Božić. Kradu nam ga dvadeset godina. A mi vam ga, stručnim i nestranačkim mandatarom pokušavamo – vratiti“.

Božo Petrov

DAN MEĐUNARODNOG PRIZNANJA

15. siječnja - Dan međunarodnog priznanja Republike Hrvatske

Priredio:
Dario Musić

Dana 15. siječnja 2016. Republika Hrvatska obilježava 24. obljetnicu međunarodnog priznanja hrvatske neovisnosti. Toga dana 1992. hrvatsku neovisnost priznalo je dvanaest zemalja tadašnje Europske unije te još i Austrija, Kanada, Bugarska, Mađarska, Poljska, Malta, Norveška i Švicarska, a Njemačka i Sveta Stolica istog su dana uspostavile i diplomatske odnose. Prva država koja je priznala Republiku Hrvatsku bio je Island. Hrvatska je 22. svibnja 1992. postala i članicom Ujedinjenih naroda, a 21 godinu nakon međunarodnog priznanja postaje i članicom Europske unije.

Ovo je dan kada su se ostvarili snovi ne samo ove gene-

racije, nego mnogih prethodnih generacija, dan kad su se stvorili temelji za sigurnu, demokratsku i europsku budućnost naših novih generacija.

Toga 15. siječnja 1992. prvi hrvatski predsjednik Franjo Tuđman u obraćanju naciji poručio je: „**Današnji dan, 15. siječnja 1992., bit će zlatnim slovima uklesan u cijelu, četrnaestostoljetnu povijest hrvatskog naroda na ovom prostoru, za nas svetom tlu između Mure, Drave, Dunava i Jadrana. Nakon što je proglasila svoju samostalnost i suverenost i raskinula svoje državno-pravne veze s bivšom jugoslavenskom državnom zajednicom, Republika Hrvatska postigla je i međunarodno priznanje svoje neovisnosti.**“

Međunarodno priznanje Hrvatske postupno je uslijedilo

nakon njezina proglašenja neovisnosti 25. lipnja 1991. godine. Istog dana razdruživanje od tadašnje SFRJ proglasila je i Slovenija, a već idućeg dana novonastale države uzajamno su se priznale.

Priznanje Hrvatske dogodilo se u trenutku kada je gotovo trećina zemlje bila pod okupacijom jugoslavenske vojske i srpskih postrojbi, u jeku Domovinskoga rata, pa je time njezino priznanje postalo još veće i značajnije. Na svoje tada priznate granice Hrvatska je izišla tek nakon završetka mirne reintegracije istočne Slavonije i Podunavlja, nakon šest godina.

Dan međunarodnog priznanja Republike Hrvatske je spomenan u Hrvatskoj. Njime se odaje počast međunarodnom priznanju Republike Hrvatske.

Nova godina na crnogorskom primorju

Nova 2016. godina na crnogorskim trgovima dočekanana je na najbolji mogući način. Trgovi u crnogorskim gradovima bili su prepuni ljudi koji su uz poznate regionalne zvijezde i dobar rock'n'roll dočekali novih 365 dana.

Priredila:
Tijana Petrović

Kotor drugačiji i prepoznatljiv

Treću godinu zaredom Kotorani održavaju novogodišnju manifestaciju „Od Božića do Božića“, u organizaciji TO Kotor, NVO Karampana, uz potporu Dječjeg festivala pozorišta za djecu, a pod pokroviteljstvom Općine Kotor. Bogat program, prilagođen senzibilitetu Kotorana, započeo je 22. prosinca koncertom Gradske muzike Kotor, institucije stare 173 godine.

Posjetitelje u dvorani Centra za kulturu pozdravio je direktor Turističke organizacije Kotor Mirza Krcić izrazivši zadovoljstvo što upravo prepuna dvorana govori da Kotorani čuvaju svoju tradiciju. „Dragi sugrađani, vama i vašim obiteljima želim da čestitam predstojeće praznike, a Kotor će ih za razliku od drugih proslaviti na način da će nam različitosti

biti prednost, kao i spajanje ljudi, njegujući zajedno bratstvo, jedinstvo i prijateljstvo“, poručio je Krcić.

Predsjednik Općine, dr. Aleksandar Stjepčević, službeno je otvorio manifestaciju „Od Božića do Božića“.

Spektakularan dječji doček Nove godine pod nazivom „Novogodišnja bajka - doček za djecu Nove 2016.“ održan je uz više od tisuću posjetitelja koji su uživali u bogatom programu za najmlađe. Cjelodnevni program obuhvatio je humanitarne novogodišnje bazare, filmske projekcije, dječje predstave, koncerte... u kojima su podjednako uživali i najmlađi i njihovi roditelji.

Lijepa želja, dječji osmijeh, mnogobrojna iznenađenja, fantastičan light show, golemi Djed Mraz, više od tisuću paketića, desetak irvasa i 50 Liliputanaca, učinili su nezaboravnim ovaj dan. „Novogodišnja bajka zamišljena je kao velika pozornica lijepih želja i čestitki za zdravlje i veselu

novu godinu, namijenjenih u prvom redu najmlađima. Vjerujemo da smo, uz pomoć naših partnera, uspjeli izmamiti osmijeh na svako dječje lice i da će pamtiti ovaj doček kao jedan od najljepših“, priopćila je Vanja Petrović iz Turističke organizacije Kotor.

Nova godina dočekanana je na Trgu od oružja, uz rock bendove. Kotorane i njihove goste iz crnogorskih gradova, ali i iz Rijeke, Dubrovnika, Zagreba, Splita, Beograda... zabavljali su sve popularniji beogradski sastav 'Artan Lili' i njihovi sugrađani iz 'The BestBita', te priznati bend 'Sacri Cuori' iz Italije. Predsjednik Općine **Aleksandar Stjepčević** i direktor Turističke organizacije **Mirza Krcić** čestitali su Novu godinu sugrađanima i gostima. Za doček u Kotoru odlučila

se i američka veleposlanica u Crnoj Gori **Margaret En Uehara**. Osobito je pohvalno što je veleposlanica došla privatno, bez službenog poziva.

Prvog i drugog siječnja nastavljeno je u istom ritmu. Prvog siječnja na Trgu od oružja nastupili su Light Under The Black Mountain, Repetitor, The Bambi Molesters, a sljedeće večeri grupe ZAA i Ničim izazvan.

Program time nije bio gotov. Nastavljen je i sljedećih dana

koncertom srpskoga pjevačkog društva „Jedinstvo“, humanitarnim tombolama i bazarima, služenjem priganica, koncertom klape Rišpet pred oduševljenom publikom...

Nakon dva tjedna bogatog programa, kao završnica manifestacije „Od Božića do Božića“ na Pjaci od sata održana je „Ex YU papalada alla maka“.

Nova godina u Budvi

Budva je i ovoga puta organizirala spektakularan doček Nove godine. Na Trgu ispred Staroga grada više od 20.000 raspoložениh posjetilaca 31. prosinca zagrijavalo se uz najveće hitove crnogorske grupe „Perper“, koje je publika pjevala čitavo vrijeme, zajedno s Nikolom Radunovićem i ostalim članovima benda. Neposredno prije ponoći na binu je izašao čovjek čija popularnost već desetljećima ne jenjava - Zdravko Čolić! Popularni pjevač svojim je bezvremenskim hitovima uveo Budvane i njihove goste u Novu godinu.

Iznimna posjećenost, dobra atmosfera, kvalitetan muzički

izbor i lijepo, prohladno vrijeme okarakterizirali su svečani doček 2016. godine na Trgu ispred Staroga budvanskoga grada, a već prvog siječnja u 14 sati svi ljubitelji klasične glazbe mogli su uživati u koncertu „Mediterranskoga revijskog orkestra“, pod dirigentskom palicom Radovana Papovića. Večernja zabava na Trgu počela je energičnim nastupom Danijela Alibabića, a već zagrijanu atmosferu doveo je do „usijanja“ regionalno omiljeni pjevač Zlatan Stipišić Gibonni.

Uživanje posjetilaca u novogodišnjem programu 2. siječnja nije mogla pokvariti ni kiša. I uz loše vrijeme veliki broj posjetilaca zabavljao se uz Vanju Radovanovića i zbor

„Viva Vox“. Kiša nije uspjela pokvariti atmosferu na trgu, a posjetitelji su pod kišobranima ili u udobnim kafićima i restoranima u zoni Staroga grada uživali u vrhunskoj muzici do samog kraja.

Raznovrstan i bogat program na trgu ispred Staroga grada i ništa manje kvalitetni programi u budvanskim hotelima bili su dobar povod za dolazak u Budvu u zimskim mjesecima pa je tijekom praznika na budvanskoj rivijeri u hotelima boravilo više od 5.000 turista, 40% više nego lani, a u privatnom smještaju, prema procjenama, više od 25.000 turista! U danima uoči Nove godine i nakon Nove godine kroz Budvu je prošlo više od 50.000 turista.

Novljani dočekali Novu godinu na gradskom trgu

Novljane i njihove goste u novogodišnjoj noći, na Trgu Nikole Đurkovića, zabavljali su Makao bend i Tonči Huljić

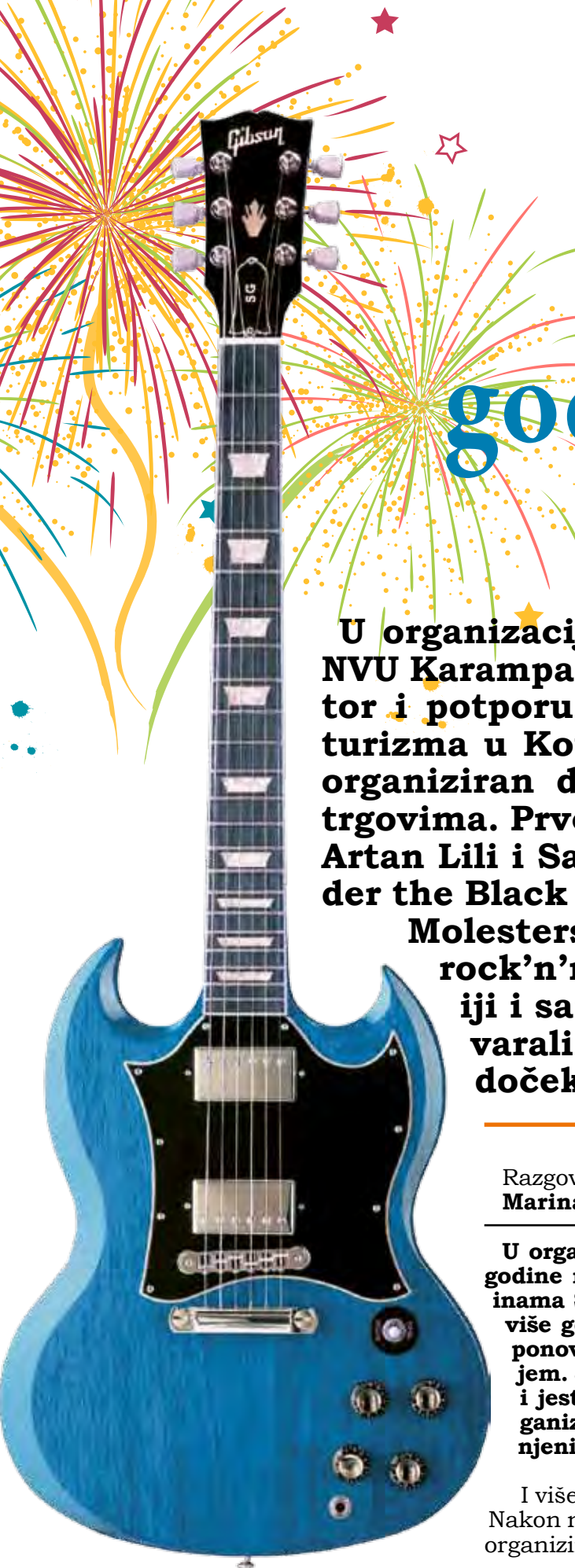
sa svojim Madre Badesa bendom.

Naime, u početku je izgledalo da će Trg ostati poluprazan, ali kako se atmosfera zagrijavala, raspoloženje raslo, mobilni telefoni su učinili svoje pa su se mnogi pridružili jednome

divnom doživljaju i dobrom raspoloženju u novogodišnjoj noći.

Muzičari su naparavili sjajnu novogodišnju atmosferu uz poznate Huljićeve hitove, kako stare tako i nove - Gustan, Providenca...

IVAN GVIDO KRIVOKAPIĆ

Doček Nove godine u znaku rock'n'rolla

U organizaciji Turističke organizacije Kotor, NVU Karampana, uz pokroviteljstvo Općine Kotor i potporu Ministarstva održivog razvoja i turizma u Kotoru je nakon više godina pauze organiziran doček Nove godine na gradskim trgovima. Prve noći nastupili su The Best Beat, Artan Lili i Sacri Cuori, druge večeri Light Under the Black Mountain, Repetitor i The Bambi Molesters. Dakle, program je bio u znaku rock'n'rolla, poseban po svojoj koncepciji i samoj ponudi. Tim povodom razgovarali smo s idejnim tvorcem ovog dijela dočeka, Ivanom Gvidom Krivokapićem.

Razgovor vodila:
Marina Dulović, prof.

U organizaciji dočeka Nove godine na otvorenom, u zidinama Staroga grada, nakon više godina pauze Kotor je ponovno zasjao starim sjajem. Je li zaista tako i bilo i jeste li kao jedan od organizatora zadovoljni učinjenim?

I više sam nego zadovoljan. Nakon nekoliko godina pauze, organizirati kvalitetan doček

Nove godine u kratkom vremenskom roku bio je veliki izazov za sve nas. Prvi put je rađen rock'n'roll doček i mislim da je to puni pogodak s obzirom na to da je jedini program te vrste u regiji. Ovo je samo prvi korak prema onome što Kotor mora postati i gdje vidimo šansu da budemo jedinstveni u regiji, a to su rock'n'roll dočeci. Još jedna stvar koja me veseli je ta da je produkcija cijelog događaja bila savršena. Odličan i zvuk

i rasvjeta bili su prvi put na ovoj razini u Kotoru.

Kotoru pripada posebnost i ekskluzivitet ponude bilo da je riječ o visokoj kulturi, umjetničkoj glazbi ili drugim kulturnim programima i sadržajima, pa i u području rock'n'rolla koji je daleko od masovnog kiča i zablude koja se zove popularnim imenom "estrada". Okruženi smo publikom koja je u zamjenu za ozbiljan i kvalitetan sadržaj u općem kaosu podlegla banalnosti i neukusu. Je li Vaša ideja zapravo obrana od naše stvarnosti i primitivizma?

Pa rock'n'roll je bunt protiv tog primitivizma i "estrade". Svakako da je to bio jedan od naših ciljeva - da pokažemo da nije sve tako crno-bijelo kao što to na žalost naši mediji vide i predstavljaju javnosti, željeli smo pokazati da postoji i druga strana. Rock'n'roll nije samo glazba, to je način života, razmišljanja... Mediji su po mome mišljenju najveći krivac što publika ima predrasude kada je o glazbi riječ, ali isto tako i o općoj kulturi. Tijekom pet festivala, Searock je napravio jednu kritičnu masu publike u Crnoj Gori i ona je iz godine u godinu sve veća, tako da je i naša obveza sve veća u tome da pokušamo ponuditi ovakve glazbene sadržaje tijekom cijele godine.

Malo je problematično govoriti o banalnosti i neukusu jer će ljudi reći "o ukusima se ne raspravlja". Ali činjenica je da određeni sadržaj proizvodi jednu vrstu doživljaja i individualnih potreba, a kao posljedicu ima određenu vrstu interakcije s društvom. Što je sadržaj veći, to su navike ljudi u ponašanju i razmišljanju te njihova kreativnost na većoj razini. Na znam je li dobro miješati sociološki pogled na svijet i rock'n'roll jer tamo gdje

★ Ivan Guido Krivokapić

teorija počinje, umjetnost i dobar osjećaj prestaju, ali ako se sjetimo Boba Dylana, Jimmija Hendrixa, Neila Younga i mnogobrojnih drugih umjetnika, vidjet ćemo da su oni imali i te kakvog utjecaja na društvena kretanja u smislu osvajanja novih sloboda, porasta opće političke i ekološke svjesnosti... S druge strane Cecin, Čolin, Rozgin utjecaj, da budem blag, nije mi najjasniji.

Ali opet, sociolozi i psiholozi trebaju dati konačno mišljenje o svemu tome, ja samo iznosim svoje stajalište.

Nakon svakog događaja slijedi društveno „linčovanje” i analiziranje. Kotor je oduvijek imao publiku rafiniranog ukusa kada su prave vrijednosti u pitanju pa kakav je odjek nakon svega? Jesu li ljudi zadovoljni, razumiju li koliki je

trud trebao biti uložen da se napravi nešto drukčije, izvan sfere komercijalnog kao jedinog uvjeta?

Kotorani su zadovoljni, naravno uvijek ima onih koji gundaju, koji znaju bolje i ljepše, a koji se kriju u nekim rupama i nikad ne izlaze iz njih. Svaka dobronamjerna kritika je nešto što poštujem i prihvaćam i uvijek je poželjna jer nitko od nas nije najpametniji i najbolji u ovome što radimo... A nakog svega veliko je priznanje kada vam ljudi priđu i čestitaju, daju potporu da sljedeće godine bude još bolje. Kotorani su u većini tako reagirali.

Vaše djelovanje već je prepoznato kao nova snaga mladosti i energije koja nesebično voli svoj grad. Kako da tu svoju energiju prenesete i na ostale, da vole, vrednuju i poštuju ono što nam je ostavljeno u nasljeđe?

SeaRock se od početka trudi da pozitivnu energiju prenese na cijeli grad. Moram istaknuti da smo mi neprofitna organizacija, da su svi događaji besplatni za publiku. Svake godine sve više mladih ljudi nam se pridružuje i daje doprinos u realizaciji naših projekata. Sada imamo više od 50 volontera od 14 do 64 godine koji sudjeluju u našem radu. Uključivanje što više ljudi u SeaRock priču je najbolji recept da se ta energija prenese na cijeli grad, pa i šire... Tu je i potreba da mediji, kao jedan od glavnih kreatora javnog mišljenja, prepoznaju sve ovo i daju nam više prostora.

Kakve promjene uočavate u gradu? Velika razlika je u gradu ljeti i zimi. Kako ujednačiti dvije različitosti?

Mislim da je to vrlo teško postići u malim sredinama kao što je Kotor. Kotor je ljeti značajna turistička destinacija, turistička sezona duga je

skoro devet mjeseci. A zima nam dođe kao kolektivni godišnji odmor.

Ponekad smo svjedoci, uglavnom u zimskom razdoblju, koliko nedostaje publike na svim događajima koji se priređuju u gradu. Mislite li da su krivi za to organizatori, publika koja je pritajena ili grad do kojeg treba doći uz svladavanje više prepreka (parking, loše vrijeme, neadekvatni prostorni kapaciteti...) ili nešto sasvim drugo?

Trebalo bi početi od neadekvatnih prostornih kapaciteta, dijelom organizatora (loša produkcija pojedinih događaja, loš marketing...), a na kraju i nezainteresiranost publike kojoj je u današnje vrijeme sve dostupno preko Interneta tako da nemaju potrebu odvajati se od udobne fotelje kako bi nešto pogledali ili čuli.

Umjetnost je u većine mladih ljudi koji razmišljaju razgranata u više pravaca i onda odjednom nešto se dogodi, rodi se neka ideja i dobra kreacija. Vidite li u budućnosti Kotor kao grad umjetnosti, kreativnosti, grad kvalitetne zabave i ponude raznih žanrova?

Naravno, Kotor je već sada sa svom svojom kulturnom i turističkom ponudom jedan od značajnih europskih centara. Uz malo više koordinacije svih aktera ovih segmenata, Kotor bi mogao biti puno bolje i kvalitetnije mjesto za posjet, a i za život naravno.

Mislite li da kulturna politika u gradu treba biti proizvod želja i potreba ljudi koji žive u ovoj sredini 365 dana u godini, usklađena sa suvremenim stručnim znanjem i standardima obrazovanih i profesionalnih aktera? Svjedoci smo

da tijekom ljetnih mjeseci vlada sasvim druga atmosfera, ona turističko-kulturnog tipa. Kultura je stil života, navika i potreba, zar ne?

Kultura je proizvod duhovnih težnji i praktičnih potreba jednog društva. Bojim se da danas malo ljudi ima duhovnih težnji, a da su praktične potrebe politički određene. SeaRock nastao je spontano, izvan je takvog društvenog obrasca, rezultat je entuzijazma, naklonosti i potrebe da ova vrsta glazbe bude zastupljenija u Crnoj Gori. Znači, nastao je iz te duhovne potre-

be i apsolutno ne čini nikakav kompromis s političkim programima. Da bi kultura bila jača i da bismo svi jednako osjećali potrebu za njom, moramo biti iskreniji i hrabriji, odnosno ne razmišljati samo o materijalnim ciljevima i nekim političkim bodovima. Sve što je kulturno dobro u Kotoru, rezultat je nekih utjecaja sa strane i njihovih prožimanja s autohtonim elementima. Tako je i danas. Malograđanstvo je kada nismo aktivni i otvoreni prema bogatstvu kulturnih utjecaja iz cijelog svijeta, kada smo zaključani u svome malom lokalpatriotskom kru-

gu koji stopira svaki drukčiji iskorak iz letargije navike. Treba se uvijek truditi da se razmišlja drukčije, kreativnije.

Imate li neki svoj gradski dir? Gdje se volite prošetati, bez čega Vam dan nije potpun?

Donji put u Dobroti idealan je za relaksirajuću šetnju ili vožnju biciklom, volim i šetnje po Vrmcu. A dan mi nije potpun bez zagrljaja supruge i preslušavanja barem dva kvalitetna glazbena albuma.

Vučinović ostaje na čelu HGI-ja

Nastavljamo sigurnim putem ka još većim uspjesima

Priredila:
Tijana Petrović

U Multimedijalnoj dvorani Općine Tivat 12. prosinca 2015. godine održan je IV. izborni sabor Hrvatske građanske inicijative, na kome su izabrana nova radna tijela stranke, Poslovnik o radu, izmjene i dopune Statuta, etički kodeks, izvješća o radu, kao i izbor predsjednika.

Svečanom dijelu Sabora nazočili su značajni predstavnici političkih partija i diplomata u Crnoj Gori: Milo Đukanović, predsjednik DPS-a, Rafet Husović, predsjednik BS-a, Ivan Brajović, predsjednik SD-a, Nazif Cungu, predsjednik Force, Andrija Popović, predsjednik Liberalne partije, Vlado Samardžić, potpredsjednik SNP-a, Aleksandar Ražnatović, politički direktor Pozitivne CG, Neven Staničić, potpredsjednik CDU-a, Vladimir Arsić, Demokrate, Božena Jelušić, potpredsjednica URA, veleposlanica RH u CG gđa Ivana Sutlić Perić, kao i konzul RH u Kotoru g. Hrvoje Vuković. Također su nazočili i izaslanici i diplomati iz Republike Hrvatske: Slobodan Prosperov Novak, izaslanik predsjednice RH, Marin Knezović, predsjednik Hrvatske matice ise-

ljenika, Željko Rupić, zamjenik predsjednika Hrvatske matice iseljenika, Ivan Zeba, Državni ured za Hrvate izvan RH, Milan Bošnjak, Državni ured za Hrvate izvan RH, dr. Miro Kovač, međunarodni tajnik HDZ-a, te prijatelji iz Zadarske i Dubrovačko-neretvanske županije.

Prisutnima se obratila predsjednica HGI-ja i ministrica u Vladi Crne Gore Marija Vučinović: „Osnivanje Hrvatske građanske inicijative je veoma bitna odrednica u političkoj povijesti hrvatskog naroda u Crnoj Gori. Nakon dvanaest godina i danas na četvrtom po redu Saboru HGI-ja mogu reći da smo ponosni s onim što je hrvatska zajednica postigla u Crnoj Gori, na čelu sa svojom političkom strankom – Hrvatskom građanskom inicijativom. Hrvatska građanska inicijativa, sada već daleke 2002. godine, ocijenila je opravdanim trenutak svoje pojave na političkoj sceni općine Tivat, kao grupa građana koja je nakon lokalnih izbora prerasla u političku stranku na državnom nivou. Svjesni svojih korijena, kulture, tradicije i nacionalne pripadnosti, željeli smo svojim radom i zalaganjem kroz političko djelovanje doprinijeti stvaranju uvjeta za kvalitetan i zdrav život ne samo za Hrvatsku nacionalnu zajednicu u Crnoj Gori, već i na dobro svih građana Crne Gore.” Ona je posebno naglasila da je HGI kao stranka maksimalno pridonijela uspostavljanju državne nezavisnosti Crne Gore te da je na taj način hrvatski narod postao „ustavna kategorija samostalne Crne Gore“. Vučinović je rekla da će HGI i ubuduće raditi na očuvanju svog identiteta, kulture i tradicije te da njezina aktivna i nepokolebljiva politika vjerno predstavlja hrvatsku zajednicu u Crnoj Gori.

Premijer Milo Đukanović zahvalio je Hrvatima u Boki i

Crnoj Gori na onome što su pridonijeli u dosadašnjim državnim ostvarenjima Crne Gore i posebno naglasio doprinos koji je dala Hrvatska građanska inicijativa kao politička partija koja pretendira da na najbolji način artikulira nacionalni interes Hrvata u Crnoj Gori. „Bez takvog odgovornog

odnosa prema našoj zajedničkoj državnoj kući svi naši uspjesi bili bi teže ostvarivi. Podsjetimo da je Crna Gora u periodu od 17 godina pokazala novu sposobnost da jasno prepozna naš državni interes, da izgradi imunitet i zaštiti crnogorske interese od onog što su bile ambicije iz našeg nepo-

Marija Vučinović

srednog okruženja ili s nekih udaljenijih adresa“, istaknuo je Đukanović na Saboru Hrvatske građanske inicijative.

Dodao je i da obnova nezavisnosti i demokratski razvoj ne bi bili mogući bez odgovornog odnosa svih manjina, uključujući politički doprinos HGI-ja.

Đukanović je naglasio presudnu ulogu Hrvatske na

demokratskom razvoju“, istaknuo je Đukanović.

Izaslanik predsjednice Republike Hrvatske, Slobodan Prosperov Novak, istaknuo je da u našem susjedstvu sigurno nema nijedne zemlje u kojoj hrvatska nacionalna manjina ima bolje uvjete nego što ih ima u Crnoj Gori: „Crna Gora mora biti ponosna na ba-

na tome da uključivanje hrvatske manjine u Vladu Crne Gore, kao i drugih manjina, pokazuje da djeluje vrlo zrelo, državnički, i na taj način ne samo da osigurava stabilnost Crne Gore, nego i na najbolji mogući način vrši promidžbu Crne Gore na međunarodnom planu.“

„Hrvati koji žive u Crnoj Gori su doista posebni, imaju jednu iznimnu kvalitetu, iznimno značenje, i mi nastojimo koliko god možemo osnažiti njihove veze s domovinom, ojačati njihove kulturne, baštinske aktivnosti, ali i potaknuti njihovu integraciju, koja je izvrsna, u svakidašnje društvo“, izjavio je Milan Bošnjak iz Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Drugi dio Sabora bio je radnog karaktera, a radnim predsjedništvom predsjedavao je prof. Josip Gržetić. Delegati IV. izbornog sabora HGI-ja odlučili su da će i u idućem mandatu na čelu stranke biti Marija Vučinović. Usvojeni su i prijedlozi za članove Središnjeg odbora, koji čine: Ljerka Dragičević, Zvonimir Deković, Miroslav Franović, Ilija Janović, Gajo Kovačević, Blanka Radošević Marović, Adrijan Vuksanović, Srećko Tripović, Ružica Lazarević, Josip Gržetić, Ljiljana Velić, Filo Biskupović, Josip Marinović, Matej Grgurević, Mihail Bilafer, Dalibor Petrović i Vladimir Medović. Statutarnu komisiju, prema odluci delegata čine: Aida Petrkoć, Irena Grandis i Bruna Nikčević. Stegovni sud čine: Selma Krstović, Marin Čaveliš i Vanja Janović, dok su u Nadzorni odbor izabrani: Zrinka Velić, Anto Perčin i Ivan Dragičević.

Vučinović je na samom kraju izrazila zahvalnost svima na iskazanom povjerenju te obećala da će nastaviti sigurnim putem ka još većim uspjesima.

Milo Đukanović

putu Crne Gore prema Sjevernoatlantskoj alijansi i dobivanju pozivnice za učlanjenje u NATO, zahvaljući na doprinosu HGI-ji i predsjednici Mariji Vučinović u ime DPS-a i Vlade Crne Gore. „Crna Gora je napravila važan otklon i važan zaokret u odnosu na svoja historijska kretanja i dominantna kretanja u regionu. Unaprijedili smo zajednicu onih koji promovišu evroatlantske vrijednosti u regionu i ubijeđen sam, dali presudno važan pečat kvalitetnoj stabilnosti i dinamičnijem ekonomskom i

štinu koju su Hrvati toj zajednici pridonijeli, ona je vidljiva upravo ovdje gdje se nalazimo, u Boki kotorskoj, a posebno u Tivtu. Jedino što mi trebamo raditi danas, i u Crnoj Gori i u Hrvatskoj, je da nas se nikada naši potomci ne stide. A to je jedan veliki zadatak.“

Dr. Miro Kovač, međunarodni tajnik HDZ-a, prenio je pozdrave od Tomislava Karmarka te zahvalio premijeru Đukanoviću na potpori hrvatskoj zajednici u Crnoj Gori: „Želim zahvaliti predsjedniku Vlade gospodinu Đukanoviću

*HRVATSKO GRAĐANSKO DRUŠTVO CRNE GORE - KOTOR BILO
JE U 2015. GODINI REALIZATOR PROJEKTA SAVJETA EUROPE -
EUROPSKE UNIJE - OPĆINE KOTOR*

Časopis Hrvatski glasnik u projektu savjeta Europe

Zajedničkim projektom Europske unije i Savjeta Europe, pod nazivom „Promoviranje ljudskih prava i zaštita manjina u jugoistočnoj Europi“ Općini Kotor odobren je projekt „Zaštita jezika hrvatske nacionalne manjine - časopis Hrvatski glasnik“, koji je realizirala preko Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore - Kotor.

Priredio:
Tripo Schubert

Na osnovi Smjernica Savjeta Europe za realizaciju projekta Općina je organizirala pet promocija časopisa Hrvatskoga glasnika u vidu panel diskusija.

Tijekom 2015. godine održane su četiri promocije.

Prva promocija realizirana je 26. travnja, na kojoj su govorili Mirko Vičević, dotadašnji predsjednik HGD CG, Marijo Brguljan, kandidat za novog predsjednika i Danijela Vulović, tajnica Društva. Prezentirane su aktivnosti u 2014. godini i planovi za 2015. godinu.

Druga promocija održana je 23. lipnja, na kojoj je govoreno o izdavačkoj djelatnosti, s

posebnim osvrtom na periodiku „Bokeški ljetopis“ koji je tiskan na hrvatskom jeziku. Tripo Schubert, prvi predsjednik Društva, govorio je o izdavačkoj djelatnosti, Vesna Vičević, predsjednica odjela Matice crnogorske u Kotoru, govorila je o suradnji s HGD CG i o ključnim temama u periodici „Bokeški ljetopis“, a Branko Lukovac, prvi velepo-

Vladimir Marvučić

slanik Crne Gore u Republici Hrvatskoj, govorio je o odnosima dviju država nakon osamostaljenja Crne Gore.

Treća promocija održana je 16. studenoga. Ana Šarčević, profesorica hrvatskog jezika u hrvatskoj dopunskoj nastavi u Tivtu i Kotoru, govorila je o očuvanju jezika kao jednom od identitetskih pitanja, a Tripo Schubert o demografskoj problematici hrvatske populacije u Crnoj Gori i njezinoj budućnosti.

Četvrta promocija organizirana je 7. prosinca, na kojoj su govorili Zvonko Deković, predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća i Tvrtko Crepulja, potpredsjednik Općine Kotor. Deković je govorio o ulozi parlamentarnih zastupnika, međuvladinih i mješovitih odbora i savjeta Vlade za nacionalne manjine u ostvarivanju zajamčenih prava pripadnika hrvatske manjine u Crnoj Gori, a Crepulja je govorio o radu i ulozi HGD CG u Općini Kotor i o uspostavljanju suradnje između Crne Gore i R. Hrvatske, s osobitim naglaskom na regiju Boke i Dubro-

vačko-neretvanske županije, kao i o časopisu Hrvatskome glasniku s ciljem očuvanja jezika hrvatskog entiteta.

Završna promocija održana je 11. siječnja na kojoj su govorili: Vladimir Marvučić, predstavnik Hrvatskoga nacionalnog vijeća u bilateralnoj komisiji mješovitog odbora vlade Crne Gore i Hrvatske i predsjednik podružnice HGD Bar, Tijana Petrović, urednica časopisa Hrvatskoga glasnika, Mirko Vičević u ulozi djelatnika u Sekretarijatu za kulturu, sport i društvene djelatnosti Općine Kotor i Tripo Schubert, savjetnik Upravnog odbora HGD CG.

Marvučić je uz ostalo rekao da je suvremeni koncept zaštite manjinskih prava utemeljen na Ustavu Crne Gore iz 2007. godine. Nakon obnavljanja državne nezavisnosti donesen je niz zakona u skladu s međunarodnim standardima zaštite manjinskih prava. Već u preambuli Ustava Crne Gore kao slobodni i ravnopravni građani spominju se Crnogorci, Srbi, Bošnjaci, Albanci, Muslimani, Hrvati i drugi. Prema posljed-

njem popisu stanovništva iz 2011. godine Crnogoraca ima 44,98%, Srba 25,72%, Bošnjaka 8,65%, Albanaca 4,91%, Muslimana 3,31%, Roma 1,01%, Hrvata 0,97%, dok ostatak čine druge, značajno manje nacionalne zajednice, kao i oni građani koji se nisu željeli nacionalno izjasniti. Uz institucionalne okvire o kojima je govorio, Marvučić je istaknuo i činjenicu da je, prema odredbama Zakona o izboru odbornika i poslanika te principu „pozitivne diskriminacije“, tj. „afirmativne akcije“, imajući u vidu malobrojnost hrvatskoga izbornog tijela u Crnoj Gori, izborni cenzus za ulazak političkog predstavnika hrvatske manjine sveden na 0,35% ukupnoga biračkog tijela. To je omogućilo da Hrvatska građanska inicijativa ima svoju poslanicu u Skupštini Crne Gore, Ljerku Dragičević i ministricu u Vladi, Mariju Vučinović. Također, HGI ima i pomoćnicu ministra za ljudska prava Blanku Radošević Marović. Marvučić je govorio i o školovanju na hrvatskom jeziku, značaju pisanog medija Hrvatskoga glasnika i elektroničkog Radija Duxa. Govoreći o potrebi doradivanja Zakona o manjinskim pravima i slobodama Marvučić se posebno osvrnuo i na zakonski okvir zaštite manjinskih prava u Crnoj Gori, institucionalni okvir, politički sustav, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Nacionalni savjet manjina, Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina, zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Hrvatski savjet u Crnoj Gori, obrazovanje, religiju, informiranje i NVO sektor. Marvučić je zaključio da treba promatrati bitne pomake u pojedinačnim i kolektivnim pravima hrvatske nacional-

ne manjine u Crnoj Gori, ali i opći razvitak i napredak Crne Gore kao multietničke države, uključene u sve regionalne, europske, euro-atlantske i planetarne integracije.

Petrović je govorila o tiskanju Hrvatskoga glasnika i posebno se osvrnula na njegovu programsku koncepciju. Prvi broj Hrvatskoga glasnika izašao je iz tiska u veljači 2003. godine sa zadatkom da informira pripadnike hrvatske populacije, ali i sve subjekte u Crnoj Gori, Republici Hrvatskoj i drugim državama o događajima u Crnoj Gori koji su vezani uz život Hrvata i afirmaciji progresivnih dostignuća Hrvata na području Crne Gore u prošlosti.

„Hrvatski glasnik njeguje, potiče i unaprjeđuje suradnju sa svim dobronamjernim subjektima u Crnoj Gori, bez obzira na vjersku i nacionalnu pripadnost, što je u interesu svih građana naše države.

Uz maksimalnu angažiranost, trud i upornost uspijevamo zadržati visok standard koji smo sebi postavili. Raznolike teme koje prate programsku koncepciju, uz izuzetnu opremljenost časopisa, čine nas ponosnim na ono što radimo, stvaramo i čuvamo od zaborava. Paralelno s očuvanjem jezika manjine nastojimo da u svakom broju dio priloga tiskamo na – bokeljskom dijalektu. Nastojimo ga, barem na ovaj način, sačuvati i održati živim, zbog posebne emocije i topline koju mi Bokelji osjetimo kad ga čujemo ili pročitatmo. Naročito su te emocije izražene kod naših ljudi širom svijeta koji redovno dobivaju Glasnik i raduju mu se uvijek i ponovo jer predstavlja vezu s krajem iz kojega su otišli. U svih 10 brojeva tiskanih u prethodnoj godini, kao uostalom i u svakom broju do sada, plasirali smo informacije o Hr-

vatskome građanskom društvu, aktivnostima Društva, aktualnim političkim i kulturnim događajima u Crnoj Gori i Hrvatskoj... Ono što smatramo veoma važnim je da, na stranicama našega časopisa, otrgnemo od zaborava poznate ličnosti koje su ostavile dubok i neizbrisiv trag u našoj povijesti i kulturi te da promoviramo i prezentiramo bogato kulturno nasljeđe Boke kotorske“, rekla je Petrović.

Vičević je podsjetio prisutne da je projekt financiran u sklopu programa „Unaprjeđenje ljudskih prava i zaštite manjina u jugoistočnoj Europi“ koji provode Savjet Europe i Europska unija, a započeo je u siječnju 2015. godine. Ukupan iznos predviđen u proračunu projekta je 19.800 eura. Savjet Europe financirao je navedeni projekt s 18.000 eura, dok je participacija Općine Kotor u ovom projektu 1.800 eura.

Vičević je u svom izlaganju istaknuo da je implementaciju hrvatskog jezika u javnom životu najbolje provesti u pisanome mediju, u ovome slučaju Hrvatskome glasniku koji se jedini na hrvatskom jeziku bavi svim aktualnim pitanjima, kao i zanimljivostima u Crnoj Gori i Hrvatskoj.

„Osnovni cilj ovog projekta je da se otrgnu od zaborava mnogi značajni događaji i ličnosti iz bogatog kulturnog naslijeđa Hrvata u Crnoj Gori, kao i da se očuva jezik hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori. Projektne aktivnosti predviđene ovim projektom u skladu su s prioritetima Općine, posebno kada je riječ o unapređenju kulturne baštine. Projekt afirmira i pomaže u stvaranju i promociji međunarodnog imidža Općine i afirmira kulturne potencijale, tradiciju i kulturne posebnosti Općine Kotor. Hrvatski glasnik jedini je časopis ovakve vrste u Crnoj Gori pa samim time i u Općini Kotor. Tajna njegovog 13-godišnjeg uspješnog i kvalitetnog izdavanja leži u tome što nije politički obojen, što objektivno prezentira aktualne događaje iz kulture, prosvjete, sporta i uopće iz života i prati sve značajne događaje u obje države. Specifičnost mu je i u tome što su članci i prilozi originalni, pišu ih mnogobrojni suradnici-dopisnici iz Boke kotorske, Crne Gore i okruženja. Tekstovi se lektoriraju na književni hrvatski jezik u cilju očuvanja jezičnog identiteta, a određeni broj serijala pisan je na lokalnom – bokeljskom dijalektu“, istaknuo je Vičević.

Govoreći o obavljenim prezentacijama projekta tijekom 2015. godine, Tripo Schubert zahvalio je Općini, Sekretarijatu za kulturu, sport i društvene djelatnosti na iskazanom povjerenju i odluci da preko Hrvatskoga građanskog

Mirko Vičević

društva realiziraju ovaj projekt i izrazio nadu da će ocjena predstavnika Savjeta Europe zaduženih za praćenje projekta biti pozitivna.

Posebna zahvalnost pripada Madaleni Jovanović, koja je u ime Sekretarijata zadužena za

realizaciju ovog projekta i bila je moderator svih promocija.

U 2015. godini tiskano je 10 brojeva časopisa Hrvatskoga glasnika, a navedenim projektom financijski je podržano samo pet brojeva Hrvatskoga glasnika.

Zagreb ima najbolji Božićni sajam u Europi

Advent u Zagrebu najbolji je u Europi! Na prvo mjesto postavio ga je nezavisni portal European Best Destination, i to u konkurenciji dvadeset gradova, među kojima su destinacije već dobro poznate po božićnim sajmovima i atmosferi u blagdansko vrijeme.

“Prešišao” je tako i Beč, čiji božićni sajam korijene vuče još iz 13. stoljeća, a koji su Zagrepčani dnevno masovno pohodili. Beč se, naime, našao tek na 11. mjestu, a odmah iza Zagreba su Strasbourg, Aachen, Colmar i Bruxelles. Ova prestižna nagrada u turizmu jednaka je onoj svjetskog prvaka u nogometu, a Zagreb je dobio točno 29.901 od ukupno 101.703 glasa. Tokom prvih desetak dana prosinca glasali su čitatelji portala iz 176 država svijeta.

Advent u Zagrebu tako je dobio titulu najboljeg za cijelu 2016. godinu, tijekom koje će se moći koristiti logom ove nagrade, a portal će dijeliti vijesti, fotografije i videa Turističke zajednice grada Zagreba. Puno to znači kad se pogledaju brojke – na portalu je registrirano više od 2,5 milijuna putnika, a samo na društvenim mrežama imaju više od 70.000 pratitelja.

“Ovo je nagrada za godine truda i rada. Nastojimo stalno biti prisutni na turističkim sajmovima, snimili smo i novi promotivni film, a upravo zbog ovog postignuća Advent u Zagrebu, zajamčeno, 2016. godine će biti još bolji”, rekla je Martina Bienenfeld, direktorica TZ Zagreba.

TZ je sklopila ugovor s Turkish Airlinesom, koji je postao službeni avioprijevoznik Adventa, pa su

stranci do Zagreba tokom cijelog prosinca mogli stići po 20 posto nižoj cijeni. Veliki je bum Advent u Zagrebu doživio I godinu ranije, nakon što je na Trg kralja Tomislava postavljeno veliko klizalište. Unatoč kritikama povjesničara umjetnosti kako se uništava ta kulturnopovijesna cjelina, Zagrepčani su pohrlili u Ledeni park. Sagradili smo ga po uzoru na Beč, a sada će, po svemu sudeći, Bečani na advent – u Zagreb.

Večernji list

Hrvatski izviđači donijeli Betlehemske svjetlo u zagrebačku katedralu

Već tradicionalno od 1993. i proteklog prosinca su članovi Saveza izviđača Hrvatske donijeli Betlehemske svjetlo kojeg su u prigodnoj ceremoniji ispred zagrebačke katedrale najprije predali predsjedniku Hrvatskog sabora Josipu Leki, a potom ga zajedno unijeli u crkvu i predali mons. Josipu Kuhtiću.

Hrvatski izviđači svjetlo mira donijeli su iz Beča u koji ga austrijski izviđači od 1986. donose iz Betlehema. Primajući Betlehemske svjetlo od devetogodišnjeg Zagrepčanina Viktora Petrića, Leko je istaknuo da je to svjetlo simbol nade i vjere.

“Ovo je svjetlo nade i vjere, a donose ga mladi. Kada se to spoji - to je zaista optimistično”, rekao je **Leko**, dodajući da su oba simbola upućena građanima Hrvatske. Dan kasnije, Betlehemske svjetlo doneseno je i u Hrvatski sabor.

Pozdravljajući mlade izviđače koji su svjetlo donijeli u Zagreb, iz kojega su ga odnijeli u svoje župe, mons. Kuhtić okupljene je vjernike podsjetio da je za katolike vrijeme iščekivanja Isusova rođenja *“milosno vrijeme obraćanja u ljubavi”*. *“Kršćanstvo se ne iscrpljuje u molitvama i euharistijskim slavljinama nego se mora pretočiti u djelotvornu ljubav”,* poručio je rektor zagrebačke prvostolnice mons. Kuhtić.

Dora Šimunović iz Saveza izviđača Hrvatske podsjetila je da je dolazak Betlehenskog svjetla u Hrvatsku tradicionalna inicijativa izviđača. Na prvu nedjelju Došašća, predstavnik austrijskih izviđača u špilji Kristova rođenja u Betlehemu pali svjetlo i austrijski ga izviđači iz Betlehema nose u Beč. Nakon ceremonije u Beču, na kojoj sudjeluju i hrvatski izviđači, svjetlo donose u Zagrebačku katedralu, a nakon toga kroz izviđačke udruge odlazi do brojnih hrvatskih župa.

Betlehemske svjetlo jedini je otvoreni plamen koji se može voziti avionom i ta poruka mira dosad nije naišla ni na kakvu zapreku.

Inicijativa Betlehenskog svjetla rodila se u okviru dobrotorne misije za djecu s teškoćama i osobe u potrebi. Potaknula ju je na Božićnu večer 1986. u emisiji austrijske televizije, u kojoj ljudi pomažu jedni drugima, jedna gledateljica koja je darovateljima kao zahvalu odlučila pokloniti svjetiljke umjesto božićnih darova.

radio.hrt

Uređuje: Tijana Petrović

Divna glazbena večer u Domu kulture u Donjoj Lastvi

U Domu kulture “Josip Marković” u Donjoj Lastvi održan je 27. prosinca Božićni koncert Hrvatskoga kulturnog društva Tomislav iz Kotora.

Na početku večeri nazočne je u ime Društva pozdravila Zrinka Velić, predsjednica Hrvatskoga kul-

turnog društva Tomislav. Dječji zbor “Leptirići”, koji čine predivni mališani sa svojom voditeljicom prof. Nadom Baldić, oduševili su izvedbama božićnih pjesama, ali i svojim glazbenim umijećem. Profesor Dejan Krivokapić na klaviru i prof. Mileva Krivokapić za violinom pridonijeli su da “Leptirići” i Klapa “Stradioti” zvuče glazbeno besprijekorno. Na sceni su se također pridružili i “Lungo mare”, Poly Gjurgjević i Nada Baldić. Mandolinski orkestar Tripo Tomas je kao i uvijek osvežio glazbenu večer.

Također su koncert svojim nastupom uveličali i “Veterani vazda mladi”.

Nastup starijih i mlađih glazbenika bila je dobna kombinacija jer je nazočnost mnogobrojnih posjetitelja pokazala da bi ovakvih događaja trebalo biti više.

Koncert je realiziran pod pokroviteljstvom Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Crne Gore.

Radio Dux

Marija Vučinović u Počasnom odboru za proslavu 10. obljetnice neovisnosti

Marija Vučinović, ministrica u Vladi Crne Gore i predsjednica Hrvatske građanske inicijative, bit će u Organizacijskom odboru za proslavu 10. obljetnice neovisnosti. Vlada je krajem prošle godine donijela odluku o formiranju Počasnog i Organizacijskog odbora, na čijem čelu će biti premijer Milo Đukanović.

Uz Mariju Vučinović, članovi Odbora su i ministri Branimir Gvozdenović, Pavle Goranović, Predrag Bošković, zatim rektorica Univerziteta Crne Gore Radmila Vojvodić, gradonačelnik Podgorice Slavoljub Stijepović, gradonačelnik Cetinja Aleksandar Bogdanović, nekadašnji ministar vanjskih poslova Branko Lukovac, predsjednik Crnogorske asocijacije Amerike Blažo Sredanović, zastupnici u Skupštini Crne Gore Nik Đeljošaj, Genci Nimanbegu i Mevludin Nuhodžić.

Članstvo Marije Vučinović u ovome tijelu jedno je od priznanja za doprinos hrvatske zajednice u Crnoj Gori za njezinu neovisnost, kao i za doprinos na razvoju demokratskog društva.

Radio Dux

Tko pjeva, dvostruko se moli

Međunarodni zbor „Joy of Music”, koji čine žene - supruge i kćerke članova diplomatskog kora u Crnoj Gori i Gudački kvartet „Allegría”, u sastavu: Milena Vuković i Ana Živković, violine, Ilijana Blagojević, viola i Milica Vujović, violončelo, nastupili su pod dirigentskom palicom Slavice Boljević u katedrali-bazilici svetoga Tripuna u prvome božićnom koncertu. U ime organizatora, Veleposlanstva Njemačke u Crnoj Gori, publiku je pozdravio konzul za kulturu Rajnhold Armbricht, koji je izrazio zadovoljstvo što je koncert održan u ovome divnom prostoru. Impresioniran ljepotom katedrale, rekao je da „ta ljepota pogađa srca i otvara ih za muziku” i najavio sudionice zbora koje dolaze iz Etiopije, Bugarske, Hrvatske, Crne Gore i Njemačke, a koje su pjevale isključivo njemačke božićne pjesme, što je bio jedan vid zahvalnosti njemačkoj kulturi. Zbor, zapravo vokalni ansambl u sastavu: Svetlana Rakočević, Dijana Šoljan-Tuponja, Vanja Drašković, Maki Sekulović, Miriam Mainka, Tanja Rosneva (Nataša Jovičević nije mogla nastupiti zbog prehlade), izveo je niz božićnih pjesama u pratnji gudačkog ansambla, a solistkinja Miriam Mainka pokazala je svoje vokalne domete u izvedbi jedne Hendlove pjesme. Kvartet „Allegría” izveo je kratke i efektne skladbe Mozarta, Bacha, Ginoa, Pahelbela, Vadea, Francka, Hendla, Masnea i Korelija, a koncert je dobio svoj vrhunac izvedbom popularne „Tihe noći” zajedno s vokalisticama. Ovaj zbor osnovala je 2010. godine japanska violinistica Tomoko Sagava. „Velika nam je čast što smo imale priliku da na ovako predivnome mjestu sudjelujemo u koncertu kao članice Međunarodnoga kluba žena, ali i kao članice međunarodnog zbora. Mi smo sve laici, nismo profesionalni pjevači, zato nam je ovo posebno zadovoljstvo te se nadamo da je publika bila

zadovoljna. Pjevale smo njemačke božićne pjesme i s obzirom na to da je članstvo vrlo raznoliko, nije bilo lako svima naučiti tekst na njemačkome jeziku. Zahvaljujemo njemačkom veleposlanstvu što nas je pozvao da sudjelujemo u ovome događaju”, rekla je Dijana Šoljan-Tuponja. Maki Sekulović, podrijetlom Etiopljanka, udana za Crnogorca, dijeli s njom predivne dojmove o divnom ambijentu i odličnoj akustici, dodajući da su program specijalno za ovu priliku pripremale dva mjeseca. Tanja Rosneva iz bugarskog veleposlanstva godinu dana pjeva u zboru, kaže da joj je to zanimljivo i zabavno iskustvo jer je u zboru stekla mnoge nove prijatelje i poznanstva s iznimnim ljudima. Ovaj koncert bio je malo zahtjevniji zato što je njemački jezik težak, ali je atmosfera u katedrali bila nevjerojatna, akustika, zvuk, sve... „Ugodač je divan, strašno volim ove božićne koncerte koje njemačko veleposlanstvo organizira već godinama, a na njima sudjelujem i ja i moji kolege, smjenjujemo se, kako kolege iz Simfonijskog orkestra, tako i oni iz inozemstva, pa evo i u ovome međunarodnome zboru. Jako je lijepo u Kotoru zato što je ova katedrala divna i uvijek inspirativna za sviranje”, dodaje violinistica Milena Vuković, članica ansambla „MNE Muze”. Podsjetivši da „Tko pjeva, dvostruko moli” don Anton Belan, generalni vikar Kotorske biskupije, najavio je još božićnih koncerata u vrijeme došašća (adventa).

Dan

Kotor sudjeluje sa 61,5 posto u nematerijalnoj kulturnoj baštini Crne Gore

Kotor, grad u kome je smješteno više od 60 posto pokretnog i nepokretnog spomeničkog blaga Crne Gore, s pravom ulazi na velika vrata i u nematerijalnu kulturnu baštinu.

Na njezinu popisu su Bokeljska mornarica, Bokeljska noć, Fašinada i Dobrotska čipka, na prijedlog turizmologa prof. dr. Milenka Pasinovića.

Odnedavno, kako je na proslavi Dana UNESCO-a rekao crnogorski ministar kulture Pavle Goranović, među sedam novoupisanih našli su se i Legenda o vili Alkimi i postanku Kotora, Legenda o tri sestre (Tre sorelle), Legenda o nesretnoj ljubavi Katice Kalfić i Dobrotska torta.

Tako se, među 13 na popisu za upis u UNESCO-vu nematerijalnu baštinu, našlo osam nematerijalnih kulturnih dobara s područja Kotora.

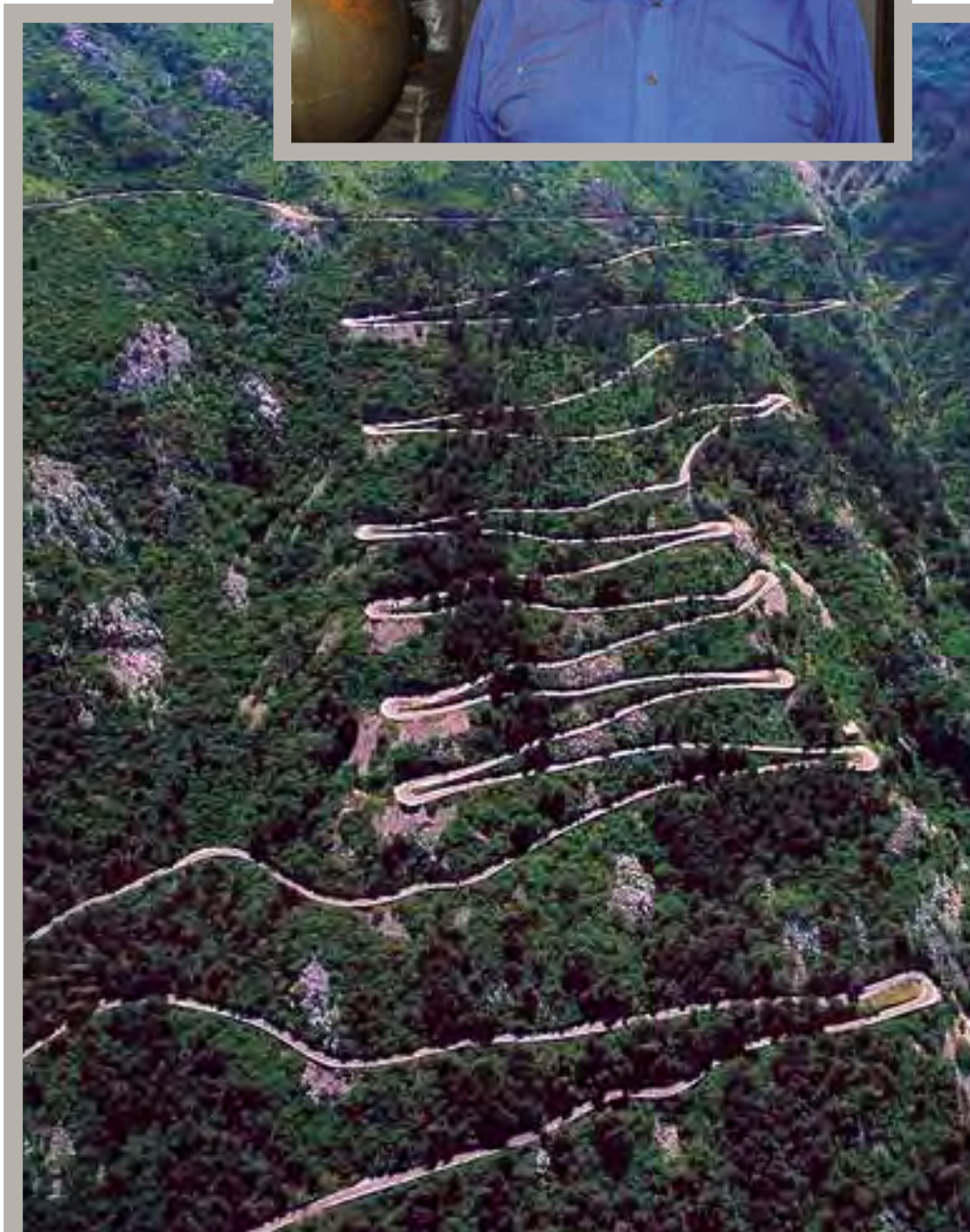
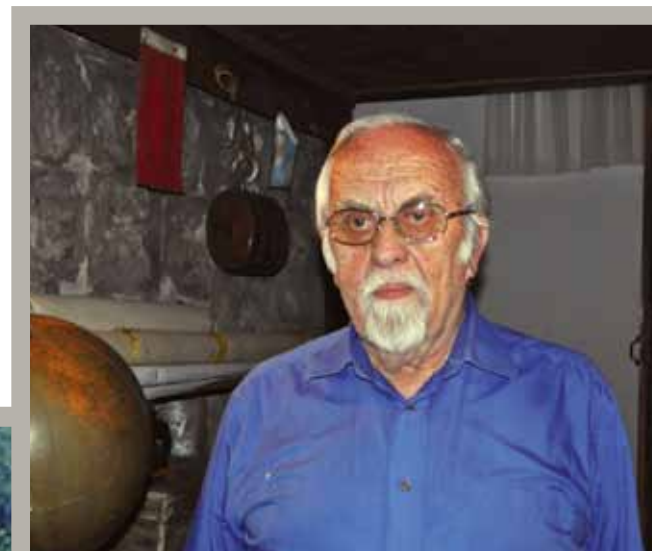
Posljednja četiri nematerijalna kulturna dobra prihvaćena su na prijedlog Kotoranina Milenka Pasinovića, kao i prijedlog da se put Cetinje – Njeguši – Kotor proglasi čitavom dužinom za materijalno kulturno dobro, a ne samo njegov dio na relaciji Cetinje – Njeguši.

Riječ je o putu koji je 1881. godine otvoren najprije za kočije, a od 1903. godine i za automobile, na relaciji Cetinje – Kotor.

Put je proglašen kao kulturno dobro „od trajnog historijskog, tehničkog i arhitektonskog značaja”.

Upisom nematerijalnih kulturnih dobara područje Kotora ostvarilo je udio od 61,5 posto do sada upisanih dobara Crne Gore, rekao je Pasinović za Skala radio.

Radio Skala

Povijesno otvorenje jubilejske godine u Kotorskoj biskupiji

Sveta godina milosrđa - izvanredna jubilejska godina koju je Sveti Otac Franjo inaugurirao za cijelu Crkvu 8. prosinca 2015., službeno je započela u Kotorskoj biskupiji u četvrtak 17. prosinca 2015. godine. Prvi put u povijesti je, papinom odlukom, omogućeno svakoj mjesnoj crkvi da izravno i pobliže sudjeluje na slavlju Jubilejske godine, i to na poseban način otvaranjem Jubilejskih vrata - Svetih vrata milosrđa u katedrali kao majci svih crkava jedne biskupije te u drugim bazilikama i svetištima koje mjesni biskup odredi kao mjesta jubilejskog hodočašća i oprosta. U prošlosti je ova povlastica bila pridržana samo Vječnome gradu i papinskim bazilikama. U skladu s tom milosnom odlukom Svetog Oca Franje, Kotorska biskupija započela je slavlje Obreda otvaranja Vrata milosrđa postajnom liturgijom koja je započela u crkvi sv. Marije od Rijeke, u narodu poznate pod imenom bl. Ozana, koja je ujed-

no konkatedrala i najstarije mjesto kulta u gradu Kotoru. Nakon uvodnih obreda, navještaja Evanđelja i čitanja odlomka iz bule "Misericordiae Vultus" (Lice milosrđa), kotorski biskup mons. Ilija Janjić uputio se s okupljenim svećenicima, redovnicama i narodom u svečanoj procesiji ulicama grada do katedrale sv. Tripuna. Procesiju je uz zvuk zvana pratilo pjevanje psalama koje su predvodile sestre redovnice. Sam odabir crkve bl. Ozane za početak postajne sv. mise nosi u sebi dvostruko značenje: to je povijesno prva kotorska katedrala, a i u njoj su relikvije sv. Tripuna bile položene prilikom dolaska u Kotor, nakon čega su prene-

sene u novoizgrađenu crkvu posvećenu njemu u čast. Nakon dolaska pred glavni ulaz katedrale biskup je riječima - Otvorite širom vrata pravde, ući ćemo Gospodinu zahvaliti - otvorio Vrata milosrđa za Kotorsku biskupiju. Svečanim ulaskom i spome-

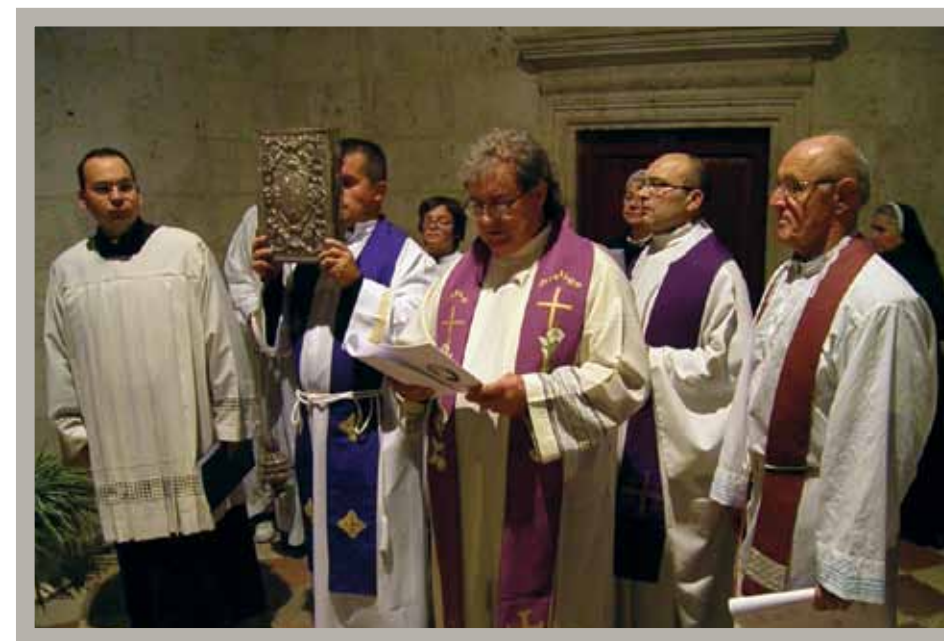
nom krštenja nastavila se sveta misa koju je predslavio mons. Ilija Janjić uz koncelebraciju velikog broja svećenika Kotorske biskupije, kao i fr. Matijasa Farkaša, OP, priora dubrovačkoga dominikanskog samostana sv. Dominika, koji je istog dana održao duhovnu obnovu za svećenike i redovnice Kotorske biskupije. U prigodnoj homiliji biskup je istaknuo da je izvanredna Godina milosrđa proistekla iz želje pape Franje da svi ljudi prihvate Krista: oni koji u njega vjeruju sad imaju prigodu svoju vjeru produbiti i obnoviti, a oni koji ga još nisu upoznali ili ga svojim životnim odabirima odbacuju, u ovoj Svetoj godini mogu spoznati njegovu ljubav

i blizinu. Nadalje, biskup je upozorio da se vjernici moraju čuvati od uvjerenja da nemaju grijeha i isto tako prestati tražiti izgovore i opravdanja jer takvo ponašanje je svjesno odabiranje laži, kako nas opominje sv. Ivan: "Reknemo li da grijeha nemamo, sami sebe varamo i istine nema u nama" (1 Iv. 1,8). Biskup je nadalje podsjetio da naša grješnost nikako nije prepreka za prihvaćanje Božje ljubavi jer je Bog upravo zbog nje i pos-tao čovjekom kako bi našu slabu, grešnu narav pridigao i otkupio. Stoga je ova izvanredna Godina milosrđa, kojom nam papa Franjo želi pružiti gotovo sva moguća

sredstva za osobno obraćenje i spasenje, osobito važna za sve članove Crkve. "Evo vrijeme milosti, evo vrijeme spasa. Evo nam prilike da se vratimo Božjemu milosrđu, njegovoj dobroti. Ako smo osjetili da smo se svojim životom od Boga udaljili, sad je prilika da se vratimo. Godina milosrđa nas treba učiniti sretnima i pomoći nam da spoznamo duboku istinu da nam je Bog darovao život. Ako je nestalo milosti u našem životu, sada imamo priliku ponovno je zadobiti." Kao jedan od vidova posvešćivanja Božjega neizmjernog milosrđa koje se osobito otkriva u sakramentu ispovijedi, biskup je najavio odluku o posebnom vremenu ispovijedanja u kotorskoj katedrali — manjoj bazilici, kada će na raspolaganju za ispovijed prema određenom rasporedu biti svi svećenici Kotorske biskupije. Na taj način želi se svim vjernicima, domaćim i posjetiteljima omogućiti dodatna prilika za susret s Božjim milosrđem. Biskup je izrazio i nadu da će mnogim vjernicima kao dodatni poticaj na pristupanje sakramentu sv. ispovijedi biti i papin odabir sv. Leopolda Mandića, kapucina rodom iz Hercegovog, za jednog od zaštitnika Svete godine milosrđa. Sv. Leopold cijeli svoj život posvetio je molitvi za jedinstvo kršćana i "apostolatu ispovijedaonice" te je upravo zbog toga papa Franjo izabrao njega uz sv. Piju iz Pietrelcine za zaštitnika jubileja i za svjedoka Božje ljubavi i milosrđa prema grešnicima. Liturgijsko pjevanje predvodili su članovi katedralnog zbora pod ravnanjem prof. Andree Orlando, dok je na orguljama pratila prof. Lidija Molčanova. Druga Vrata milosrđa bit će otvorena u konkatedralnoj crkvi sv. Marije od Rijeke.

Kotorska biskupija

U Dubrovniku prvi put u povijesti otvorena Vrata milosrđa

Svečanim euharistijskim slavljem u dubrovačkoj katedrali, kojem je prethodila procesija, kao i otvaranje Vrata milosrđa po prvi puta u povijesti, u Dubrovniku je svečano otvorena Godina milosrđa i Godina svetog Vlaha, zaštitnika grada.

Program je počeo procesijom ispred crkve Male braće u staroj gradskoj jezgri, u kojoj su sudjelovali i članovi Bratstva festanjula sv. Vlaha i 17 mladih s bakljama kao simbolima 17 stoljeća od mučeničke smrti sv. Vlaha. Obred u katedrali počeo je otvaranjem Vrata milosrđa, a to je prvi put da se Sveta vrata otvaraju, ne samo u Vatikanu, nego i na katedralama diljem svijeta, pa tako i dubrovačkoj.

Program je počeo procesijom ispred crkve Male braće u staroj gradskoj jezgri, u kojoj su sudjelovali i članovi Bratstva festanjula sv. Vlaha i 17 mladih s bakljama kao simbolima 17 stoljeća od mučeničke smrti sv. Vlaha. Obred u katedrali počeo je otvaranjem Vrata milosrđa, a to je prvi put da se Sveta vrata otvaraju, ne samo u Vatikanu, nego i na katedralama diljem svijeta, pa tako i dubrovačkoj.

Biskup dubrovački Mate Uzinić istaknuo je da mu izuzetnu radost pričinja to što se slavlje otvaranja izvanrednog jubileja milosrđa i Godine svetog Vlaha događa baš toga dana i to iz tri razloga. "Prvi je razlog što je ovo treća nedjelja došašća koja nas poziva na radost. Nema većeg razloga za radost od susreta s Gospodinom i njegovim milosrđem. Drugi razlog je što je ova nedjelja ujedno i nedjelja u kojoj se slavi nedjelja Caritasa, a treći razlog je što se otvaranje Vrata milosrđa, po prvi puta u povijesti, događa u izuzetno važnoj godini za našu mjesnu Crkvu. Ovo je jubilara godina - 1700. godina je prošlo od mučeničke smrti svetog Vlaha", rekao je Uzinić te ocijenio kako je to 'poklapanje' milosni dar.

Istaknuo je i da se na taj način, povratak u prošlost i slavlje 1700. obljetnice mučeničke smrti svetog Vlaha, može povezati i sa sadržajima sadašnjosti, ali i usmjeriti u budućnost. U procesiji Dubrovnikom nosile su se moći glave sv. Vlaha, čija godina se

također otvorila istoga dana te moći sv. Leopolda Bogdana Mandića, sveca koji simbolizira Božje milosrđe prema čovjeku.

Inače, ovo je 29. sveta godina u Katoličkoj Crkvi, otkako je ta tradicija počela prije više od 700 godina. Svete godine obično se proglašavaju svakih 25 godina, osim ako Papa ne odluči drugačije kako bi posebno skrenuo pažnju na jednu temu. Posljednju je proglasio Ivan Pavao II. 2000. povodom Velikog jubileja i iduća je trebala biti 2025. Papa Franjo, međutim, odlučio se za izvanrednu svetu godinu

kako bi je posvetio milosti, solidarnosti, nadi i pravdi u svijetu. Godina milosrđa trajat će od 8. prosinca 2015. do 20. studenog 2016. godine.

Srbija – Crna Gora, vaterpolo spektakl

U subotu 23. siječnja 2016, točno u 17:45 počeo je najveći spektakl u povijesti vaterpola – Finale prvenstva Evrope u Beogradu između Srbije i Crne Gore. Borili su se za europsku krunu pred točno 18.473 navijača, što je apsolutni rekord kad su u pitanju vaterpolo susreti.

Bio je to 11. međusobni okršaj dvije selekcije, a „delfini“ su do ovog susreta bili osam puta bolji od „ajkula“. Srbija je do finala u Areni stigla sa šest sigurnih pobjeda (gol razlika 87:33), dok su Crnogorski reprezentativci dobili pet duela, uz remi sa Španjolskom.

„Gledajući sa sportske strane - takmičarski Crna Gora je prije Finala već bila ispunila svoj cilj. Plasilala se na Olimpijski turnir u Rio de Janeiru i osvojila jedno odličje. Nisu dakle imali psihološki pritisak, ušli su u meč rasterećeno, ali silno motivirano. Nakon krize u koju je bio zapao crnogorski reprezentativni vaterpolo nakon osvajanja zlatne medalje na Evropskom prvenstvu u Malagi 2008., podigli su se, igraju jedan za drugog i sa dosta želje, nošeni novim sustavom i sjajnim izbornikom. Sve te stvari su im išle na ruku. Prije samog finalnog susreta odigrali su tri izuzetno teška susreta u kojima su dominirali. Prvo sa Francuskom, potom sa Italijom i Mađarskom. Potrošnja je bila velika. Prije Evropskog prvenstva Crnoj Gori nitko nije davao velike šanse za plasman među četiri najbolje ekipe. No, pokazali su pravi pobjednički karakter, dokazali svoju kvalitetu i ozbiljno zaprijetili svima onima koji će joj stati na crtu u Brazilu na predstojećoj najvećoj sportskoj smotri.

Sama finalna utakmica bila je sjajna predstava u

Spektakl u Kombank areni

kojoj su mogli uživati svi ljubitelji ovog prelijepog, viteškog sporta. Zapravo, sve do prvog minuta posljednje četvrtine kada je nizom čudnih odluka sudačkog para Margeta/Stavridis došlo do velikog preokreta i vodstva Srbije od 9:6, da bi konačan ishod susreta bio 10:8 za Srbiju.

Ne možemo se otet dojmu da sudački par nije bio na visini svog zadatka i da je svojim odlukama donio prevagu reprezentaciji Srbije u momentima kada se lomio meč. Na stručnim organima LEN-a je da procijeni da li je bilo elementarnog kršenja pravila od strane sudačkog para, ali rezultat ostaje – Srbija je novi stari prvak Europe, a Crnoj Gori ostaje da ponosno nosi srebrno odličje zlatnog sjaja i da se ozbiljno pripremi za Rio.

Prvenstvo u Beogradskoj Areni velika je pobjeda vaterpola i pokazalo da nisu u pravu svi oni koji kažu da je ovo mali sport koji se polako gasi.

Doček europsik vicešampiona na tivatskom aerodromu

**11./13. 12. 2015.
Koncert u Bitoli**

Dječji mandolinski orkestar HGD-a „Tripo Tomas“ i zbor Niže muzičke škole „Vida Matjan“ boravili su u trodnevnom posjetu Makedoniji, gdje su 12. prosinca održali „Božićni i novogodišnji koncert“. U toploj atmosferi bitolskoga Kulturnog centra djeca su bogatim repertoarom i dobrim izvođenjem izazvali buran pljesak. Čitav projekt plod je zajedničke suradnje Hrvatskoga kulturnog centra „Marko Marulić“ iz Bitole i Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore iz Kotora.

**12. 12. 2015.
Gostovanje kazališne grupe
„Kolarin“**

Kazališna grupa „Kolarin“ iz Dubrovnika prije tri godine gostovala je u Kotoru u organizaciji HGD CG s predstavom „Šporka kanasta“. Ovog puta u organizaciji Teatra 303 iz Kotora i uz financijsku potporu HGD CG gostovala je s komedijom „Matrimonijo“.

**13. 12. 2015.
Glazba Ston održala Adventski
koncert u Kotoru**

Stonska glazba koja djeluje u sklopu Kulturno-umjetničkog društva Stoviš treću nedjelju došašća posjetila je Boku kotorsku. Domaćini, Tripo Schubert, savjetnik UO Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore iz Kotora i Ivica Biskupović, predsjednik Glazbe Kotor, članovima stonske glazbe uz srdačnu dobrodošlicu pokazali su kulturne

znamenitosti Zaljeva hrvatskih svetaca. Uz razgledanje Kotora posjetili su i otočić Gos-

pe od Škrpjela.

Susreli su se s članovima glazbe Kotor u njihovim prostorima u staroj gradskoj jezgri te razmijenili iskustva i dogovorili uzvratni nastup u Stonu sljedeće godine. Stonski glazbenici bili su na misi u katedrali sv. Tripuna koju je nadahnuto predvodio don Antun Belan, a nakon mise održali su koncert ispred katedrale na kojem su izvodili adventske pjesme i koračnice pod dirigentskom palicom Dražena Laskača.

Antun Vukas, tajnik stonskoga KUD-a, rekao je kako povijesni gradovi Ston i Kotor imaju glazbe s dugom tradicijom te kao se unatoč velikim naporima sve više i više mladih ljudi okuplja, privučeni zajedništvom i druženjem.

Ni domaćini ni gosti nisu krili radost prigodom ovog susreta koji je organizirala Maja Mozara, voditeljica odjela Hrvatske matice iseljenika iz Dubrovnika.

**18. 12. 2015.
Sastanak uređivačkog odbora**

Ovo je bio posljednji sastanak Uređivačkog odbora časopisa Hrvatskoga glasnika u ovoj godini, na kojemu su sumirani rezultati u protekloj godini, napravljen kritički osvrt na broj koji je izišao iz tiska i dogovorene moguće teme za prvi broj u sljedećoj godini, koji bi trebao izići iz tiska prije održavanja tradicionalnoga „Tripundanskog bala“.

**20. 12. 2015.
Božićni koncert u Baru**

U nedjelju, 20. prosinca 2015. godine, u Baru je održan tradicionalni Božićni koncert. Organizatori i ovog koncerta bili su Hrvatsko građansko društvo Crne Gore - Kotor (Podružnica Bar), NVO „Zupci production“ -

Bar, Udruga „Šestani“ - Bar, Hrvatsko kulturno društvo „Sveti Jeronim“ - Bar i Župa Bar. Koncert je održan u dvorani konkatedrale sv. Petra u novom dijelu Bara.

Kao i prošle godine, ali tada u prostoru Glazbene škole u Baru, nastupili su mali, ali sjajni i prekrasni gosti: Zbor Niže glazbene škole „Vida Matjan“ iz Kotora te Mandolinski orkestar HGDCG „Tripo Tomas“, također iz Kotora. Zbor su predvodile tri sjajne i prekrasne profesorice - ravnateljica Škole Laura Jovanović, dirigentica Ksenija Đuričković te korepetitorica Ana Mihaljević, dok je Mandolinskim orkestrom ravnao profesor Ivo Brajak.

23. 12. 2015. Božićni koncert u Kotoru

Pjesmom i akordima mandolina najmlađi su 23. prosinca u kotorskoj bazilici-katedrali sv. Tripuna poslali najiskrenije božićne čestitke. U prepunoj katedrali u programu je sudjelovalo više od 80-tero djece dokazujući da kultura spaja različitosti, da družeći se s djecom učimo kako biti bolji ljudi jer tko pjeva, zlo ne misli i dvostruko moli. Zato je i koncert počeo pjesmom „Svi smo mi isti“ u izvođenju dječjeg zbora Osnovne škole „Savo Ilić“ iz Dobrote, uz

ravnanje prof. Vesne Ivanović i uz klavirsku pratnju Dušice Četković. U programu koncerta sudjelovali su i dječji zbor kotorske Muzičke škole „Vida Matjan“, kojim su ravnale profesorice Ksenija Đuričković i Laura Jovanović, uz klavirsku pratnju profesorice Ane Mihaljević, kao i mandolinski orkestar HGDCG „Tripo Tomas“, kojim je ravnao prof. Ivo Brajak.

27. 12. 2015. Božićni koncert u D. Lastvi

U Domu kulture „Josip Marković“ u Donjoj Lastvi održan je Božićni koncert u organizaciji Hrvatskoga kulturnog društva „Tomislav“ iz Kotora.

Zbor „Leptirići“, sastavljen od predivnih mališana, nastupio je sa svojom voditeljicom prof. Nadom Baldić i oduševio izvedbama božićnih pjesama, a i svojim glazbenim umijećem. Profesor Dejan Krivokapić na klaviru i prof. Mileva Krivokapić za violinom pridonijeli su da „Leptirići“ i Klapa „Stradioti“ zvuče glazbeno besprijekorno. U programu je sudjelovao i bend „Lungomare“, mandolinski orkestar HGD CG „Tri-

po Tomas“, koji su kao i uvijek oduševili mnogobrojnu publiku.

Koncert je svojim nastupom uveličala klapa „Veterani vazda mladi“.

28. 12. 2015. Božićni koncert u Tivtu

Muzička škola Tivat održala je Novogodišnji koncert pod nazivom „U noći harmonije...“, na kojemu su sudjelovali puhački ansambli, solisti i Big bend Muzičke škole, a kao gosti nastupili su mandolinski orkestar HGD CG „Tripo Tomas“ i klapa „Bellezza“.

30. 12. 2015. Novogodišnje druženje s mladima

Članovi Upravnog, Nadzornog i Uredivačkog odbora bili su domaćini druženja s članovima mandolinskog orkestra „Tripo Tomas“, polaznika škole mandoline i članovima amaterskog kazališta „Petar Tomas“, a tim povodom su, uz čašćenje, podijelili novogodišnje paketiće. Na druženju su bile prisutne i profesorice iz muzičke škole „Vida Matjan“ i OŠ „Savo Ilić“, kao i roditelji. Prisutne je pozdravio predsjednik HGD CG Marijo Brguljan, osvrnuvši se na sve nastupe orkestra u protekloj godini i zahvalio je djeci, njihovim roditeljima, voditelju Brajaku i profesoricama za uspješnu realizaciju svih nastupa. Tripo Schubert izvijestio je prisutne o planiranim nastupima u novoj godini i pozvao sve na daljnju suradnju.

11. 1. 2016. Završna prezentacija projekta SE - EU - OPĆINE i HGD CG

Završna promocija projekta „Očuvanje jezika hrvatske nacionalne manjine - Časopis Hrvatski glasnik“, održala se u palači Bizanti. Na promociji su govorili:

Tripo Schubert

Vladimir Marvučić iz Bara na temu: “Sažeti aktuelni prikaz dostignutog stupnja položaja hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori, Boki i Kotoru”, Tijana Petrović o štampanim časopisima “Hrvatski glasnik” u toku trajanja projekta, Mirko Vičević o projektu Savjeta Evrope kojeg realizira Opština Kotor u saradnji sa HGD CG i Tripo Schubert o dosadašnjim prezentacijama u 2015. godini.

Moderator prezentacije je bila Madalena Jovanović, savjetnica u Sekretarijatu za kulturu, sport i društvene djelatnosti.

Prezentaciji su prisustvovali, pored ostalih i Hrvoje Vuković, konzul R. Hrvatske

u Kotoru, Tvrtko Crepulja, podpredsjednik Opštine Kotor, Zvonko Deković, predsjednik Hrvatskog nacionalnog Vijeća, Adrijan Vuksanović, predsjednik hrvatske udruge „Dux Croatorum“, Ilija Janović, predsjednik stranke HGI odjel u Tivtu, Ljiljana Velić, predsjednica HGI u Kotoru i Zrinka Velić, predsjednica HKD „Tomislav“ iz Škaljara, kao i Marijo Brguljan, predsjednik HGD CG, a od medija Radio Kotor, Skala radio i Dux radio.

11.01.2016. Svjedodžba jednog vremena i povijesne istine, “Perast-vapor s dušom”, u Muzeju grada Kotora

Hrvatsko građansko društvo Crne Gore Kotor, kao posrednik, poklonilo je CD snimak pjesme “Peraste moj” klape “Karaka” i jedan primjerak knjige “Perast-vapor s dušom” Muzeju grada Kotora, instituciji sa kojom dugi niz godina uspješno surađuju prepoznavši je kao značajnu za očuvanje kulturnog bogatstva i tradicionalnih vrijednosti pomorske povijesti.

U ime autora knjige Silvija Marketa, predsjednik Hrvatskog građanskog društva Crne Gore-Kotor Mario Brguljan, dopredsjednica Diana Milošević i savjetnik UO Društva Tri-

po Schubert, uručili su direktorici Pomorskog muzeja Crne Gore Kotor Milevi Pejaković Vujošević poklon knjigu i CD.

19.01.2016. Priprema 14. Tripundanskog bala

U povodu organiziranja 14-og Tripundanskog bala, koji će se održati 6. veljače u hotelu Splendid, Upravni odbor je formirao radnu grupu u sastavu: Marijo Brguljan, Danijela Vulović, Tijana Petrović, Vivijan Vuksanović i Tripo Schubert. U odsustvu predsjednika Brguljana radu grupe je prisustvovala Dijana Milošević, podpredsjednica. Usvojeno je rješenje plakate, ulaznica, spisak uzvanica, rješenje Povelje, tekstovi pisama za financijsku potporu, scenarijo i druga tehnička pitanja.

21.01.2016. Humanitarni Novogodišnji koncert u Domu starih

Hrvatsko građansko društvo Crne Gore iz Kotora organiziralo je humanitarni koncert u Domu starih „Grabovac „ u Risnu, pod nazivom „Poklon djece starima“

U programu koncerta nastupio je dječji mandolinski orkestar HGD CG „Tripo To-

mas“ pod vodstvom prof. Iva Brajaka, člana UO HGD CG i dječji hor niže muzičke škole „Vida Matjan“ iz Kotora, sa kojim je dirigirala prof. Laura Jovanović, direktorica škole, uz klavirsku pratnju prof. Ane Mihaljivić.

Koncert je otvorio Tripo Schubert, savjetnik UO HGD CG, koji je između ostalog kazao „Da li ima nešto ljepše nego kada djeca pjesmom uz akorde mandolina pošalju poruku starima za dug život i da ih u Novoj godini služi dobro zdravlje, raspoloženje, i ugodan boravak u ovom prelijepom Domu, uz veliku pažnju čitavog osoblja“

Posjetioci doma su burnim aplauzima pratili sve kompozicije. Petar Pejaković, u ime Doma, zahvalio se organizatoru, dječjem horu i orkestru, uz želju da ponovo dođu i raspolože sve njih.

Na završetku koncerta osoblje je sve prisutne poslužilo kolačima koje su djeca donijela starima.

Kazališna sekcija HNV-a oduševila posjetitelje Doma kulture u Donjoj Lastvi

Kazališna sekcija Hrvatskoga nacionalnog vijeća Crne Gore organizirala je „Pjesničku večer“ u Domu kulture „Josip Marković“ u Donjoj Lastvi. Sudionici su bili mali glumci, balerine Plesnog kluba „Modest“ i Dora Štampić, a program su vodile simpatične i spontane voditeljice Pa-ula Petković i Renata Vuksanović.

Mnogobrojni posjetitelji uživali su u pjesmama poznatih hrvatskih pjesnika, koje su djeca s oduševljenjem recitirala, te su bili u prilici čuti dječje stihove koje su vjerojatno i zaboravili. Balerine Plesnog kluba „Modest“ oduševile su svojim talentom, posebno najmlađe koje su izmamile osmijeh na licima ponosnih roditelja. Dora Štampić, mlada glazbena nada koja je osvojila mnogobrojne nagrade, iznenadila je svojim vokalnim sposobnostima.

„Pjesnička večer“ dokazuje da su djeca zaista naša radost, budućnost i nada, a kazališna sekcija HNV-a njeguje tu tradiciju i trudi se svojim radom to i pokazati.

Predstavnici hrvatske zajednice iz Crne Gore u posjetu Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Na poziv župana Dubrovačko-neretvanske županije Nikole Dobroslavića, predstavnici hrvatske zajed-

nice iz Crne Gore - Zvonimir Deković, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore i Ilija Janović, član predsjedništva HGI-ja – bili su prisutni na Božićnom domjenku koji Županija tradicionalno priprema svake godine.

Nakon domjenka župan Nikola Dobroslavić primio je goste u svoj ured, gdje su se zadržali u duljem prijateljskom razgovoru u kojem su razmatrali i suradnju na nekim budućim zajedničkim projektima.

U sklopu posjeta predstavnici hrvatske zajednice posjetili su i Lučku upravu Dubrovačko-neretvanske županije, gdje ih je primio ravnatelj, kapetan Antun Banovac, kao i ravnatelj Gradske lučke uprave Željko Dedić.

Ovaj posjet bio je još jedna prilika za jačanje suradnje između Hrvata iz Crne Gore i Hrvatske, pri kojem su obje strane iskazale zadovoljstvo susretom i spremnost za buduću suradnju i projekte.

Posjet Hrvatskom nacionalnom vijeću Crne Gore

Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore 21. siječnja posjetili su Leon Gjokaj, direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i Mersudin Gredić, tajnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava CG i supredsjedatelj crnogorskog dijela MMO-a.

Ovo je redoviti posjet manjinskim vijećima, na kojem su se sudionici osvrnuli na aktualne aktivnosti hr-

vatske nacionalne manjine. Također, s predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore Zvonimirom Dekovićem, predstavnici Ministarstva za ljudska i manjinska prava Crne Gore razgovarali su o Nacrtu Zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola, a koji se odnosi na pripadnike manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica u Crnoj Gori, kao i o Nacrtu Zakona o manjinskim pravima i slobodama.

Posjet Hrvatskome nacionalnom vijeću

U nedjelju, 13. prosinca, Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore posjetili su Marin Knezović, predsjednik Hrvatske matice iseljenika i njegov suradnik i zamjenik gospodin Željko Rupić. Zvonimir Deković, predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća Crne Gore i

Adrijan Vuksanović, predsjednik Hrvatske krovne zajednice „Dux Croatorum“, izvijestili su goste iz Zagreba, koji su imali priliku nazočiti Izbornom saboru Hrvatske građanske inicijative, o radu hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori te o problemima s kojima se susreću. Gospodin Knezović izrazio je zadovoljstvo svojim dolaskom i istaknuo namjeru da se još više upozna s djelovanjem hrvatske zajednice.

Posljednja sjednica HNV-a u 2015. godini

U Tajništvu Hrvatskoga nacionalnog vijeća Crne Gore, u Domu kulture „Josip Marković“ u Donjoj Lastvi, održana je 19. prosinca posljednja sjednica HNV-a u 2015. godini, na kojoj su članovi izrazili svoje zadovoljstvo zbog uspješno izvedenih projekata tijekom godine.

Također, na sjednici je usvojen Zapisnik s prethodne sjednice HNV-a, kao i dnevni red, a radilo se i na planu rada za predstojeće razdoblje. Izneseni su mnogi prijedlozi i sugestije kako bi se došlo do najboljeg rješenja.

Predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća Zvonimir Deković nije krio zadovoljstvo zbog uspješno realiziranih projekata te je naglasio da će 2016. godina sigurno biti još uspješnija te obogaćena mnogim aktivnostima Hrvatskoga nacionalnog vijeća.

Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore utemeljeno je 21. prosinca 2007. godine, kada je održana elektorska Skupština na kojoj je nazočilo 70 elektora, kao i predstavnici Ministarstva za zaštitu ljudskih i manjinskih prava Vlade Crne Gore, viši savjetnik za pravne poslove Gazmend

Cuca i sekretar Orhan Šahmanović. Prva sjednica HNV-a održana je 30. siječnja 2008. godine u Tivtu.

ZORAN NIKOLIĆ

Priredio:
Joško Katelan

Na meti njegovih objektivna najviše su pejzaži Boke, ali i ostali žanrovi poput makro fotografija, portreta, kao i editirane fotografije u raznim foto programima

va“ trenutak iz slijepe koloteči- ne trajanja, izdvajajući jednu određenu grupu impresija lokaliziranih u prostoru. Te impresije se nikada više ne mogu grupirati na isti način u danu jedinstvenu cjelinu u stvarnosti, to jest u našoj predstavi o stvarnosti. Da li je stvarnost naša relativizirana i subjektivna predstava stvarnosti ili „stvarna“ stvarnost, možda bi se također moglo objašnjavati na primjeru fotografije: dva čovjeka bi istu pojavu fotografirala na dva potpuno drugačija načina...

Kako impresije ne mogu nikada formirati istu sliku svijeta iz nekog predašnjeg stanja stvari tako ne mogu postojati ni dvije identične fotografije. Način na koji su pojedinačni utisci grupirani u cjelinu-sliku, ovisi od raznih vanjskih („stvarnih“) i unutarnjih (percepcije „stvarnog“) faktora, koji čine da svaka od tih slika viđenih našim očima bude jedinstvena, strogo izolirana i nepovnljiva. Tu sliku determinira

trenutak. Svaki trenutak koji prođe, sa sobom odnosi jednu sliku danog stanja stvarnosti. Ukoliko se ne zabilježi – slika nepovratno nestaje, zauvijek neprimijećena, nepoznata, zaboravljena. Sa pojavom fotografije dolazi do mogućnosti da se određeni trenutak, u kome egzistira određena slika, prevede u formu fotografije i tako sačuva od prolaznosti.

Eventualno, moglo bi se govoriti o istrajanju trenutka kroz sjećanje nekog od aktera danog događaja. Ipak, trenutak bi i dalje ostao prolazan, s obzirom na to da egzistira kroz sjećanje bića koje je i samo prolazno, to jest čovjeka. Važi i obrnuto – ne samo da se trenutak ne čuva od zaborava ako nastavi živjeti u sjećanju nekog čovjeka, nego se ni čovjek ne spašava od zaborava ukoliko nastavi živjeti kao dio trenutka oformljenog u fotografiji. Suština jednog čovjeka ne može se iscrpiti fotografiranjem njegovog izgleda, grimasa, pokreta.

Zanimljivo je kako se odnos ljudi prema fotografiji promijenio. Nekada su se ljudi plašili fotografiranja, jer su mislili da se u materijalizaciji odraza na papiru njihov duh zarobljava, a time i gubi. Danas se, naprotiv, ljudi vrlo rado fotografiraju, i to zato što vjeruju da se time njihov duh čuva. Čak – da se duh tako stvara (iluzije koje ljudi mogu o sebi kreirati pomoću fotografije su bolno patetične, a to je već pitanje za psihologe). Ipak, meni se čini da je sve to slaba utjeha. Fotografija u kreiranju i istra- javanju ličnosti kroz vrijeme mnogo ne pomaže. Odajem poštovanje portretima, ali se ipak slažem sa Milanom Mladenovićem – „Ljudi su samo mrlje na slikama“.

Ono što fotografija može da sačuva od vremena vrlo je apstraktnije – to je zapravo vrijeme samo. Imate borbu dvije osobine vremena: trajanje i postojanje. Sa pojavom fotografije obezbjeđuje se istrajanje trenutka kroz vrijeme, čime se trajanje i postojanje poistovjećuju. Trenutak se probija kroz mrežu vremena, da bi tako oslobođen, postojao paralelno sa vremenom. Pritom se ne gubi njegova suština – ne oduzima mu se ništa od njegove prolaznosti. On je samo postao statičan u prostoru. A kada je jednom dobio svoje mjesto u prostoru, on onda istrajava i kroz vrijeme. Ranije je trajao kroz vrijeme – spojen sa vremenom, uz vrijeme; sada traje kroz vrijeme – protiv vremena, u sukobu sa vremenom. Tako trenutak i traje i postoji mimo trajanja. Fotografija vrijeme prenosi u dvodimenzionalni prostor time što „zamrzava“ trenutak. Tako dobijamo zarobljeno pod-vrijeme u pod-prostoru (dvodimenzionalno ograničenim prostorom).

Ovako formirana pod-stvarnost (pod-vrijeme + pod-prostor) poseban je oblik umjet-

nosti, koji se odnosi prema stvarnosti potpuno neposredno. Umjetnost je još od Platona definirana kao kopija stvarnosti. Ako se držimo ove definicije, fotografija dobiva povlašten status među umjetnostima, jer ona najdirektnije kopira stvarnost. Svi ostali oblici umjetnosti indirektno oponašaju stvarnost, a time je i u mnogo većoj mjeri mijenjaju. Osim toga, proces stvaranja svih ostalih umjetnosti, kao i njihova recepcija kod promatrača djela, sadrže forme koje traju i ne mogu se svesti na trenutak. Film, kao možda najbliži fotografiji, razvija se kao njen nastavak – on predstavlja zbir međusobno povezanih fotografija. Na taj način film fotografiju afirmira, ali je istovremeno i negira – jer joj oduzima suštinu, tj. bez-vremenitost („zaleđenost“ trenutka).

Tako vidimo zašto je bez-vremenitost, zajedno sa neposrednošću kopiranja i u skladu s njom, suštinska osobina fotografije – jer je diferencirajuća. Ujedno, važnija je i od osobine koja je etimološki temelj riječi fotografija – crtanje svjetlošću. Deskripcija fotografije kao crtanja svjetlosti jeste njena najvažnija materijalna osobina, ali crtanje vremenom jeste formalno suštinska osobina fotografije.

Na ovaj način uvidamo kako fotografija ima sposobnost da nas premjesti u područja u kojima je na prvi pogled ne bismo očekivali. Tako možemo govoriti o fotografiji kao filozofiji. Tako možemo govoriti o fotografiji kao fizici. Tako možemo govoriti o... (preuzeto sa <http://pulse.rs/fotografija-i-pojam-vremena>)

Ovaj tekst Mirjane Vasiljević predstavlja nam uvod u fotografsku umjetnost Zorana Nikolića, Prčanjana rođenog u Skopju prije 64 godine. Prvi put se počeo baviti foto-

grafijom u Sarajevu kada je imao 15 godina, kupivši mali aparat njemačke proizvodnje „BEIRETTE“. Tada je radio samo crno-bijelu fotografiju sa ORWO, ILFORD, EFKE ili KODAK filmovima, na fotopapirima različitih formata u vlastitom foto-laboratoriju koji je u početku organizirao u kupaoni, a kasnije u špajzu koji je „konfiscirao“ od supruge. No, već tada je veoma brzo dolazio do rezultata i tako vrlo brzo učio kako ispraviti greške i nedostatke, nešto slično kao danas u digitalnoj fotografiji kad to možemo znati momentalno. Kasnije je bio u posjedu nekoliko fotoaparata kao što je Practica VLC3 i jedan formata 6x6 cm, dok je posljednji bio CANON F1 koji je, iako potpuno ispravan, ostao prevaziđen pojavom digitalne tehnologije.

Taj „analogni“ period fotografije koristio je sve do 1990. godine kada je potpuno prestao da se bavi fotografijom zbog užasnih događanja na našim prostorima sve negdje do 1996. godine kada dobija na poklon prvi digitalni fotoapar - Nikon D 40, a poslije par godina i Nikon D80, te na kratko vrijeme i Nikon D 90 sa nekoliko standardnih objektivna i jednim Sigma apo macro objektivom od 150 mm. Kao foto-laboratorij ima mali lap-top ASUS K 50 IJ. Svu navedenu opremu dobio je na poklon od svoje sestrice i same vrsnog studijskog fotografa Jelene Žugić Soares i njenog supruga Andrea Soaresa. Tada tek počinje njegovo ozbiljnije bavljenje fotografijom kada su na meti njegovih objektivna najviše pejzaži Boke, ali i ostali žanrovi poput makro fotografija, portreta, kao i editirane fotografije u raznim foto programima. Od tih programa najviše koristi ACDSee i Photoshop, kao i neke druge popularne programe za panorame i HDR fotografiju.

Prva samostalna izložba pod nazivom „More i brodovi“ nastala je u studenom 2009. god. zahvaljujući trojici njegovih prijatelja koji su prepoznali njegov talent, a to su pokojni Branko Nikolić, njegov menadžer Miroslav Marušić, inače organizator svih njegovih dosadašnjih izložbi, i prof. dr. Maja Đurić, prva žena profesionalni fotograf u Crnoj Gori, koja je i otvorila prvu izložbu. Godinu dana poslije, u prosincu 2010. godine uslijedila je druga samostalna izložba pod nazivom „Kotor noću“, na istom mjestu kao i prva, u sada već nepostojećoj galeriji „Mar-Mar“ u Donjoj Lastvi, a otvorila ju je mr. Mileva Pejaković Vujošević, direktorica Pomorskog muzeja u Kotoru. Na samom otvaranju dogovoreno je sa gospođom Vujošević da se kompletna izložba ponovo izloži na Dan muzeja u mje-

secu svibnju 2011. godine u njihovim prostorijama, gdje je zainteresirala veliki broj Kotorana. Treća samostalna izložba bila je upriličena srpnja 2014. godine u Pomorskom muzeju u Perastu na sam dan „Fašinade“, a tema izložbe bila je „Panorame Boke“. I ova izložba je privukla veliki broj posjetitelja, te je njena postavka trajala preko mjesec i pol dana.

Učesnik je i prvog sajma digitalne fotografije u Herceg Novom u organizaciji NVU „IDO“ sa nekoliko fotografija od kojih je jedna pod nazivom „Ribari“ osvojila drugu nagradu, dok je 2012. godine osvojio treću nagradu na konkursu „Luke Kotor“ za najbolju fotografiju Luke. Bio je i učesnik par skupnih izložbi grupe Adriatic Artist u HN u rujnu 2015, te izložbe „Sa putovanja“ u Tivat-skoj galeriji Buća u studenom

2012. godine i još jedne, u Tivtu, u organizaciji NVU „Expeditio“ iz Kotora.

Obzirom da skoro svakodnevno fotografira, svoje fotografije pokazuje i preko fotografskih specijaliziranih Internet stranica, a član je i grupe „ADRIATIC ARTIST“ koju je osnovao Boris Dragojević, a koja je okupila puno amaterskih ali i profesionalnih likovnih stvaralaca i koja je do sada imala nekoliko svojih izložbi duž Mediterana. Za razgledanje i uživanje u velikom opusu Zorana Nikolića možete posjetiti slijedeće internetske stranice: <https://www.facebook.com/Fotografije-Nikoli%C4%87-Zoran-891660087545176/>, <http://www.pixoto.com/zoran.nikolic31.52>, <https://www.flickr.com/photos/43230737@N06/with/14892103877/>, <https://gurushots.com/nikolic.zoran>.

*SJEĆANJA UVAŽENOG VATERPOLSKOG POSLENIKA
I ZALJUBLJENIKA U VITEŠKI VODENI POLO*

(5)

VIJEK VATERPOLA U KOTORU

Sve ono što iz moga pera bude napisano, a vezano za ovu temu, baziraće se isključivo na mom prisjećanju priča pokojnih aktera, ili, pak, mojoj participaciji u nekim dešavanjima

Omladinci 1973

Partizan-Primorac 1973., Budva

Pioniri IV mjesto SFRJ, 1973.

Piše:

Dragan Đurčić,
*umirovljeni vaterpolski
poslenik*

1973. godina: I liga – VI mjesto (od dvanaest)

Petar Bošković, Zoran Go-pčević, Zoran-Lolo Jaredić, Vlado Milovanović, Slobodan-Duda Parteli, Đoko Popović, Milivoj Radulović, Dragan Raje-vić, Želimir-Pura Uljarević, Pa-vle Vičević, Slobodan Vičević; trener T. M. Ćirković

Opet zlatna sredina, uprkos podmlađenom sastavu. Mak je otišao na odsluženje vojnog roka, pa je prvi golman postao devetnaestogodišnji Raje-vić, dok se drugi tražio. Zbog po-slovnih obaveza, od aktivnog igranja, u 25-toj godini života oprostio se Duško Davidović. Na vaterpolo scenu stupaju mlade snage iz Primorčevog pogona.

Finansijske poteškoće drma-ju Klub, pa se Miro dvoumi da li da nastavi rad u takvim (ne) uslovima. Srećom, ostao je.

Omladinska ekipa, iako ap-solutni favorit, zbog nesport-skog ponašanja u hotelu, nije uspjela da odbrani titulu Prva-ka Jugoslavije, jer je u finalnoj utakmici, na novom bazenu na

Banjici, izgubila od hercegno-vskog „Jadrana“.

U cilju sređivanja stanja u Primorcu, osnovan je i Aktiv Saveza komunista u VK „Pri-morac“, čiji je prvi predsjednik bio Đorđije-Šuka Đurović. Taj čin nam najbolje kazuje da je Primorac bio u žiži interesovanja Grada, odnosno čitave tadašnje Društveno-političke zajednice (DPZ) Kotora.

„Borac“ je ponovo u vrhu II lige, na koga svi gledaju sa respektom. Nažalost, nemarno-šću vođstva puta, kao i nefleksibilnosti delegata i su-dije, zbog kašnjenja na uta-kmicu od 2 min (!?) izgubili su službenim rezultatom od Jedinstva u Zadru. I o tome se u Kotoru pričalo. „Borac“ je odlučio i prvaka II lige – ši-benski „Solaris“ je, kao lider na tabeli, došao u Boku sa tri boda prednosti da odigra dvije posljednje utakmice na drugo-ligaškom prvenstvu, ali, neo-čekivano, u subotu je u dra-matičnoj utakmici poražen od „Borca“ u Kotoru, a u nedjelju od „Mladosti“ u Bijeloj. Tako su Bijeljani postali prvoligaši. „Val“ je stabilni crnogorski ligaš.

To je godina u kojoj je FINA ustanovila Svjetsko prvenstvo u plivanju, vaterpolu, sinhro-

nom plivanju i skokovima u vodu. Beograd je bio poča-stvovan da bude organizator I prvenstva. Bili smo uključeni u tu vrlo zahtjevnu organiza-ciju. Reprezentacija je, nakon duge posti (od zlata na Olimpi-jadi 1968), osvojila bronzanu medalju. Vrsni golgeter Milivoj Radulović je i dalje potencijal-ni kandidat za „A“ reprezenta-ciju.

Na nivou VSJ, umjesto Zim-skog prvenstva u vaterpolu, po uzoru na druge ekipne sporto-ve, uveden je KUP SFRJ, na kome su bili obavezni, kroz stepenaste nivoe takmičenja, učestvovati svi registrovani klubovi u SFRJ. To je bilo naj-masovnije vaterpolo takmiče-nje u Jugoslaviji.

1974. godina: I liga – V mje-sto (od dvanaest)

Petar Bošković, Zoran Go-pčević, Đorđe Klajn, Vesko Marković, Ilija Milošević, An-drija Popović, Đoko Popović, Petar Porobić, Milivoj Radulo-vić, Dragan Rajević, Dragan-Šako Samardžić, Želimir-Pura Uljarević, Pavle Vičević, Slobodan Vičević, Vladimir Vujačić; trener T.M. Ćirković

Prvi put smo plasirani u gor-nji dio prvoligaške tablice. A moglo je biti i bolje da je bilo više discipline i spremnosti da se izdrže sudijske nepravde.

Vrlo sadržajna godina, za koju posebno treba istaći.

- Veliko nezadovoljstvo zbog (ne)uslova u Klubu, na po-četku godine izražavao je Miro. Ultimativno, pod pri-jetnjom napuštanja Kluba, tražio je da se obezbijede uslovi za normalno odvij-a-nje treninga, kao i finansij-ska sredstva za podmirenje dugova prema igračima. Aktiv SK je Mirovo traženje ocijenio opravdanim i nalo-žio Upravi, na čelu sa Mi-lenkom Pasinovićem, da se to riješi. U međuvremenu

je, s obzirom na praksu jednogodišnjih („listopadnih“) mandata, na čelu Skupštine Kluba imenovan Ljubo Lazović, a za predsjednika Uprave Željko Medin.

- Napokon je realizovana odluka Udruženja ligaša o obaveznom mjeranju vremena električnim semaforima. Nabavka skupih semafora za klubove je predstavljala ogroman finansijski izdatak, a jedino je bilo opravdanje da će se postići veća regularnost, kao i „transparentnost“ na utakmicama – svi će imati uvid u vremenski tok utakmice! Nažalost, to se odmah nije moglo realizovati. Na tim ogromnim skalamerijama (sjećate se „Tehno-zavodovih“ semafora?) samo su se mogle vidjeti greške (da ne kažem krađel), za čije sprječavanje sudija i delegat nisu bili dorasli. Počeli su se stvarati lokalni heroji – svi na utakmici vide kako krađu i ostaju nesankcionisani! Umjesto da se spriječe mahinacije, sada su iste postale vidljive. Srećom, to nije dugo trajalo. Mlađi delegati su to počeli sankcionisati. Ostala mi je u sjećanju utakmica u Herceg Novom Jadran-Primorac, na kojoj sam bio delegat Primorca. Poslije višekratnog zaustavljanja utakmice zbog uočenih grešaka mjerioca, iz vode je izašao jedan od boljih Jadranaša, izrevoltirano me uhvatio za košulju i počeo drmusati, uz povike „Ne daš nam igrati! Znaš li ti da bih ja za Jadrana i život dao?“. Nije mi poznato da li je baš bio spreman za takvo žrtvovanje, ali mi je odlično poznato da je te jeseni prešao da igra za riječko Primorje. Možda sve ovo i nije trebalo spominjati, ali nešto i o „vezanosti i ljubavi“ igrača prema klubu!

- Ekipa je podmađena, a i potpomognuta za rekonvalescentom Đorđem Klajnom, nakon saniranja dvogodišnje povrede ramena. Kada se govori o prinudnom podmlađivanju igrača, moramo spomenuti i, do tada, najmlađeg igrača u istoriji I lige – 14-godišnji Dragan-Šako Samardžić debitovao je na utakmici u Bijeloj. Iako je Šako bio uključen u trenažni proces, nije bio planiran da bez velike nužde ulazi u igru. Međutim, na toj utakmici veliki broj isključenih naših igrača primorao je Mira da „u vatru ubaci i treće pozivca“. Čim je Cikota, kapiten Mladosti, vidio u igri dječaka, izabrao ga je za čuvara. Zaista, pravo i uspješno Šakovo vatreno krštenje! Inače, ta utakmica je ostala u sjećanju i po kretanju rezultata i na kraju incidentu – Primorac je lagano ostvario prednost od sedam golova razlike, što je u stvari i bila mjera odnosa među partnerima. No sudiji se izgleda ražalilo, pa je počeo iz čistog mira isključivati naše igrače, nebi li domaćin smanjio katastrofu. Bijeljani su smanjivali razliku, a sudijske odluke su skraćivale našu klupu. I kad je Jova shvatio gdje vodi njegov kriterijum suđenja, vratio se u normalu i utakmica je na jedvite

Pionirski Prvaci SFRJ 1974

1974

jade završena našom minimalnom pobjedom. Publika je bila ogorčena što sudija nije nastavio sa dotadašnjim nemilosrdnim isključenjima naših igrača, već je dozvolio pobjedu gostiju i, naravno, pošla je da ga bije. Na jedvite jade smo izvukli sudiju koga smo smjestili u sredinu naše grupe i pod salvama kamenica napustili plivalište. Jadni Jova se čudom nije mogao načuditi – „Ja sam se sažalio zbog velike razlike, pa sam im pošao pomoći, a oni misle da su bolji od Primorca“. Usljedio je odgovor „Kada nekome pomažeš, on misli da mu moraš pomagati do kraja, a ne da mu uništavaš iluzije!“

- Incident u Beogradu, krajem maja, na utakmici Crvena zvezda-Primorac bio je indikativan za stanje naše ekipe i uopšte odnosa u vaterpolo organizaciji. Igralo se na novosagrađe-

Prvi tim Primorca, 1974.

nom bazenu „25. maj“ (danas „Milan-Gale Muškatirović“) na Dorčolu. Sudio je Gustav Oman iz Kopra, a delegat je bio Gabor Ladocki iz Subotice. Očigledno nam nije prijaao kriterijum suđenja, jer je u finišu utakmice u polju morao igrati i naš rezervni golman Ilija Milošević! Iako smo u IV četvrtinu ušli sa tri gola prednosti, utakmicu je dobila Crvena zvezda minimalnim rezultatom. Na kraju utakmice, Pavle Vičević, kao kapiten, prišao je stolu da protestuje. Delegat domaćina Mirko Šuberić ga je odgurnuo, pa ga je Pavle kacotao – klasični nok-aut. Nastala je neopisiva gužva oko stola. Dok su neki ukazivali pomoć Šuberiću, drugi su vikali, prijetili,... Miro je znatizeljnom novinaru Danilu Šotri (inače i vaterpolu sudiji) iščupao zlatnu kolanu i bacio je u bazen. Zaista, vrlo neprijatno. U procesu prikupljanja dokumentacije, delegat Ladocki je zatražio od mene, kao delegata gostiju, da dam izjavu, u stvari opišem „kako je Primorac vidio incident“. To sam i uradio, nadugo i naširoko, čini mi se dosta objektivno, opisao što se sve dešavalo. Mislio sam da sam časno i dostojanstveno obavio svoju funkciju. Otrjeznjenje je došlo sedmicu dana poslije

– epilog je bila odluka I-stepenog disciplinskog sudije Vukašina Kotura iz Splita: Pavle Vičević zabrana igranja na tri utakmice zbog fizičkog napada na delegata Crvene zvezde, Miro Ćirković mjesec dana zabrane obavljanja dužnosti zbog učestvovanja u incidentu i Dragan Đurčić tri mjeseca zabrane obavljanja dužnosti zbog izazivanja i učestvovanja u incidentu! Miro se u međuvremenu izvinio Šotri i kupio mu novu kolanu. Kako u junu nije bilo ni domaćih ni reprezentativnih akcija, Mirova kazna nije ni pogodila. Pavle je smatrao da je odlično prošao, a o meni ko je vodio računa? Eto ja! Fino presa-vijem tabak i napišem žalbu, detaljno obrazloženu na jedno pet-šest stranica. Bio sam zadovoljan svojim sočinjenjem – analitički dokazana nevinost, poziv na svjedoke iz vrhuške jugoslovenskog vaterpola, prisutnih na toj utakmici,...! Ne može, nego samo tako! Poslije dvije sedmice stiže pismo iz Splita – potvrđuje se prvostepena odluka o mom kažnjavanju. Zaista su utješno djelovale Mirove riječi „nisi ti prva nevina žrtva jugoslovenske pravde!“. Ali nije svako zlo za zlo. Jeftino sam kupio lekciju. Naime, prilikom našeg gostovanja u Splitu

protiv Jadrana i Mornara, bio sam samo gostujuća figura. Ujutro sam prošetao do Okružnog suda da posjetim moju prijateljicu Amaru-Biserku Trgo, kćer od Dese Ljubove Radanović. Biserka me tada upoznala sa svojim šefom Borisom Biskupovićem. Na moj komentar da mi je poznat kao predsjednik II-stepenog disciplinskog suda Udruženja, on je odgovorio da mu je poznato moje ime. Tako je započela priča o rašomonijadi vezanoj za moje kažnjavanje. Poduži razgovor je završen njegovim komentarom „Kolega, kada ste vidjeli da će neko čitati žalbu od pet-šest stranica?“ i obećanjem da će uveće doći na utakmicu i ispuniti moju želju da razgovara sa sudijom beogradske utakmice Omanom. Gospodin Biskupović je ispunio obećanje i kada je čuo Omanovu izjavu „Dragan i Miro su me zaštitili i da njih nije bilo loše bih se proveo u incidentu“, duboko mi se izvinio i kazao da će preduzeti adekvatne korake. Intrigirala ga je prijava Ladockog, pa se nasmijao kada sam mu ispričao da mi je Ladocki vraćao dugove iz vremena kada sam bio sekretar Takmičarske komisije drugoligaša, zbog nepravilne registracije jednog igrača.

Epilog svega je bio: na jesenjoj Skupštini Udruženja liigaša, Boris Biskupović je u izvještaju o radu Suda istakao grešku i zvanično mi se izvinio zbog učinjene nepravde. Kako se Udruženje selilo u Beograd, mene su imenovali za sekretara, na kojoj sam funkciji ostao narednih osam godina. Ko zna što bi bilo da nije bilo beogradskog incidenta!?

- Incidenti u Splitu: nakon utakmice Jadran-Primorac, Đoko Popović je čupao brkove sudiji Alujeviću iz Celja i za to bio kažnjen sa dvije utakmice neigranja; na sutrašnjoj utakmici protiv Mornara, koju je opet sudio Oman, zaista se svašta dešavalo. Opet smo u IV četvrtinu ušli sa tri gola prednosti, ali smo je desetkovani na volšeban način izgubili. Pri kraju utakmice, zbog manjka igrača, u polju je igrao tada rezervni golman Vlado Vujačić. Po drugi put u ovogodišnjem Prvenstvu, zbog velikog broja isključenih igrača, u igru mora da uđe rezervni golman i ne uspijevamo u zadnjoj četvrtini da održimo prednost od tri gola! U pamćenju je ostao incident kojeg je izazvao pukovnik Pero Matutinović, sudija Vojnog suda u Splitu: „došli ste nas u Split pobidit, je li, p...a vam materina crnogorska!“ Neđeljko Radulović ga je prepoznao, pa ga je naš predsjednik Milenko Pasinović, preko Komiteta SK u Kotoru, prijavio Komandi mornarice u Splitu, za vrijeđanje po nacionalnoj osnovi. Ni abera od Mornarice, do dana današnjega!
- Prvog vikenda septembra u Kotoru se odigravalo Pionirsko prvenstvo Jugoslavije (1959), a u Kranju Omladinsko prvenstvo Ju-

goslavije (1956). Pionirska ekipa Primoraca, u sastavu *Andrija Popović*, Dragan Samardžić, Stojan Kostić, Raško Šutilović, Vasko Lalošević, Mlađan Tujković, Vasko Proročić, Vlatko Pasković, Branko Radulović, Zoran Kovačević, Svetozar Mačić, sa trenerom Pavlom Vičevićem, ubjedljivo je pobijedila u konkurenciji šest ekipa.

- Omladinska ekipa je bila skrpljena „s konca i konopca“: *Ilija Milošević*, Petar Porobić, Veselin Marković, prvotimci i potencijalni Slobodan Otašević, te preostali dio pionirske ekipe, koji nije imao mjesta na kotorskom turniru: Stanko Marković, Miško Vukčević, Aleksandar Adžić, Aleksandar Mačić i Ranko Proroković, sa trenerom Draganom Đurčićem, osvojila je IV mjesto, od devet klubova. Četvrto mjesto za primorčevu mlađu kategoriju i ne bi bilo za pominjanje da nije bilo specifičnih okolnosti: umjesto 11, ekipa je brojala samo 9 igrača, porazili smo neke od favorita, a katastrofalno poraženi od strane ekipa koje su „pročitale“ našu igru – kako je Miro zborio „cike-tani igraju samo sa dva do tri igrača u napadu“. Ostalim igračima je bilo zabranjeno da prelaze centar. A sa igračem više? Ni tada! To smo i radili – u napadu su učestvovali samo stabilni centar Otašević i dva „razarača“ Porobić i Marković, koji su pravili kaos u protivničkim odbranama koje su igrale „jedan na jedan“. A protiv onih koji su ih duplirali, da ne pominjem tu našu nemoć. Na kraju epilog: rezultatima

smo omogućili novskom Jadranu da postane Omladinski prvak Jugoslavije (nažalost utakmice Jadrana su kasnije bile poništene, zbog igranja kažnjenog na I ligi Željka Andrića), Pero Porobić je proglašen za najboljeg igrača, Vasko Marković za najboljeg strijelca (postigao isti broj pogodaka kao i Porobić), te moja malenkost za najboljeg trenera Prvenstva. Dopisnik SN iz Kotora je pisao da je sramota za Primorac da na Omladinsko prvenstvo pošalje ekipu bez trenera, Miro mu je odgovorio: Kako bez trenera, kad je trener proglašen za najboljeg!?, pa novinarski utuk: A kad je najbolji što ga ne angažujete u radu? ...O, kako je sladak taj pjat bruke!

„Borcu“ je skupa II savezna liga, pa se dobrovoljno seli u niži rang, tako da u Crnogorskoj ligi iz kotorske opštine, pored „Val“-a učestvuju „Borac“, „Omladinac“ i „Amfora“ iz Risna.

Evropski vaterpolo komitet (EWPC), pod predsjedavanjem Anta Lambaše, predložio je, a LEN biro prihvatio, da se od naredne godine, pored Kupa šampiona Evrope uvede i novo takmičenje Kup pobjednika nacionalnih kupova.

PO BOKEŠKI...

A, B, C, D, O...

Škovaci, škovac(ij)eri, škovacinu, špacakominu i još ponečemu kad je smet u pitanju

Piše:
Neven Staničić

Sudeći prema raspoloživim „izražajnim“ mogućnostima dijalekta u Boku se poodavno, s' puno pažnje i poštovanja odnosilo prema smetu. Sad, jedni će reć kako ga je vazde i na sve strane bilo, pa nije ni čudo, drugi opet kako je i sva vasiona što će reć i zemlja sa sve prisutnima od smeta učinjena, poslije onoga velikoga praska eli, treći opet zagovaraju tezu, da je sve to radi održavanja čistoće, koja je dekapoto zdrava, a... kako zdavlje nema cijenu (!?), što bi škrtarili na riječima (?), itd... Tako da bi moglo bit da svi po malo imaju i pra'o. Pogotovo ovi po-drugoni. Ma, interesantno je zapaziti kako se većina riječi od te teme, naslanja na slovo **š**. Prosto bode oči. Sad, ovi učeniji, od jezika, će reć kako je sve počelo od korijena riječi **škovaca** (*scovaca*), što je smet sam po sebi, još od vremena Venecije, pa preko one lopatice za pokupiti taj isti škovac, **škovac(ij)ere**, do poštovanih

škovacina ljudi bez čijih se metli, kanti na koture i naravno škovacera, ne može zamisliti ni kršteno komunalno preduzeće, atrokeli čistoća. Sve u dvije smjene. Dobro. Taj korijen na stranu. Imamo i druge. Tun su na primjer i **štrafuri**, raznih vrsta, od krpa pa nadalje, onda se nađe i **škarta**, što od rabote, što od pačugece i puste pedanterije, što se oče i od greške,... bože moj nema bezgrješnih,... do konačno i drugih **šporkeca** svake vrste. Zli jezici bi pomenuli i šlatine i štrige, ali da ne zalazimo u tu psihološku priču, dovoljno je podignut pogled i gore, po krovovima nazret, ako je za li-jek ostao još koji **špacakomin**, koji deboto sa **špacetom** čisti dimnjake. Treba li neupućene opoment da se radi o komini-ma, koji se po dimu – fumu zovu još i fumarima. Imaju brodski a postojali su nekad davno, o tome treba pričati deci, i fabrički. Radili ljudi po fabrikama!?! Nać će se dogod i po koja slika, za im pokazati. Sve u svemu, da ne dužimo, lijepo čovjeka nervoz da ufati,

od tolikoga **šuketanja**, a sve oko smeta. Onda, de fakto, ispada da su formulom „pokupi i bači“, više menje bili pokri-veni i nebo i zemlja. Doduše, u prvu ruku. Nastavak bi, kao što svi dobro znamo ostao pitanje karaktera. Nešto se nije baš odma baćalo. Prvo bi se samo, a'mo reć sklanjalo. Micalo s' oči. Na šufit, u šupu, ili jednostavno ispod tapića. Ko ga nađe, njegovo je. Poslije se iznosilo, što iz kuće, što iz obora, iz naselja... na livade, pa pored puta, pa niz padinu u rupe, sve do ovih „modernih“ skladišta od smeta, što dalje od nas, tamo njima i tako dalje. Reko bi čovjek, od **škovace**, više nego dosta. Pa i što se baćanja tiče. Ono što je bio i ostao glavni problem je na drugo slovo pa se ne spominje kao tradicija. Tiče se **fundavanja** umore. O tome, ni riječi. Ostalo je nepokriveno. Ili je i to na **ššššššššš**, sa sve prstom ispred usana. Nema-mo riječi... za pofaliti se. Svak svoj krst nosi. A i ko voli more više od nas!!!

„Brod sam VOLIO jer je hranio mene i obitelj i MRZIO jer me odvajao od obitelji“

Branislav Brane Kordić-kapetan i džentlmen

Sretna obitelj

Piše:
Snježana Akrap- Sušac

Ja bih, ipak, citirala A. Pajevića, putopisca iz 19. st., kad bi me netko pitao da opišem kapetana duge plovidbe Branislava Kordića: „**Ima nešto kod Rišnjana, što ga čisto odvaja od mnogog ostalog svijeta (...)** To je onaj lijepi, visoki soj ljudi, gospodskoga hoda i pogleda (...) Kad vidiš Rišnjana, kako ponosito šeće preko ulice (...), a ti bi rekao da se ovde stekla gospoština bokeljska“.

Šarm francusko-bokeljske veze

Škura bura u Puli. Takvo je i raspoloženje. „Sve je mračno, hladno, u prvom sutonu tek se slute ceste, dok ne utonu u daljine slijepe ljudskih nemira“, pjevao je Matoš. Kao i uvijek, pisanjem se borim protiv „škurih“ misli. Za *Hrvatski glasnik* pišem o čovjeku koje-

Jutarnja kafa za Vesnino subotnje buđenje

ga poznajem od ranog djetinjstva. Životni putevi su nas odveli na razne strane, ali nikad nismo posve izgubili kontakt. Vraćam se u daleku prošlost i jasno vidim finog i zgodnog dečka na Kolumbarini (jedna od risanskih plaža), kasnije dečka i muža moje prijateljice Vesne. Šarm je dijelom naslijedio od svoje bake Elen Natier, Francuskinje iz Pariza, koja je postala Jelena Kordić. Mu-

dri Njegoš je znao da je žena spremna puno toga učiniti iz ljubavi! Dakle, šarm francusko-bokeljske veze. Naime, njegov je djed bio perjanik kralja Nikole, koji je odstupio i otišao u Francusku. Djed se vratio zbog bolesne majke, ali ne sam! Interesantno je da su došle još dvije Parižanke, koje su se udale „u Cuce“. Nijedna se nije pokajala.

Rišnjani- nekad trgovci, danas pomorci

A može i: O RISNU S LJUBAVLJU

Danas, gotovo da nema obitelji koja nije dala jednog pomorca, kaže kapetan, tj. komandant Kordić. Ponosno će isticati tijekom razgovora kako je puno obrazovanih ljudi, koji obavljaju odgovorne funkcije na brodu. To će povezati s rodnim nam mjestom: „Prvo volim Risan, pa Boku, pa Crnu Goru pa... JA SAM SVJETSKI ČOVJEK! Plovio sam s ljudima sa svih kontinenata. Obogatio sam sebe i svoju obitelj. Vjera i nacija su mi bitne, ali su u

Inspektor DPA CSO sa svojim sinom Nikolom kadetom na motornom brodu EL GRECO

Pilot, sa zapovjednikom motorne jahter WHITE ROSE OF DRACH

drugom planu, važne su ljudske kvalitete.“

A ja ću dodati da je postigao uspješnu karijeru. Na brodovima pod „stranim zastavama“ proveo je trideset godina. Od trećeg časnika palube do komandanta na sedamnaest brodova pa inspektora i kao vrhunac karijere predstavnik je kompanije za sigurnost prema Međunarodnom kodeksu (ISM Code) za sigurno upravljanje brodovima i zaštitom od zagađenja te Međunarodnom kodeksu (ISPC Code) za sigurnost brodova i luka.

More mu ne nedostaje, ali ga se rado sjeća. S tim je sukladan njegov moto: „Poštuj more, a čuvaj brod i posadu!“

Generacijama pomoraca ne-sebično je davao znanje, a svojoj supruzi Vesni omogućio je da vidi mnogo prekrasnih zemalja od Europe do Amerike i Japana.

Iako u mirovini, daleko je od mirovanja. Uz sve poslove u struci, sada nalazi vremena i za društveni angažman. Smatra da je Risan nebrušeni dijamant, koji ima sve preduvjete za uspjeh. Dat će sve od sebe da se veliki potencijal Risna

iskoristi. Naše lijepo pomorsko mjesto trenutačno ima najviše kapetana i upravitelja stroja prema broju stanovnika, a ima i luku idealnu za mega jahte i male brodove. Smatra da je upravo u tom segmentu turističke ponude budućnost i prosperitet Risna.

Kao član Mjesne zajednice i član Savjeta MZ odlučan je boriti se za izlazak Risna iz zapuštenosti i apatije.

Kad bi me netko pitao da opišem kapetana duge plovidbe Branislava Kordića, citirala bih putopisca iz 19. st. A. Pajevića: „Ima nešto kod Rišnjana, što ga čisto odvaja od mnogog ostalog svijeta (...) To je onaj lijepi, visoki soj ljudi, gospodskoga hoda i pogleda (...) Kad vidiš Rišnjana, kako ponosito šeće preko ulice (...), a ti bi rekao da se ovde stekla gospoština bokeljska“.

Na kraju razgovora poželjela sam svom sugovorniku ostvarenje planova za uređenje Risna. Kao što je uspješan u svim svojim poslovima, vjerujem da će i u ovoj problematici njegova upornost i znanje uroditi plodom.

Nešto posve osobno Vesni i Branu

Ljepota svitanja

*Kroz prozorsko okno
ulaze prvi traci
svjetlosti.*

*Crkvena zvona zovu:
„Izidi iz sna!“*

*Sanjivo se protežem,
Dodirujem ruku dragoga.
Smješak*

*Na mojim usnama.
Ustajemo i sneno
Pozdravljamo
Novi dan.*

*Spuštamo se do plaže.
U daljini more i nebo
Spojeni.*

*Zaplovismo pogledom u
Beskraj...*

(Napomena: Autorica svih pjesama u rubrici „Nešto posve osobno“ je Snježana Akrap- Sušac)

U tekstu koji slijedi g. Kordić se predstavlja i kao kroničar „našeg malog mista“. To je jedan od tekstova u kojima bilježi važna zbivanja u prošlosti i sadašnjosti Risna.

Donosim integralnu verziju.

POMORSTVO U RISNU

*Od Ilira do kapetana i upravitelja stroja
21. stoljeća iz pera B. Kordića*

Piše:
Kap. Branislav Kordić

Kada govorimo o pomorstvu u Risnu treba napomenuti da ga možemo podijeliti na nekoliko perioda. Ono je imalo značajnu ulogu u antičko-ilirsko, ilirsko-grčko i rimsko doba, dok se nije razvijalo tijekom turske dominacije (od 1482. – 1684. g.) jer Turska nije favorizirala ovaj vid djelatnosti primorskih mjesta.

Zato su se tek krajem XVII. stoljeća otvorile mogućnosti da se Risan opet okrene moru i životu na njemu.

To su učinili prvo trgovci, jer su Rišnjani prvenstveno bili trgovci, postajući sve više pomorci i brodovlasnici, kao što su obitelji: **Ivelići, Đurković, Bjeladinovići, Čukovići, Čelovići, Vlastelinovići i dr.**

Može se reći da je ovdje trgovina bila faktor koji je doprinosio razvoju pomorstva.

Krajem XVII. (1684.) i početkom XVIII. (1797.) stoljeća Rišnjani su se počeli isticati svojim podvizima na moru u pomorskim bitkama na strani Mletaka, a pri kraju toga stoljeća sve više u korist Rusa. Jedan od prvih je načelnik risanske općine Simeon Ivelić, kao zapovjednik domaćih odreda pomoraca, u Morejskom (1684. -1699.) i Mletačko - turskom ratu (1714. -1718.).

Za vrijeme Mletačke republike u XVIII. stoljeću Rišnjani postaju i brodovlasnici i pomorski kapetani koji posjeduju zavidan broj brodova:

Barketa – jedan

Gajete – znatan broj

Brik – jedan (jedrenjak srednje veličine s dva jarbola i jedrima)

Fregaduna – tri (vrsta trgovačkog i ratnog broda)

Gripa – pet (tip manjeg ribarskog, trgovačkog i gusarskog jedrenjaka na vesla s jednim jarbolom)

Pulake – četiri (jedrenjak s tri jarbola)

Tartane – devet (teretni i ribarski brod s go lim jarbolom i latinskim jedrom)

Ostale jedrenjake bez oznake tipa – devet

U to doba među Rišnjanima je bilo **12 kapetana brodovlasnika, 10 kapetana i 13 patruna.**

Sa svojim brodovima plovili su po Jadran-skom moru do talijanskih luka, a stizali i do udaljenih albanskih, grčkih i turskih luka.

Na tim putovanjima dolazili su u sukob s afričkim i ulcinjskim gusarima.

Tako je Risan opet našao svoje skromno mjesto u povijesti pomorstva Boke Kotorske XVIII. stoljeća, koje se s mnogo razloga naziva „zlatni vijek bokeljskog pomorstva“.

U XIX. stoljeću Risan je dao dosta poznatih i istaknutih pomoraca, brodovlasnika, kapetana, patruna i drugih pomoraca. Svi oni su dijelili sudbinu ostalih bokeljskih pomoraca, tj. bokeljskog pomorstva u cjelini, koje je, zahvaljujući svojim izvanrednim pomorcima, steklo veliki ugled i ostvarilo značajne podvige.

Od XIX. do početka XX. stoljeća Rišnjani su u svom vlasništvu i suvlasništvu posjedovali **27 brodova duge i velike obalne i 23 broda male obalne plovidbe.** Za ovo vrijeme bilo je brodovlasnika: **patruna 14 i trgovaca 9.**

Risan je tada imao **48 kapetana duge i 20 obalne plovidbe,** iz porodica : **Ivelić, Đurković, Paprenica, Dragičević, Petković, Katuri-rić, Popović, Kolumbarić, Jovanović, Tomanović, Jovović, Miletić, Čatović, Kovačić, Radović, Lučić, Nikolić, Vidović, Pavlović.**

Među njima je bilo istaknutih kapetana i brodovlasnika, osnivača crnogorske mornarice, kapetana na ruskim brodovima.

Da spomenem samo dvojicu:

Vladimir Vlado Simov Ivelić (1855. – 1940.) posljednji muški izdanak porodice Ivelić, pripadao je plejadi najboljih i najistaknutijih bokeljskih pomoraca, koji su pomorsku slavu svoga rodnog kraja pronijeli svim svjetskim morima i oceanima. Pedeset godina je proveo na moru, najvećim dijelom ploveći na jedrenjacima, pokazavši zavidno stručno znanje, vještinu, čvrstoću i neustrašivost pomorca.

Slavomir Slavo Jovov Đurković (1851. – 1920.) je poznati i zaslužni bokeljski pomorac, ađutant knjaza Nikole, diplomata, ruski oficir. Kapetan duge plovidbe postao je 1875. godine. Slavo je na poziv knjaza Nikole došao na Cetinje i postavljen je za prvog upravnika „Kancelarije pomorskog odjeljenja“.

Pojavom parabroda, neki su plovili na njima, ostajući uvijek nostalgični za svojim jedrenjacima.

Od početka do polovine XX. stoljeća u Risnu ima dvadesetak pomorskih kapetana, no ovdje bih spomenuo kao interesantan podatak gospodina **Jovanović Marka – koji je bio brodski**

strojar I. klase, upravitelj stroja, vjerovjatno prvi Rišnjanin ove pomorske struke.

Veći broj risanskih pomoraca je uspijevao da se uzdigne na zavidan stupanj obrazovanosti i kultiviranosti duha, što im je osiguravalo veliki autoritet. Bile su to ugledne ličnosti.

Dakle, Risan se može ponositi svojom pomorskom tradicijom koju su brojni mornari, časnici, nautičari i strojari, zapovjednici i upravitelji strojeva uspješno nastavili na brodovima domaćih i stranih pomorskih kompanija. Danas skoro da nema risanske obitelji koja nije dala bar jednog pomorca. Bio bi obiman posao napraviti evidenciju pomoraca, ali samo da spomenem da danas u Risnu imamo 20 kapetana/zapovjednika, 15 upravitelja stroja, znatan broj časnika palube s kapetanskim ispitom i strojara prve klase, veliki broj časnika palube i stroja, električara, kormilara, mazača, mornara, kuhara, konobara i pomoćnog osoblja.

Još uvijek dosta naše djece s entuzijazmom ide u pomorsku školu i pomorski fakultet, tako da se ta pomorska tradicija nastavlja do današnjih dana.

Značajno je napomenuti da Risan ima suvremenu luku, sa svom infrastrukturom, kako za prijem tako i u pogledu zaštite životne okoline. Risansku luku i njeno sidrište treba opredijeliti samo kao luku za „bijelu flotu“, manje putničke brodove i jahte svih veličina.

Risan sa svojom lukom, povijesnim znamenitostima, jedinstvenom urbanim jezgrom i svojim zaledem može biti pokretač ponovnog razvoja Risna i atraktivna turistička destinacija.

Zapovjednici:

Kapt. Ilija Niković

Kapt. Mihailo Ognjenović

Kapt. Branko Marić

Kapt. Luka Stijepović

Kapt. Jovo Tauzović

Kapt. Novak (Bato) Ognjenović

Kapt. Vojin Krivokapić

Kapt. Aleksandar (Leso) Sundecčić

Kapt. Dragomir (Dragan) Radojičić

Kapt. Momir (Momo) Lazović

Kapt. Branko (Mišo) Ognjenović

Kapt. Branislav (Brane) Kordić

Kapt. Stanko Ognjenović

Kapt. Gavro (Gaga) Zdraljević

Kapt. Aleksandar (Aco) Bokan

Kapt. Savo Kovačić

Kapt. Gojko Jančić

Kapt. Andrija Čećur

Kapt. Boris Živković

Kapt. Mladen Risteljić

Pilot, sa zapovjednikom putničkog broda
CELEBRITY SOLSTICE

Upravitelji stroja:

Đorđe Katuri-ć

ndro Bilafer

Branko Križek

(Ljubo Krivokapić)

Krsto Kordić

Krivokapić Božidar

Filip Radović

Žarko Pul

Ranko Pul

Dejan (Bato) Subotić

Aleksije Zorić

Vasilije (Vasko) Mršić

Dušan Živković

Ljubomir Bakočević

Vojo Škurić

Luka Vidović

(Ako sam nekoga slučajno izostavio, ispričavam se.)

Literatura:

Lazar J. Drobnjaković, Risan i stare risanske porodice

Predrag V. Kovačević, Istorija bokeljskog pomorstva

Prevela na hrvatski jezik :

S. Akrap- Sušac

Bokeška marenja

URA OD MARENDE

Piše:
Mašo Miško Čekić

Između devet i jedanaest ura bilo je vrijeme od marende. Činovnici su skidali crne štitnike, koje su nosili preko rukava od košulje, od ručnog zgloba do lakata. Zanatlije su napuštale svoje radnje, tek priškrinuvši vrata. Lučki radnici ostavljali su kolica i kare, da i oni odmore, a iz radioni-

Marenada se izgubila neđe između zatvorenih škura, mobilnih telefona, automobila, kineske robe, zatvorenih butiga, bivših fabrika i novih vlasnika. U pridošlim novitadama ima svega i svačega, najviše onoga što nam ne treba, ali nema marenade. Neće je ni biti!

ca, fabrika i skladišta stizali su radnici u trljizima. Bilo je tu i profesora, advokata, penzionera, pomoraca, ribara, seljaka, gospode i proletera. Svi u isto doba dana za kafanskim stolom.

U uru od marende!

Ulice i uličice, kale i pjacete bokeških gradova mamile su profumima od kužine.

I sit ogladni.

A ko ne bi!?

Pasaš donjom bandom, a nozdrve ti napuni miris tek popriganih gavica, sarduna i sardela. Kreneš dalje, iza kantuna te dočeka onaj neponovljivi, slatkasti i mamljiv miris garofulića i muškarnog oraha i odmah znaš da je kod Mare spreman rižot sa jagnjetinom. I malo biža. Stigneš blizu Markove konobe, a oko tebe, kao da te opkolio i pritisnuo, miris tek kuhanih tripica i u trenu pomisliš na slani sir. Treba ga samo izgratati preko pijata. Na onu malu pjacetu, de dolaze radnici iz Škaljara, iz one velike radionice, vazda je najbolji goveđi gulaš, a kod tete Katice najbolja je fažola. I sad je stađon od fažole!

Teta Katice bi joj dodala domaće pašte. Taman koliko treba. Nikada ni zeru viška. Majko moja, kada uz fažolu skuha glavinu i koljenicu, pa ih iskida na pijat i okruži škallonjama! Koja fešta! A Đoko parića po nekoliko jela. Zimi obavezno sarmu, pa kraut sa njeđuškom kobasicom, zelje i kaštradinu sa krtolom u guke. Na banak je pršut đeda Vida, star skoro dvije godine, koji Pero feta, kao da je sir. I vazda ima po koji bumbar, jer kod njega svračaju svi mesari sa Markata! Žena Anta Kićova kuha samo fina jela: šnicele u toću, pašticadu sa njokama, pašta šutu sa toćom od govedine, bakalaj i „bome, ni anci je-

Ništa bez kapule

dan dan ne pasa, da u moju kužinu nema lešade od mesa oli od ribe” svako malo je ponavljala preko prozorčića koji je iz kužine gledao u konobu. A s proljeća, kod Iva se tiskalo za pijat jagnjećih dropčića sa bižom, džigericu sa lukom, a posebna fešta bila je kada se parićavala bržolica uz koju je odila žućenica sa krtolom.

Rekli su da je marenada veliki obrok za male pare i sigurno se u tome krije dio tajne njene popularnosti. Ali, marenada je puno više od toga!

Zbližavala je ljude, bila je vrijeme za čut i prepričati gradske novitade, ljubavne i svake druge priče, mjesto analize svega i svakoga u sportu, poslu, drža-

vi i svijetu, a o politici se vazda pričalo posebnim jezikom u stilu „sve reci – a ne reci ništa” jer se znalo da u svakoj kafani neko ima „dežurno uho”. A marenada ne bi bila to što jeste da nije vina, koje jednostavno ide uz naručeno jelo i nikada te nijesu pitali hoćeš li vino nego: koje vino? Stare mušterije se ni to nijesu pitale jer je konobar znao ko pije bijelo, ko crno, špricer ili bevandu. Jelo se, pilo, nazdravljalo i čakulalo gotovo u jedan glas: bučno, pa i kada su stizale ružne vijesti. Nema više marenade!

A još se vole one njene ure, pa organizuju božićna, uskrš-

nja, novogodišnja, proljetna, zimsko, riblja, mesna i ina gastronomska okupljanja.

Za jedan dan!
Kao parastos, ne daj Bože.

Nije to marenda, niti je marenda kada okreneš broj telefona iz one nagršene TV reklame, pa ti doma ili tamo gdje rabotaš donesu picu ili neko jelo sa jelovnika kineske brze kužine! I progutaš je sam između cukanja u puca mobitela.

I kakva je to mutava čakula. Niko i ne pomišlja da bi, u deset ujutro na vrata doma dobio tripice i to „malu“ porciju u duboki pijat, za malo para. Tako odavno ne razmišljaju ni ugostitelji.

E jado moj, nema više ni pravih čakula. Svi, sve ucukavaju u telefone, računala i sračunala, sretni što cijeli svijet o njima sve zna, nesvjesni da ih posebnim čini ona mala čakula koja se prepričava u kafani, uz marendu.

A uz marendu, pričalo se o svemu i svakome, kad je trebalo, u tiho, u po riječi, da bi ostala tajna. Ko nije čuo, poslije mu, lijepo i natenane, nasamo, a opet na uho, ispričaš. U svakom slučaju, uz dobro jelo, bio si u dobrom društvu, čuo sve što si morao znati toga dana, dogovorio večernje kartanje, popodnevno bučanje ili oposlio ono o čemu ti ukućani bruntulaju danima. I mobu si dogovorio u kafani. I ispričao onu ljubavnu, od sinoć.

Sve u one po ure od marende! Zaboravio sam na one terine i pijadele pune kuhanih jaja i slane ribe što su stojale u staklenu veltrinu, na banak. Pa ko bi popio čašicu, a da ne založil? Zborili što zborili, činjali što činjali, pisali ili ne, ona je pasala za vazda.

Adio ti, marenda.

Knjigom „Perast - vapor s dušom“
ispričao je autor priču o bogatoj prošlosti broda „Perast“

„Perast - vapor s dušom“ u svom zaljevu

Brod Perast

„Perast ni tija u more oni dan, jer je bija ka' čovik. Čovik koji triba nekoga da mu dušu olakša pri' kraja. Pomolija san se zajedno s njim za nji' trojicu mornara i tek tad je pošao“, rekao je autoru knjige Jure iz pločanskog brodogradilišta, koji je bijeli brod ispratio na posljednju plovidbu.

Brodet

Tripe

Bumbari

Priredila:
Dijana Milošević

Uznak suradnje i potpore radu Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore na poticanju domoljublja i jačanju identiteta Hrvata Boke kotorske, Silvio Market, autor knjige „Perast - vapor s dušom“ poklonio je Društvu, uz pomoć dopredsjednice Društva Dijane Milošević, nekoliko primjeraka knjige, kao i CD „Peraste moj“ klape „Karakak“. Tako je opjevani i nezaboravljeni brod „Perast“ uplovio i u zaljev iz kojega potječe njegovo ime. Uz poklonjene knjige HGD CG, autor je napisao: **„Hvala Vam, dragi Naši, što ste na vječnoj straži Zaljeva hrvatskih svetaca. Vaš Silvio Market.“**

Plovio je brod „Perast“ pod okriljem imena peraškoga grada, vođen svecima bokeškim i kapetanima dalmatinskim. Nosio je brod „Perast“ ime našega drevnoga gradića Perasta, ponosno i dostojanstveno

Silvio Market

slaveći dušu vitešku, ne dajući zlobnoj sjeni ratnih dana ime da mu skrnavi.

Kad vapor utihnu sjenama zaborava, utapaju i dio nas... Nestao bi i brod „Perast“ u toj izmaglici prekriven tminom teških 90-ih da nije bilo odanosti, čovječnosti i domoljublja svih onih svjedoka ove

bolne priče i strpljivog pera Silvija Marketa.

Zadrhtala je ruka Silvija Marketa pred nijemim pogledima svih onih vječnih putnika ovoga broda i umjesto tuge stvorila život i sjećanje.

Ovjekovječio je Silvio slavu broda „Perast“, očvrsnuo vječnu nit Boke i Dalmacije i pre-

dao jedan trenutak postojanja vječnosti.

Knjigom „Perast - vapor s dušom“ ispričao je autor priču o bogatoj prošlosti broda „Perast“, o djelima i ljudima u teškim vremenima Domovinskoga rata i ispraćaju broda „na posljednju plovidbu“. Ova velika ispovijed isprepletenih sudbi ljudi i mora živi sada u djelu „Perast - vapor s dušom“ prkoseći zaboravu i pozdravljajući daleke obale pasanih vremena. Knjiga „Vapor s dušom“, koja govori o bogatoj povijesnoj prošlosti broda „Perast“, o djelima i ljudima u teškim vremenima Domovinskoga rata i ispraćaju broda „na posljednju plovidbu“, postala je ovom prigodom dio bogate riznice povijesnoga blaga Boke kotorske.

Tugu, nostalgiju, suze, sjećanja na one kojih više nema, riznicu pomorske duše broda „Perast“, bolne rane prošlosti, sve ono što je autor Silvio Market satkao u jedinstveno djelo sjećanja i vječnog spomena na brod „Perast“ pronijet će njegovo djelo i Zaljevom hrvatskih svetaca.

U floti Jadrolinije ovaj brod je od 1962. svakog dana plovio iz Dubrovnika prema Elafitima i Mljetu i obratno. Njime su na otoke dolazili i odlazili ljudi, pisma, namirnice i vijesti, na njemu su rođene mnoge ljubavi, nastale mnogobrojne uspomene.

Perast je porinut iz brodogradilišta na Malome Lošinju kao jedan od četiriju brodova blizanca savršenih karakteristika za plovidbu među jadranskim otocima. „Porozina“, „Postira“, „Punat“ i „Perast“ bili su ponos Jadrolinijine flote, dovoljno mali i okretni da mogu pristajati u male i uske lučice, a dovoljno veliki da mogu prevoziti 30 tona tereta i 450 putnika.

Svjedočanstvo jednog vremena i povijesne istine, knjiga

Vapor s dušom, Silvio Market

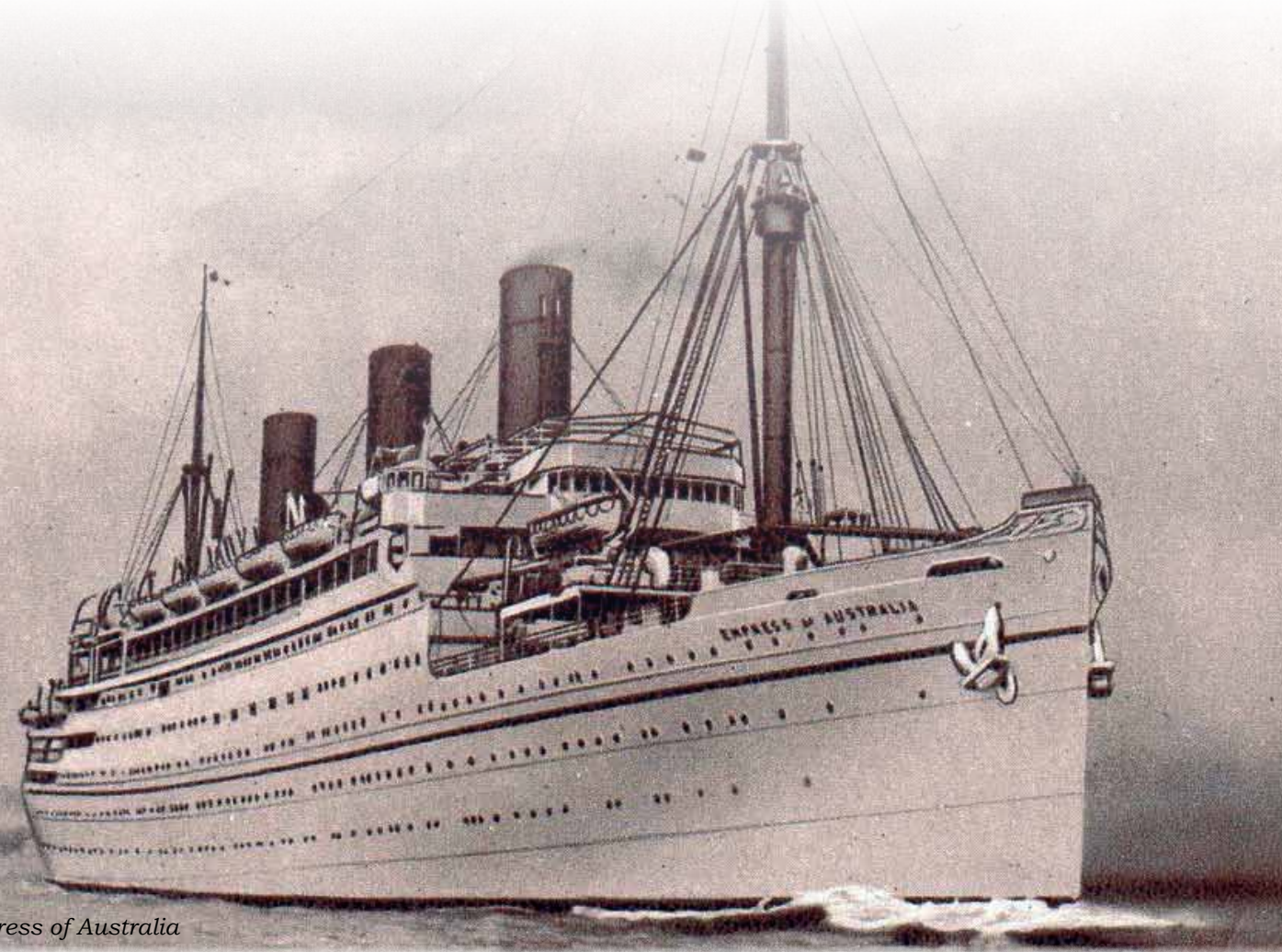
„Perast - vapor s dušom“ našla se i u Pomorskome muzeju Crne Gore - Kotor

U ime autora knjige Silvija Marketa, izaslanstvo Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore - Kotor: Mario Bruljan, predsjednik, Diana Milošević, dopredsjednica i Tripo Schubert, prvi predsjednik Društva, uručili su 11. siječnja 2016. godine direktorici Pomorskoga muzeja Crne Gore Kotor Milevi Pejaković Vujošević CD s pjesmom „Peraste moj“ klape „Karakak“ i jedan primjerak knjige „Perast

- vapor s dušom“. HGD CG s Pomorskim muzejom dugi niz godina uspješno surađuje, prepoznavši ga kao značajnog u očuvanju kulturnog bogatstva i tradicionalnih vrijednosti pomorske povijesti.

Sjećanja na brod „Perast“ opisana u knjizi ostat će za uvijek sačuvana u drevnom gradu Kotoru, ovdašnjim i budućim generacijama, kao svjedočanstvo jednoga prošlog vremena, velikih ljudi i ranjive pomorske duše jednog broda.

EMPRESS OF AUSTRALIA

Empress of Australia

EMPRESS OF AUSTRALIA je pet puta posjetio Boku kotorsku. Posljednji put baca sidro pred Kotorom 8. kolovoza 1937. sa 550 putnika i 487 članova posade da bi predvečer otplovio i više se nikada ovamo ne bi vratio.

Piše:
Neven Jerković

U brodogradilištu Vulcanwerke u njemačkom Stettinu, današnjem poljskom Ščećinu, položena je 1912. kobilica novogradnje 333, putničkog broda od 21860 GT koji je dobio ime ADMIRAL VON TIRPITZ, kasnije skraćeno u TIRPITZ. Početak Prvog svjetskog rata je odgodio sve radove na već porinutom brodu, pa je njegovo kompletiranje potrajalo do 1922. Porazom Njemačke u ratu, nedovršeni je brod 1919. Versajskim mirovnim ugovorom kao ratna odšteta pripao Britancima. Prvo ga je preuzeo P&O, a potom kolonijalni Canadian Pacific za kojeg je 28. srpnja 1921. zaplovio prema hamburškim brodogradilištima pod imenom EMPRESS OF CHINA. Tu je u Hamburgu djelomično a u škotskom John Brownu konačno i potpuno kompletiran 16. lipnja 1922. kada je zaplovio na svom prvom transatlantskom putovanju ali pod još jednom promijenjenim imenom – EMPRESS OF AUSTRALIA. Bio je dug 179 metara, mogao je prihvatiti 400 putnika u prvom, 150 u turističkom i 635 u trećem putničkom razredu te po potrebi još i oko tisuću palubnih putnika. O njima je brigu vodilo 520 članova posade. Dvije Foettinger parne turbine ukupne snage 16000 KS omogućavale su mu plovidbu brzinom od 17 čvorova.

Ubrzo je EMPRESS OF AUSTRALIA prebačen na plovidbu prema Tihom oceanu preko Panamskog kanala. Prigodom posjete Yokohami 1923. zadesio ga je u luci snažni potres, jedan od najvećih koji je ikada pogodio Japan. Svi su lučki dokovi bili porušeni i EMPRE-

Tirpitz

Empress of Australia

Bazen na brodu

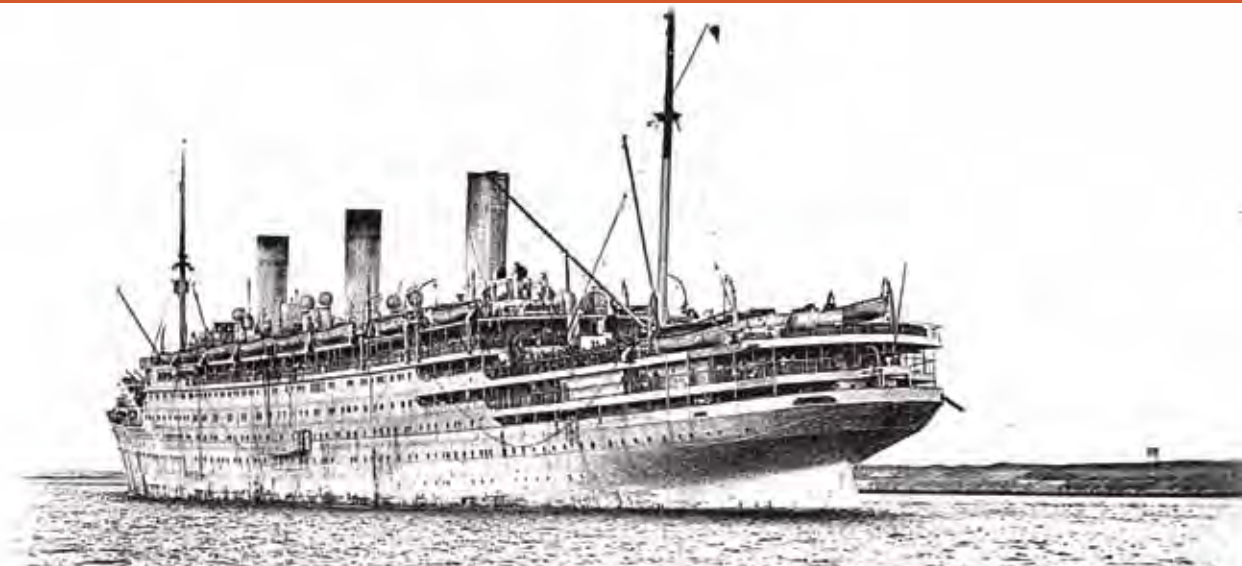

Empress of Australia

SS OF AUSTRALIA se samo pravim čudom spasila iz ovoga pakla.

Nakon ukupno 20 odrađenih putovanja i brojnih problema sa glavnim pogonskim strojevima, brod 1926. odlazi na potpunu rekonstrukciju u Govan Fairfiels u Glasgow. Tu su mu ugrađene dvije nove Parsons parne turbine, ukupne snage 20440 KS, pomoću kojih je mogao ploviti brzinom većom od 20 čvorova uz istovremeno manji utrošak od oko čak 50 tona goriva dnevno. U jedinstvenom razredu od tada je mogao ugostiti 1500 putnika. Od 1928. započinje i sa prvim kružnim putovanjima.

EMPRESS OF AUSTRALIA je pet puta posjetio Boku kotorsku. Prvi put sa polaskom 3. veljače 1932. iz New Yorka kada po programu putovanja tiče luke Funchal, Casablan-

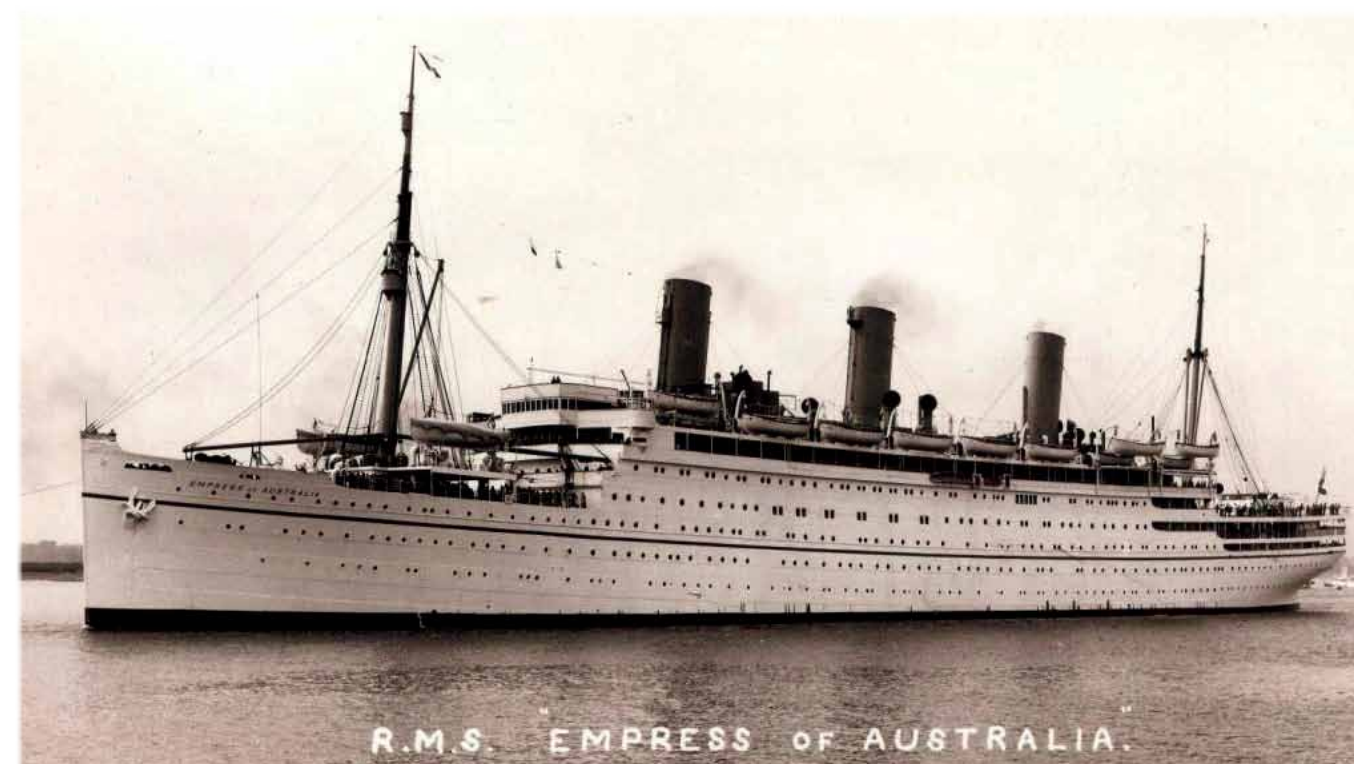
Empress of Australia

ca, Alžir, Palma, Napulj, Messina, La Valetta, Venecija, Dubrovnik, Kotor, Pirej, Istanbul, Smirna, Rodos, Larnaca, Beirut, Haifa, Port Said, Tunis, Ajaccio, Monaco, Cadiz, Cherbourg i Southampton. Drugi put dolazi 2. ožujka 1933. te ponovo 16. kolovoza 1935. Također je i 1934. posjetio Kotor, nismo našli datum, ali u promidžbenoj brošuri tog putovanja stoji da je tom prigodom plovio itinererom Barcelona – Beirut – Aleksandrija – Dubrovnik – Kotor – Italija (?)

– Larnaca – Napulj – Palestina – Palma. Posljednji put baca sidro pred Kotorom 8. kolovoza 1937. sa 550 putnika i 487 članova posade da bi predvečer otplovio i više se nikada ovamo ne bi vratio.

Za potrebe britanskog ratnog stroja, koji se je počeo pripremati za novi svjetski krvavi obračun, brod je 1939. preuzela ratna mornarica Royal Navy te ga preuredila u transportni brod za prijevoz 5000 ljudi. Tako je uz puno sreće, jer je iz rata izašao gotovo ne-

oštećen, plovio sljedećih 13 godina. Vojnu je službu završio Korejskim ratom, a kako je nakon svega doživljenoga u ukupno 234 preoceanska putovanja bilo neisplativo ponovo ga preuređivati, po umirovljenju je raspoređen i prodan kompaniji British Iron & Steel Corporation. EMPRESS OF AUSTRALIA je 8. svibnja 1952. otplovio prema rezalištu Mersey Inverkeithing u luci Rosyth gdje je do konca godine potpuno razrezan u staro željezo.

Period XIII i XIV vijeka je doba definitivnog formiranja gradske komune Kotora sa svim karakteristikama razvijenog evropskog grada, sa formiranim gradskim magistratima, sudstvom, notarijatom, sa gradskim Statutom čije najstarije datirano poglavlje potiče iz 1301. godine. Na sreću, postoji sačuvan relativno veliki broj isprava, bilo u vidu pergamentskih listina sa pečatima iz ta dva vijeka ili notarskih unesaka najstarijih sačuvanih notarskih knjiga koje – istina nepotpuno – pokrivaju vrijeme od 1326. do 1337. godine, što i omogućavaju sagledavanje svih oblika života u našem drevnom gradu. Neki inserti iz tog života obrađeni su u ovom serijalu.

NOVČANE JEDINICE U KOTORU U SREDNJEM VIJEKU

Piše:
Jovan J. Martinović

Grad Kotor kao tipična srednjovjekovna komuna sa potpunom unutrašnjom autonomijom, samostalnom upravom i sudstvom, veoma je rano postigao privilegiju kovanja sopstvenog novca – bakrenih folara i obola (polufolara), a u drugoj polovini XIV vijeka i srebrnih groševa ili dinara.

Kotor je već od XII vijeka kovao svoj novac, bakrene folare sa likom gradskog patrona Sv. Tripuna na aversu i shemati-

zovanom tvrđavom na reversu, kojih je išlo ravno 30 u jedan srebrni groš ili dinar. Glavna obračunska jedinica bila je **perper**, (grč.: *υπέπερος*), nepostojeća kao moneta, već je u perper išlo 12 srebrnih mletačkih groševa (duzina ili tuce), odnosno, 16 krstastih groševa kovanih u Brskovu, Novom Brdu i Rudniku. Tek je sredinom XIV vijeka Kotor počeo da kuje svoje srebrne groševe sa likom srpskog vladara na aversu i likom Sv. Tripuna na reversu.

Kovanje novaca u Kotoru bilo je regulisano odredbama nekoliko članova gradskog

Statuta, čije se najstarije jezgro formiralo upravo u tom periodu, budući da najstarije datirano poglavlje potiče iz 1301. godine. Nije poznato gdje se nalazila kovnica novca (**zecca**) u Kotoru, ali se pretpostavlja da je bila uz sjedište sudske vlasti u gradskoj Lođi (**Lobbia comunis**) na Pjaci od Oružja.

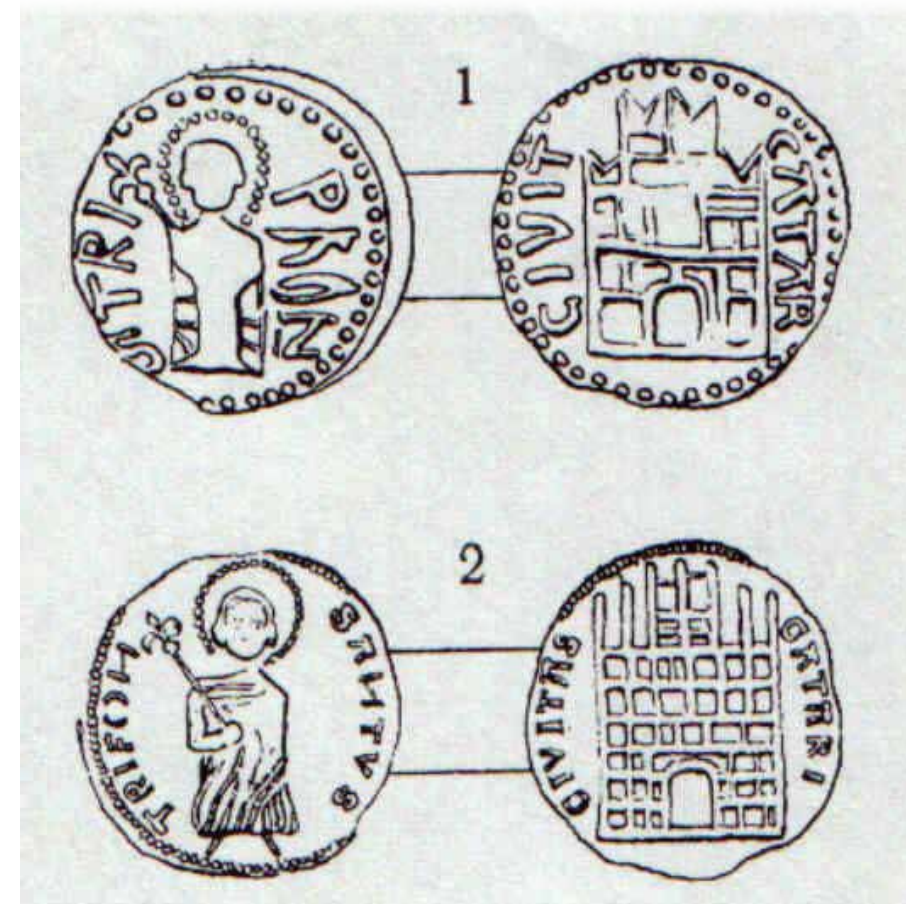
1. FOLAR I OBOL (lat.: *folarius, obolus*)

Ovi bakreno-bronzani novci nazvani **folari**, imali su prečnik oko 21 milimetar, a težinu od oko 2,82 grama. Paritet prema srebrnom **grošu** bio je: 30 folara ili 60 polufolara

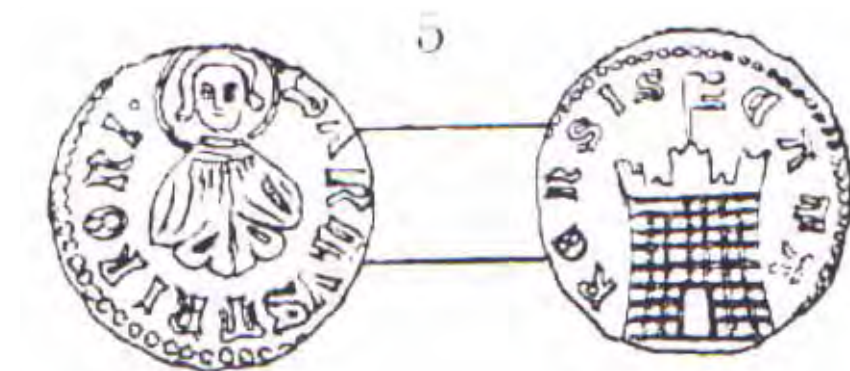
(obola). Na aversu su imali dopojasni lik gradskog patrona Sv. Tripuna, sa oreolom od perli ili linije i cvijetom ljuljana u desnoj ruci, te sa legendom: **STRI – PhON** (**Sanctus Triphon**), a na reversu prikaz imaginarnе tvrđave od krupnih blokova kamena, sa polukružnim vratima i urezanim zaklonima za strijelce (**merletti**) na vrhu, te sa legendom: **CIVIT – CATARI** (**Civitas Catari**). Sve legende su ispisane gotičkim poluuncijalnim verzalom. Od ovih folara postoji nekih 17 tipova, a postoji i 6 tipova druge varijante, koja na aversu oivičenom perlama ima lik Sv. Tripuna do koljena, sa nimbusom od perli i ljiljanovim cvijetom ili krstom u desnici, te legendom: **SANTVS TRIPHON** ili **TRIPHON SANTE**, dok je na reversu tvrđava sa vratima i četvrtastim merletima, ponekad i sa zastavom na srednjem povišenom dijelu, te legendom: **CIVITAS CATARI**, takođe u gotičkom verzalu. (Sl. 1-2)

U kasnijem periodu XIII i XIV vijeka kovani su u kotorskoj kovnici novi tipovi folara, koji su i na aversu i na reversu, optočenim perlama, imali stojeći lik Sv. Tripuna sa krstom ili ljiljanom u ruci, sa nimbusom od perli ili linije, ali su i na aversu i na reversu imali dvije razne legende: **S.TRIFON – CI KATARI** ili **STRIFON KATARA**, odnosno: **S.TRIFON – CI KATARI** ili samo: **CATARA** (**Sanctus Triphon – Civitas Catari**). (Sl. 5)

Otprilike u isto doba kovani su i **oboli** ili polufolari, koji su na aversu imali dopojasni lik Sv. Tripuna, bez ljiljana ili krsta, sa nimbusom od perli ili linije, te sa legendom: **†SANTVS TRIFONI**, a na reversu isto kraki krst skoro malteškog tipa, sa perlama na vrhovima, i sa legendom: **†CATARENSIS**.

Najstariji tip kotorskih folara iz XII i XIII vijeka

Br. 5 = Drugi tip kotorskih folara iz XIII i XIV vijeka

U najstarijim kotorskim notarskim knjigama obol se uopšte ne pominje, dok se folar kao moneta pominje u samo jednom unesku, budući da su se sve isplate i finansijske transakcije vršile u srebrnim groševima.

2. GROŠ (lat.: *grossus*) ili DINAR (lat.: *denarius*)

Grad Kotor je tek sredinom XIV vijeka, dakle, nakon vremena koje pokrivaju najstarije notarske knjige, ekonomski toliko ojačao da je počeo da kuje svoje sopstvene srebrne novce – **groševe** ili **dinare**, i to

u doba protektorata nemanjićkih vladara: Dušana Silnog kao cara Srbije (1346-1355) i njegovog nasljednika Uroša Nejakog (1355-1371). (Sl. 15)

Kovanje srebrnih groševa se nastavilo i za vrijeme vladavine nad Kotorom ugarsko-hrvatskog kralja Ludovika Velikog ((1371-1385) (Sl. 16) i bosanskog kralja Tvrtka I Kotromanića (1385-1391). (Sl. 12)

Do tada su kao platežno sredstvo važili prije svega **mletački** groševi (**grossus Venetus**) kovani u Veneciji, koji se u notarskim knjigama posmatranog perioda 1326 – 1337. godine pominju nebrojeno mnogo puta, te takozvani **krstasti** groševi (**grossus de cruce**), kovani u naprijed pomenutim metalurškim centrima u unutrašnjosti. Uslijed manjeg procenta srebra i manje težine ovih krstastih groševa, paritet među tim valutama je bio: 4 krstasta za 3 mletačka groša, a u jednom unesku se navodi čak ovakva računica: 4 krstasta groša za 3 mletačka, odnosno, 2 perpera (24 mletačka groša) za jedan dukat, odnosno, floren.

3. DUKAT (lat.: **ducatus**) ili **FLOREN** (lat.: **florenus**)

U raznim finansijskim transakcijama u Kotoru tokom posmatranog perioda pominje se i zlatni novac i to ili kovan u Veneciji, pa zbog toga zvan **dukat** po tituli mletačkog dužda (lat.: **dux**, ital.: **dogge**), ili pak u Firenci (lat.: **Florentia**), pa zbog toga zvan **floren**.

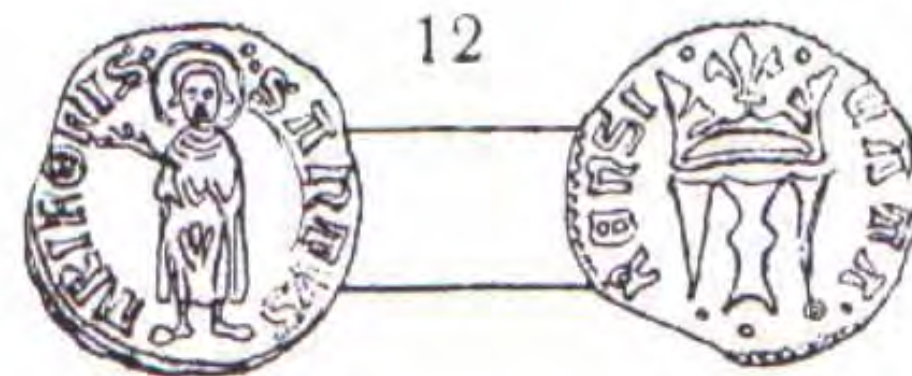
Dukat ili floren morali su uvijek biti »od dobrog zlata i prave težine«, a tokom posmatranog perioda uvijek je važio sljedeći kurs: 1 dukat = 2 perpera (24 mletačka ili 30 krstastih groševa). Samo u jednom slučaju se izričito naglašava da jedan floren ili dukat vrijedi 30 groševa, ali se ne kaže kojih – mletačkih ili krstastih.

Br. 15 = Srebrni kotorski groš cara Uroša (1355-1371)

Br. 16 = Srebrni kotorski groš cara Ludovika Velikog (1371-1385)

Br. 12 = Kotorski groš iz vremena kralja Tvrtka I (1385-1391)

Posljednji kralj hrvatske krvi

Piše:
Dario Španović/
Hrvatska riječ-Subotica

Sukob s hrvatskim plemstvom

Nakon smrti kralja **Dmitra Zvonimira**, koji nije imao muškog nasljednika, u Hrvatskoj su se pojavila dva pretendenta za prijestolje. Hrvatsko plemstvo se podijelilo na dvije strane gdje je većina plemstva podržavala posljednjeg potomka **Trpimirovića, Stjepana**, sinovca kralja **Petra Krešimira** dok je manji dio plemstva podržavao **Jelenu**, ženu kralja **Zvomira** koja je kraljevsku krunu željela za sebe. Kako je Stjepana podržavala većina plemstva, dalmatinski gradovi kao i visoko svećenstvo, on je okrunjen kao Stjepan II. 1089. godine, ali se već 1090. godine gube zapisi o njemu te se smatra da je umro. Nakon smrti kralja Stjepana II. kraljica Jelena koja je bila sestra ugarskog kralja **Ladislava** pozvala je svoga brata uz podršku jednog dijela plemstva da preuzme vlast nad hrvatsko-dalmatinskim kraljevstvom.

Kralj Ladislav prešao je rijeku Dravu 1091. godine i došao na područje Hrvatske u predjelu Virovitice te kako je na tom području imao podršku hrvatskog plemstva, nije naišao na otpor sve do planine Gvozd (koja se nalazi u središnjoj Hrvatskoj južno od Karlovaca). Na području južno od planine Gvozd, Ladislavova vojska nailazila je na stalni otpor i sukobe s hrvatskim plemstvom što je usporilo njegovo napredovanje, čiji je cilj bio osvajanje dalmatinskih gradova. Prije nego što je uspio doći do mora na sjever Ugarske provalili su Kumani (nomadski narod sa sjevera Crnog mora) što je prouzročilo da kralj Ladislav povuče svoju vojsku, a na području između Gvozda i Drave ostavio je svog sinovca **Aloša** da vlada kao hrvatski kralj što je bio znak da osvojenu zemlju ne želi pripojiti Ugarskoj. Nakon 1091. godine Ladislav više nije pokretao vojsku protiv hrvatskog plemstva južno od Gvozda, a kako bi hrvatsku između Gvozda i Drave jače vezao uz Ugarsku,

tj. crkveno odvojio od južne Hrvatske osniva 1094. godine zagrebačku biskupiju. Nakon smrti kralja Ladislava 1095. godine na ugarskom prijestolju naslijedio ga je stariji sinovac **Koloman**.

Bitka kod planine Gvozd

Hrvatsko plemstvo južno od Gvozda godine 1093., izabralo je novog hrvatskog kralja Petra Snačića (1093. – 1097.) koji je vladao iz Knina te je bio posljednji hrvatski kralj narodne krvi. Petar je podrijetlom bio iz grada Kamičca s padina Miljevačkog platoa uz rijeku Krku blizu Drniša, također ne može se sa sigurnošću tvrditi da je bio član obiteljske loze Snačića. Ugarski kralj Koloman koncem travnja 1097. godine poveo je vojsku protiv kralja Petra gdje je došlo do bitke u podnožju planine Gvozd. Kralj Petar je izgubio život na bojištu i tako ostao zapamćen kao posljednji hrvatski kralj u njegovu spomen planina dotada nazivana Gvozd dobija novo ime, Petrova gora. Smrt kralja Petra na Gvozdu 1097. godine ipak nije u cijeloj

losti uništila snagu hrvatske vojske koja je i dalje pružala znatan otpor mađarskoj vlasti. Zbog takvog razvoja događaja, godine 1102. dolazi do sklapanja sporazuma između Hrvata i Kolomana poznatim kao *Pacta Conventa*.

Pacta conventa

Kako je Koloman sve više bio u sukobu i s ostalim Ugarskim susjedima godine 1102. po svojim poslanicima zatražio je od hrvatskog plemstva da se mirnim putem nagodi. Predstavnici dvanest hrvatskih plemićkih obitelji (**Kačića, Kukara, Šubića, Snačića, Plečića, Mogorovića, Gušića, Čudomirića, Karinjanina, Lapčana, Lačničića, Jamometića i Tugomirića**) koji su vladali između Gvozda i Nereve svojom su voljom izabrali Kolomana za hrvatsko-dalmatinskog kralja. Koloman je pristao na zasebno krunisanje za hrvatsko-dalmatinskog kralja (njega i njegovih nasljednika) kao i održavanja zasebnih sabora u hrvatskim državnim poslovima, također je potvrdio hrvatskom plemstvu pravo na zemljište, a kao slobodni, a ne pokoreni plemići nisu bili dužni plaćati mu porez, već u slučaju rata pomagati s deset konjanika po plemstvu. Prilikom krunisanja u Bigradu, Koloman je prisegom zajamčio sva javna i državna prava hrvatskom kraljevstvu »Ugarska i Hrvatska imat će od sada istoga vladara, ali su dva posebna kraljevstva vezana u državnu zajednicu samo kraljevom osobom«. Ovim činom položaj Hrvatske kao samostalne državne cjeline se nije puno promijenio, već su vladarska prava hrvatskog kraljevstva prešla na Kolomana i njegove nasljednike. Unutar nije uređenje hrvatske politike, sudske, vojne i financijske

Petar Snačić

poslove i dalje je obavljalo hrvatsko plemstvo u sporazumu s kraljem. Prvotni izvor nik ugovora *Pacta Conventa* je nakon potpisivanja poslan papi i potom nije vraćen pa je vjerojatno spremljen negdje u

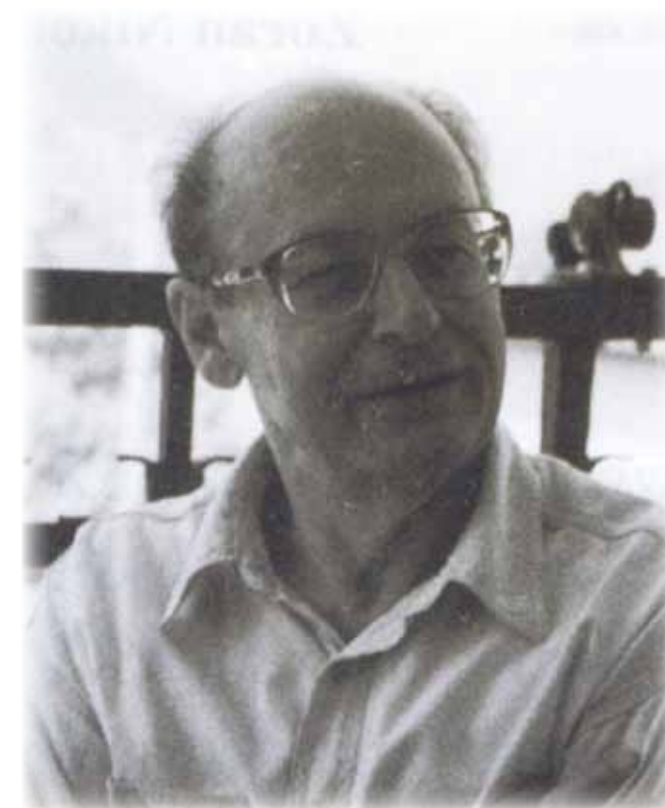
Vatikanskom arhivu, a do danas je javnosti poznat njegov kasniji prijepis iz 14. stoljeća **Tome Arhidakona** koji se sada čuva u Narodnom muzeju u Budimpešti.

Memoriam

prof. dr. sc.
**IVAN BOŽIDAREV
KAMENAROVIC, dipl. ing**
(1934. – 2015.)

Prosinac u Dobroti, malome primorskom mjestu Boke kotorske, kolijevki bokeljskog pomorstva, protjecao je neuobičajeno ugodno za ovaj dio godine, uz sunčane dane. Stari Dobročani uživali su u blagodatima prirode sve do 15. prosinca kada je u Dobrotu stigla tužna vijest da je naš dragi i cijenjeni prijatelj, poznati Dobročanin, istaknuti hrvatski znanstvenik, potomak poznate pomorske obitelji Kamenarović, preminuo u Rijeci, gdje je sa svojom obitelji proveo veći dio svoga života. Pokopan je 18. prosinca 2015. na mjesnom groblju Gornja Drenova, ispraćen dostojanstveno od svoje obitelji, mnogih prijatelja, poštovatelja i poznanika. Posljednji pozdrav biranim riječima odali su mu pripadnici Bokelja Rijeke, kao i akademska zajednica čiji je bio dugogodišnji član.

Rođen je 1934. god. u Sinju, a svoje djetinjstvo i ranu mladost proveo je u svojoj Dobroti, okružen poviješću i legendama svoje obitelji Kamenarović, o čemu je uvijek s ponosom i zadovoljstvom govorio. Realnu

gimnaziju završio je u Kotoru 1953. te zbog ondašnjih političkih prilika i nemogućnosti zapošljavanja i daljnjeg školovanja odlazi u Hrvatsku. Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu upisuje matematiku koju je diplomirao 1957. god. na smjeru Teoretska matematika. Početak je to plodnog i uspješnog znanstvenog rada našega dragog Ivana. Svoj radni vijek započeo je u Majstorskoj školi u Rijeci te u Pomorskoj školi u Bakru. Od osnivanja Strojarskog fakulteta u Rijeci (danas Tehničkog fakulteta) 1960. god. do mirovine bio je u stalnome radnom odnosu. Do 1967. god. radio je kao asistent, a zatim je nakon završene magistrature izabran za docenta da bi 1976. god. bio postavljen za višeg predavača na Katedri za matematiku. Uspješno nastavlja svoj znanstveni rad tako da je na Matematičkom odjelu PMF-a u Zagrebu 1979. god. obranio disertaciju pod naslovom Prilozi diferencijalnoj geometriji pravičastih ploha u izotropnom prostoru. Iste godine izabran je izvanrednoga profesora, a za redovitoga 1967. godine. U tri mandata bio je prodekan, zatim predsjednik Savjeta Fakulteta i dekan 1986./87. godine. Za svoj nastavni i znanstveni rad odlikovan je 1985. godine Ordenom rada sa srebrnim vijencem, a 1992. godine dobiva godišnju nagradu grada Rijeke za istaknuti doprinos u diferencijalnoj geometriji. Značajan je njegov doprinos u radu Europskoga pokreta Rijeka, čiji je bio višegodišnji predsjednik. Autor je četiriju udžbenika Sveučilišta u Rijeci koji obrađuju matematiku, analitičku i diferencijalnu geometriju i inženjersku matematiku, a recenzirao je šest drugih udžbenika i knjiga. Objavio je 20 znanstvenih radova u znanstvenim časopisima i sudjelovao s izlaganjima na 12 znanstvenih skupova, među

kojima je posljednji održan na Trećem hrvatskom matematičkom kongresu u Splitu, u lipnju 2004.

Svoje slobodno vrijeme i društveni rad posvetio je svojoj Boki i Bokeljima u Rijeci. Bio je istaknuti član Hrvatske bratovštine „Bokeljska mornarica 809.“ Rijeka i njezin predsjednik u četverogodišnjemu mandatu 1982. - 1986. Održavao je predavanja, govorio o ljepoti Boke i njezinoj bogatoj povijesti, promicao je njezine vrijednosti.

Kad god je bio u mogućnosti dolazio je sa svojom obitelji u svoju Dobrotu, u kuću svojih predaka, svoje mladosti. Bio je poštovan i cijenjen od svojih mještana. S velikim je zadovoljstvom prihvatio osnivanje hrvatskih udruga početkom 2000. god. Od izlaska prvoga broja časopisa Hrvatskoga glasnika pomno je i s pažnjom pratio rad i uspjehe ove male hrvatske zajednice u Boki.

Na dan pogreba oglasilo se zvono crkve sv. Mateja u Dobroti, njegovo duhovno utočište za vrijeme boravka u Boki, obavještavajući mještane da nas je napustio naš dragi prijatelj i zaljubljenik ovoga maloga primorskog mjesta, njegove Dobrote. Održana je misa zadušnica i upaljene su svijeće za pokoj duše našega dragog Ivica. Počivao u miru Božjem.

Teško je prihvatiti tužnu vijest. Veličina čovjeka ne mjeri se stečenim imetkom, već brojem ljudi koji za njim žale kad jednom ode s ovoga svijeta.

Hrvatsko građansko društvo – Kotor i Uredništvo Hrvatskoga glasnika izražavaju iskrenu sućut ožalošćenoj obitelji.

Hrvatski glasnik

GLASILO HRVATA CRNE GORE

Časopis bez granica

Časopis Hrvatski glasnik, izdavača Hrvatskog građanskog društva, jedino je glasilo Hrvata Crne Gore. Bavi se temama važnim za život hrvatske zajednice u Crnoj Gori: političkim, gospodarskim, društvenim, kulturnim, povijesnim... ali je i u stalnoj misiji povezivanja dvaju država Hrvatske i Crne Gore

Distribuiru se u Crnoj Gori, Hrvatskoj, Europi, SAD, Kanadi, Australiji...

Otvoreni smo za suradnju, sugestije i dobronamjerne primjedbe. Nastojimo da svaki sljedeći broj uradimo bolje i kvalitetnije, sa raznolikim i zanimljivim sadržajem.

Budite i dalje s nama, šaljite Vaše priloge, budite i Vi jedan od kreatora našeg i Vašeg lista!

ČASOPIS MOŽETE PRONAĆI:

U Kotoru u Katedrali sv. Tripuna i u uredu HGD CG,

U Baru kod predsjednika podružnice Vlada Marvučića,

U Herceg Novom u župnom uredu sv. Jeronim i kod predsjednice Crnić i knjižari "SO"

U Tivtu kod Andrije Krstovića

Tiskanje časopisa potpomogli:

* FOND ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA

* DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

* TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA ZAGREBA

* DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN HRVATSKE

Ledo Pizze
opasno dobre!

NOVO!

PIZZETE
Sunka Sir

www.ledo.hr

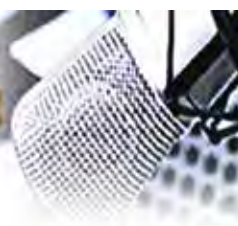
MEDIJSKI PARTNERI

99,0 MHz i 95,3 MHz

LOKALNI JAVNI EMITER RADIO KOTOR

S ponosom nosimo ime svoga grada!

Nezavisni radio, Stari grad,
Trg od oružja, 85330 Kotor

RADIO TIVAT

E-mail radiotiv@t-com.me
www.radiotivat.com

tel/fax-032/672-202, 670-131
marketing 032/660-100

BokaNews

www.bokanews.me
www.bokanews.com
e-mail: boka@bokanews.me

*Hrvatsko građansko
društvo Crne Gore – Kotor
organizira*

Tripundanski bal

*06. februara 2016. godine,
u hotelu Splendid - Bečići
sa početkom u 20.00 sati*

*Goste zabavljaju:
bend “Tri kvarta” iz Kotora
i klapa “Kumpanji” sa Korčule*

*Gost večeri: klapa “Incanto” iz Kotora
Ulaznica sa večerom 20,00 eura*

***Dobro nam došli !**
Informacije na tel. 032-304-232 i 069-041-153*

ZAGREB

HRVATSKA

grad kulture

pogledajte osluhnite osjetite

ISKORISTITE MOGUĆNOSTI KOJE VAM PRUŽA **ZAGREB CARD!** www.zagrebcard.fivestars.hr

